

BUDAPESTI MŰSZAKI ÉS GAZDASÁGTUDOMÁNYI EGYETEM
ÉPÍTÉSZMÉRNÖKI KAR

TUDOMÁNYOS ÉS MŰVÉSZETI DIÁKKÖRI KONFERENCIA

TDK 2019

A Kari Tudományos és Művészeti Diákköri Konferencia támogatói:

Artifex Kiadó Kft.

A Városépítészeti Alapítvány

BME Egyetemi Hallgatói Képviselő

BME Építésmérnöki Kar

BME Építésmérnöki Kar Hallgatói Képviselő

BME Építészettörténelmi és Műemléki Tanszék

BME Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

BME Középülettervezési Tanszék

BME Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék

Lechner TK Pályázat

Magyar Államkincstár

Piarista főépítész

Pro Progressio Alapítvány

Tudományos és Művészeti Diákköri Konferencia

2019.11.12. BME ÉPK

Elnök: Halmos Balázs PhD

Titkár: Fehér Eszter PhD

A Modern öröksége – Útkeresések szélsőséges időkben	K. II. 12.	8:20 – 11:40
Budapesti Piarista Gimnázium Középülettervezési Tanszék közösségi tér		9:00 – 13:00
Enter Lechner	K. II. 13.	8:30 – 11:30
Építészettörténet	K. II. 85.	9:00 – 11:00
Geometria és Tartószerkezetek	K. II. 50.	9:00 – 10:40
Identitás és kultúra 7: Surrantó	K. II. 10.	11:20 – 13:15
Identitás és kultúra 7: Zirc: Reb@arn	K. II. 10.	8:00 – 10:35
Képzőművészet	K. III. 20-21-22.	9:20 – 12:20
Kortárs építészet / Elmélet / Kritika	K. II. 77.	9:00 – 12:45
Lakhatás	Lakóépülettervezési Tanszék közösségi tér	9:00 – 13:10
Léptékváltások / Az emlékezés régetei	K. II. 82.	9:00 – 11:40
Léptékváltások / Közösségi térhasználat	K. III. 90.	9:00 – 12:40
Léptékváltások / Városépítészet	K. II. 11.	9:00 – 12:10
Memory & Inspiration - Velorgues, Provence	K. II. 83.	10:00 – 12:30
Scale transformations / Urban Design and Public Spaces	K. II. 93.	9:00 – 12:10
Konferenciázáró díjkiosztó	K. II. 75.	18:00–19:00
Alföldi György DLA, egyetemi tanár, dékán elnökletével		

A Modern öröksége – Útkeresések szélsőséges időkben

2019.11.12. 8:20 – 11:40 K. II. 12.

Elnök: Hőnich Richárd DLA, építész, vezető tervező, Építész Stúdió Kft.

Tagok: Schrammel Zoltán DLA, építész, egyetemi adjunktus, Középülettervezési Tanszék
Helfrich Szabolcs DLA, építész, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Kund Iván, építész, meghívott oktató, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Titkár: Dávid Dóra, építész, DLA hallgató, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Terbe Rita DLA, építész, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

---

Felvidéki magyar építészet Trianon után

– Szalatnai Artúr életműve a két világháború közötti Csehszlovákiában

8:20

Szerző: Bogáthy Zsolt

Konzulens: Nagy Iván DLA, egyetemi docens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Foglalkozunk a lányokkal!

8:40

Szerzők: Fehér Csilla, Veres Ilona

Konzulens: Nagy Iván DLA, egyetemi docens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Kunmadarasi reptér hasznosításának lehetőségei

9:00

Szerző: Varga Eszter

Konzulens: Fábíán Gábor, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Egy életben két életmű- Kerekes Zsigmond élete és munkássága

9:20

Szerző: Bielik Judit

Konzulensek: Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Nagy Iván DLA, egyetemi docens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Hit-tér

9:40

Szerzők: Farkas Anna Virág, Farkas Edit, Bedi Zsófia

Konzulensek: Dávid Dóra, építész tervező, Narmer Építészeti Stúdió Bt.

Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Közel-Kelet / CAIRO oázis

10:00

Szerzők: Nardai Sarolta, Olt Annamária

Konzulensek: Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Dávid Dóra, építész tervező, Narmer Építészeti Stúdió Bt.

Dr. Daragó László, docens, Építészettörténelmi és Műemléki Tanszék

MODULÁRIS MEGOLDÁSOK A LAKHATÁSÉRT; ALEPPO

10:20

Szerző: Fülöp Botond

Konzulensek: Terbe Rita DLA, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

---

VERTIKÁLIS ISKOLA**10:40**

Szerzők: Fercsik Fruzsina, Nyeste Adél

Konzulensek: Sági Gergely, doktorandusz, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Nagy Iván DLA, egyetemi docens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék**A vizuális preferenciák változása a művészeti felsőoktatás hatására****11:00**

Szerző: Gulyás Eszter

Konzulensek: Terbe Rita DLA, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Dúll Andrea PhD, egyetemi docens, Szociológia és Kommunikáció Tanszék

---

Felvidéki magyar építészet Trianon után – Szalatnai Artúr életműve a két világháború közötti Csehszlovákiában

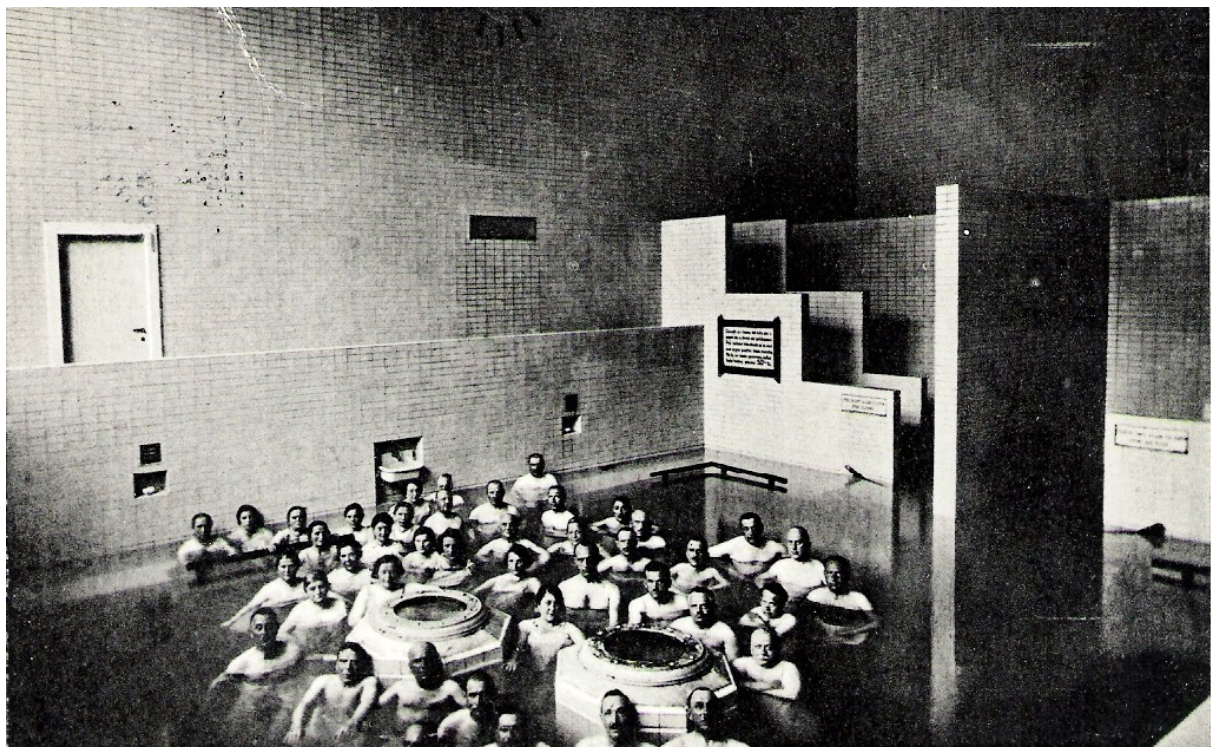
Bogáthy Zsolt

Konzulens: Nagy Iván DLA

A világháborút lezáró, a tényleges etnikai viszonyokat figyelmen kívül hagyó békediktátum erőszakosan átrendezte térségünket. Az új határok között minden drasztikusan megváltozott. A helyi építészekkel szemben támasztott igények, munkakörülményeik, a fiatalok tanulási lehetőségei, a szakma tájékozódási irányai teljesen átalakultak és mindez egy olyan időszakban, amikor az építészet területén egy új korszak kezdődött.

Magyarként különösen embert próbáló feladat volt ehhez alkalmazkodni, de Szalatnai Artúrnak, Weinwurm Frigyesnek, Vécsei Ignácnak, Kerekes Zsigmondnak, Spitzer Imrének és a többieknek sikerült. Nevüket és megépült munkáikat a cseh és szlovák építészettörténet komoly értéként tartja számon. Az egyéni sorsok és életutak nagyon eltérőek, de az épületek minősége nem, mindannyian messze átlag felett teljesítettek, megérdemelnék, hogy szélesebb körben ismertek legyenek.

Felvidéki származású nagyapám unokatestvére jelenleg is Trencsén-Teplicen él, a gyermekkori látogatások mély benyomást tettek rám, kialakítva a város iránti személyes kötődésem. Választásom így esett Szalatnaira, akinek több fontos épülete található Trencsén-teplicen (Sina Fürdő bővítése, Zenepavilon és Esplanade Szanatórium). Szalatnai Artúrt a szlovák építészettörténet a két világháború közötti építészet egyik legfontosabb alkotójaként tartja számon. Egyetemi diplomáját 1918-ban, a Budapesti Műegyetemen szerezte, karriert viszont Csehszlovákiában csinált. 1919-től dolgozott Pozsonyban, a városhoz több mint 4 évtizedig szorosan kapcsolódott munkái révén. Pályafutásának kezdetén még a historizmus stílusában alkotott, de a '20-as években kísérletezett a kubizmussal is. Érett korszakának épületei egyaránt visszafogott, az akkori kortárs építészet és a tradíció közt egyensúlyozó, kifogástalan alkotások, melyek többek között Pozsonyban, Trencsén-Teplicben, Révkomáromban és

---

Pöstyénben találhatóak. Tagja volt a Kunstvereinnak, valamint a Forum lapnak, melyek aktív intellektuális tömörülései voltak főleg a német és a magyar építészeknek, művészeknek. Céljuk a német-magyar szellemi tőke integrálása volt az egyetemes csehszlovák kultúrába, ennek érdekében teret adtak szlovák származású építészeknek, valamint figyelemmel kísérték a szlovák képzőművészet fejlődését is. Kijelenthető tehát, hogy Szalatnai is elengedhetetlen fontosságú szerepet játszott abban a folyamatban, hogy a saját hazájukban kisebbségbe szoruló építészeit továbbra is hasznos és elismert része maradjon a szakmának, ezáltal a társadalomnak.

Mindezek ellenére Magyarországon alig tudunk róla valamit. Sajnos az építészet területén is igaz, hogy a határon túli magyar művészek életműveiről és alkotásairól egyelőre nem áll rendelkezésre részletes információ. Kutatásommal ezt a régi adósságot szeretném törleszteni Szalatnai Artúr munkássága előtt tisztelegve.

Irodalomjegyzék:

Moderná Bratislava 1918-1939; Peter Szalay, K. Haberlandová, K. Andrásiová, N. Bartosová Atelier Bogár Králik Urban; Marencin 2013/14 ISBN 978-80-8114-327-4

Kubicska Kucsera Klára – Kisebbségi építészek a két világháború közötti szlovák építészetben

Architektúr Slowakei /Architektúra Slovenska, Impulse und Reflexion/ Impulzy a reflexia; Szerzők: Adolph Stiller, Stefan Slachta (Hg./Ed.);

Kiadó: Anton Pustet, 2004; ISBN 3-7025-0473-7

<http://www.register-architektury.sk>

https://issuu.com/abandonedrecreation/docs/tt_sprievodca_english_print_nahlad__aa6f78cf2edf58

<http://109.123.94.27/architect/artur-szalatnai-slatinsky>

<http://architectuul.com/architecture/sina-spa>

<http://forumszemle.eu/2012/03/01/a-forum-mint-a-ke-t-vilaghaboru-kozotti-tarsadalom-es-kultura-dokumentuma1/>

Archív fotó:

architectuul-production.com.s3-eu-central-1.amazonaws.com

Foglalkozunk a lányokkal!

Fehér Csilla, Veres Ilona

Konzulens: Nagy Iván DLA

Az élet lépcsőjén felfelé haladva, újabb és újabb célokat kitűzve nem is gondolunk bele azoknak a fiataloknak a sorsába, akik már fiatal éveikben megakadtak, lemaradtak ezen az úton és a társadalom perifériájára kerültek. Kiestek a közoktatásból, emiatt tanulmányaikat nem folytatták, és munkába sem tudtak állni. Őket nevezzük NEET (not in education, employment or training) fiataloknak. Minden Európai országban jelen lévő probléma ez, mely jelentős segítségnyújtás nélkül nem tud javulni.

Több ok is vezethet odáig, hogy egy fiatal ebbe a csoportba kerüljön. Önhibáján kívül a családi háttérből adódóan, vagy éppen rossz mintát látva maga előtt elkerülhetetlenül beleragad ebbe az életformába. Váratlan helyzetek, egészségügyi probléma, tanulási nehézségek a lehetőségek majd a motiváció hiányához vezetnek. Magyarországon 17%-ra tehető ezeknek a fiataloknak a száma, melynek többségét lányok alkotják. A nemek közötti különbség legfőbb oka az, hogy munkaerőhiány leginkább az ipari szférában jelentkezik, ami a fiúknak kedvez. Fiatal lányként nagyon kevés elhelyezkedési lehetőség akad, amit még a korai anyaság vagy az otthon fenntartásának feladata is korlátozhat.

Fővárosi viszonylatban többek között Józsefváros szegregált területén jelentkezik halmozottan ez a probléma, különösen a roma lakosság körében. A problémák kezelésére az első lépés egy foglalkoztatási központ lehetne, amely kifejezetten a már említett célcsoportra koncentrál. A nyolcadik kerületi foghíjtelek beépítése nem haszonelvű, hanem a helyi közösséget helyezi középpontba. A fiatalok felkarolásához elengedhetetlen a személyes mentorálás, az orientáció és az elhelyezkedés utáni továbbkövetés. Célunk egy olyan típusú kidolgozása, amelynek adaptálható elveit a tervezési folyamat során fektetjük le. A foglalkoztatási központban az egyéni fejlődés mellett a közösségi életnek is szükséges teret adni. A felhasználók változó igényeihez igazodva, olyan építészeti eszközöket kell alkalmazni, amelyek flexibilis tereket és invitáló közeget eredményeznek. A tervünket felhívásnak is szánjuk arra, hogy lépések történjenek a lányok helyzetének javítása, hogy újra visszakapcsolódjanak a társadalmi körforgásba.

Kunmadarasi reptér hasznosításának lehetőségei

Varga Eszter

Konzulens: Fábrián Gábor

A kutatás tárgya a kunmadarasi volt szovjet reptér. A reptér történetét vizsgálom a 20. század közepétől egészen napjainkig, majd javaslatokat keresek az épületegyüttes hasznosítására.

Gyermekkorom óta ismerem a települést, több hetet töltöttem Kunmadarason minden nyáron. Szép emlékek maradtak meg bennem, azonban mostanában visszatérve látom, hogy az elmúlt tíz évben mennyire elhanyagolódott a település. Ennek a hanyatlásnak számos gazdasági oka is van, ezeket az értekezés nem részletezi. Azonban Kunmadarasnak van egy hatalmas kihasználatlan potenciálja, a reptér, mely magában hordozza a település fejlődésének lehetőségét. A terület hatalmas kiterjedésű, 780 hektár, ez magába foglalja a kifutópályát, a kiszolgáló épületeket és egy laktanyát. Az épületállománya jó állapotban van, újrahasznosításra alkalmas lehet. A helyi önkormányzat évek óta keresi a megfelelő megfelelő funkciót, mellyel revitalizálni lehetne a területet.

Célom, hogy a történeti vizsgálat mellett volt (szovjet) repterek hasznosításának példáján keresztül több utat vizsgálva megtaláljam a település számára legkedvezőbb irányt. Úgy gondolom, hogy ezzel a lépéssel megállítható lehet a település hanyatlásának folyamata, esetleg egy fejlődési folyamat is elkezdődhet.

Forrás: Vándor Károly, Légierő társbérletben I-II
Grécs György ezredes, Egy katonai repülőtér vegyes hasznosításának kérdései
Kép forrása: Google Maps

Egy életben két életmű- Kerekes Zsigmond élete és munkássága

Bielik Judit

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Nagy Iván DLA

Csehország, Brno. Egy igazán különleges hangulatú város Morvaország közepén. Brno a modern mozgalom építészetének egyik legfontosabb állomása. A két háború közötti 20 év alatt számos zsidó építész erőteljesen befolyásolta Brno építészeti arculatát. Mint a tartomány gazdasági központja, sok embert vonzott Galíciából, Sziléziából és természetesen Budapestről is.

Itt tanult, élt és alkotott Zikmund Kerekes, született Kerekes Zsigmond. A Budapesten napvilágot látott építész 21 éves korában kényszerült kiköltözni Brno-be a numerus clausus bevezetése miatt. A kor nagy építészeitől tanult - kezdetben Jindřich Kumpošt és Ernst Wiesner irodájában -, majd az 1930-as években saját irodát működtetett. 1939 és 1941 között körülbelül 10-20 ezer zsidó menekült Magyarországra Közép-Európából, köztük Kerekes Zsigmond is. A háborút követően ellentmondásos folyamat indult meg: a holokauszt túlélők egy része cionista mozgalmak felé fordult, alijáztak Izraelbe, mások viszont feledni kívánták az átélt szenvedéseket, származásukat. Kerekes Zsigmond 1948-ban Izraelben telepedett le és Asher Hiram néven tervezett túlnyomórészt emlékműveket. Munkássága szinte teljesen hiányzik az izraeli építészettel kapcsolatos publikációkból, továbbá az európai összefüggéseket mutató írásokból is. Néhány brnoi munkája ismert, a kettős életmű felfedezésre vár. Talán azért, mert legjelentősebb munkája (katonai temető a Herzl-hegyen, Jeruzsálemben) a halottak földjén épült, nem pedig a középítészet előterében.

Dolgozatom célja megismerni és bemutatni Kerekes Zsigmond életét és munkásságát. Kiemelt figyelmet szeretnék fektetni arra, hogy a származása és a II. világháború milyen hatással volt a brnoi valamint az izraeli építészetére. A kutatás során lehetőségem nyílik különböző forrásokból eddig nem ismert, illetve összefüggésbe nem hozott alkotásait bemutatni és elemezni. A fókusz a kettős életmű valós párhuzamain, illetve különbségein lesz.

Hit-tér

Farkas Anna Virág, Farkas Edit, Bedi Zsófia

Konzulens: Dávid Dóra, Vasáros Zsolt DLA

A lakott területeket érintő természeti katasztrófákat, épületállományt is károsító krízishelyzeteket követően az elsődleges (építészeti) feladat a biztonságos környezet megteremtése; a helyreállítási munkálatok az alapvető infrastruktúrára és a lakhatás megoldására fókuszálnak. A közösség teljes életének visszaállításához elengedhetetlen közösségi terek újrateemtése sokszor a fontossági sorrend végére toródik.

2017 őszén Mexikóban súlyos károkat okozó földrengés volt, melynek következtében lakóházak, középületek mellett több mint 2000 templom is megsérült, egy részük életveszélyessé vált. Ezek között számos műemlék, továbbá a 16. századból való világörökségi érték is található. Az alapvető infrastrukturális károk helyreállítása gyorsan megtörtént a földrengéssel sújtott városokban, viszont a majd' 500 éves, templomok helyreállítása és megerősítése sok időt vesz igénybe. A közösségek ezért gyakran saját kezűleg teremtik meg a vallásgyakorlás lehetőségét a templomok kertjeiben felállított egyszerű sátrakkal, melyeket jó eséllyel évekig kénytelenek még használni.

A dolgozatban ideiglenes szakrális terek elemzésével foglalkozunk; arra keressük a választ, hogy milyen eszközökkel lehet gyorsan, könnyen felépíthető és elbontható anyagokból a hívő közösségek számára méltó teret alkotni, ami akár évekig pótolhatja a kőből épült templomokat. Megvizsgáljuk, hogy az egyes példákban a szakralitás milyen formában jelenik meg, mik azok a legfontosabb elemek, amelyek megteremtik a tér meghittségét és magasztosságát a könnyű szerkezetek és templomépítészetben szokatlan anyaghasználat ellenére. E tanulságok alapján egy ideiglenes templom tervét készítjük el, mely a témához inspirációt adó mexikói templomok mellé helyezhető, és akár tartósabb fennmaradása is felvethető.

Évszázadokra visszamenőleg a keresztény templomok tömege, szerkezete szigorú, meghatározott formavilágot tükröz, ezzel szemben az időszakos alternatívák lehetővé teszik a kialakítás változatosságát, így felvetve a kérdést, hogy valóban a hagyományos elemek teszik-e ezeket a tereket szakrálissá.

Referenciák:

<https://www.archdaily.com/895127/10-chapels-in-a-venice-forest-comprise-the-vaticans-first-ever-biennale-contribution>

<http://www.transpositions.co.uk/examining-ephemeral-ecclesiastical-architecture/>

Richard Giles, *Re-Pitching the Tent: Re-Ordering the Church Building for Worship and Mission*, revised edition (Norwich: Canterbury Press, 1997)

Christian Schittich, ed., *Small Structures: Compact Dwellings, Temporary Structures, Room Modules* (Basel: Birkhäuser, 2010)

<https://www.theguardian.com/world/2019/apr/18/notre-dame-to-get-ephemeral-wooden-cathedral-during-rebuild>

https://www.archdaily.com/924793/winners-announced-for-a-school-made-of-recycled-plastic-in-mexico?ad_source=search&ad_medium=search_result_all

<https://www.bdcnetwork.com/gensler%E2%80%99s-temporary-pavillon-notre-dame-uses-charred-timber-its-primary-building-material?fbclid=IwAR3qyoRQlaGDFa5osUlnZD2QjQvq34TAiWY3Kcx9lvKxnr927unsrhW0>

Design Like You Give a Damn: Architectural Responses to Humanitarian Crises

ARCHITECTURE FOR HUMANITY

Közel-Kelet / CAIRO oázis

Nardai Sarolta, Olt Annamária

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Dávid Dóra, Dr. Daragó László

Kairó informális városrészeinek határai horizontálisan és vertikálisan is egyre kijebb tolódnak, mindez úgy tűnik szervezetlenül, és "rossz", jobban mondva "szokatlan" minőségben. Az életkörülmények nem túl jók, az infrastruktúra fejletlen, az itt élők a társadalom periferiájára szorultak. A robbanásszerűen növekvő népességgel szemben a vezetés nagyrészt passzívnak és tehetetlennek tűnik, ami még nagyobb feszültségeket szül.

A nehézséget elsősorban az okozza, hogy az informális városok lakói elutasítják az állami segítséget, így valamilyen módon alulról szerveződő beavatkozások adhatnának megoldást bizonyos problémákra.

Az oázis számunkra valamilyen folyamat termékeny táptalaját, epicentrumát jelenti, kontrasztot képez a környezetével, miközben hatással van arra. Tervünkben szeretnénk olyan tereket kijelölni/létrehozni, amelyek az oázishoz hasonló módon közösségszervező és térképző módon egyfajta rendszert, határokat alakítana ki környezetében.

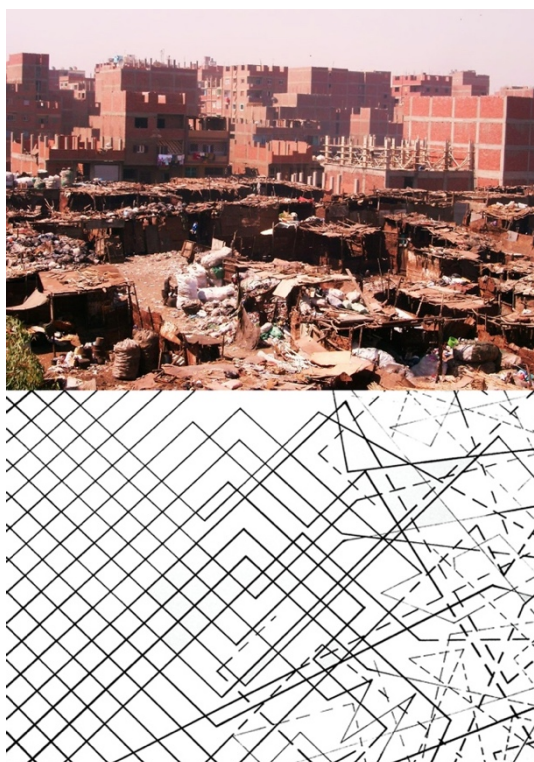
Talán nem is a klasszikus értelemben vett oázist keressük ebben a sivatagban -városszövetben-, hanem olyan forráspontokat, amelyek a közösség segítségével, felszabadítva az eddig kiaknázatlan lehetőségeket, több pontból kiindulva, közös célt szolgáló oázissá duzzadhatnak. Akár városépítészeti léptékű beavatkozás útján.

Források, inspiráció:

https://issuu.com/unhabitat/docs/streets_as_tools_for_urban_transfor?fbclid=IwAR0donGjvr5aJELxBM2TOHwtvthiQcj0MkaKqLHB1jQlj9QOklo5CaM7RYE

http://sapropertyinsider.co.za/2019/07/04/start-informal-settlements-order-address-urban-land-reform/?fbclid=IwAR0k0j4v8e0PGuKuaiBuxruRsNy8zdRK_t145eQu1c2uPHbybfSIYOelx44

Informális és tervezett városok a Közel-Keleten, Dávid Dóra és Balázsik Stefánia TDK dolgozata, 2015
Housing Cairo - The Informal Response, Ruby Press, 2016

MODULÁRIS MEGOLDÁSOK A LAKHATÁSÉRT; ALEPPO

Fülöp Botond

Konzulens: Terbe Rita DLA, Vasáros Zsolt DLA

A probléma felvetése a közelmúltban Szíriában lezajlott kritikus, és napjainkban is pusztító konfliktusok eredményeképp indokolt. Az éveken át tartó háború nem csak közvetlen hatását kifejtve lehetetleníti el az életet, de mellékterméke, hatalmas romhalmazok és lakhatásra alkalmatlanná vált külső és belső terek okán is. Az érintett települések közül is a legnagyobb pusztulást szenvedett, az egykor kulturális és gazdasági központ, Aleppo (بلد) városa. Számokban kifejezve, több mint 300 ezer háztartás semmisült, vagy sérült meg, másik számszögből pedig közel 5 ezer lerombolt és majdnem 15 ezer súlyosan károsított épületet jelent. A lakhatást érintő problémák közel 2,25 millió embert érintettek, közülük 1,2 millióan kényszerültek elhagyni a várost.

Dolgozatommal a kialakult helyzet mérséklésére keresek megoldást egy olyan épület-prototípus kidolgozásával, amely egyszerre szolgáltat igényes, esztétikus és használható opciót lakhatás és valamelyest városépítészeti eszközökkel formált tereket a visszatelepülő lakosságnak. Az általam helyesnek vélt út a holisztikus megoldás megközelítése érdekében több főbb irányvonal egybefűzése. A gazdaságosság a moduláris, előre gyártható építészeti megoldásokon, az élıhetőség és komfort a helyi vernakuláris épületek tér- és tömegformálásának megértésén, alkalmazásán és épületszerkezeti mozzanatain, valamint a helyi ember egzakt és szakrális igényeinek kielégítésén alapul.

Források:

Courtyard Housing, Past, Present & Future: EDITED BY BRIAN EDWARDS, MAGDA SIBLEY, MOHAMAD HAKMI AND PETER LAND, 2006

The Arab City: Architecture and Representation, Edited by AMALE ANDRAOS and NORA AKAWI with CAITLIN BLANCHFIELD MIDDLE EAST, LANDSCAPE, CITY, ARCHITECTURE by Chair Prof. Dr. Josep Lluís Mateo, ETH Zurich

Give Me Shelter: Architecture Takes on the Homeless Crisis by Sofia Borges, R. Scott Mitchell, Mayor Eric Garcetti, 2018

The Lustron Home: The History of a Postwar Prefabricated Housing Experiment by Thomas T. Fetters, Vincent Kohler

Elemental: The Architecture of Alejandro Aravena by Alejandro Aravena, 2018

Kép: https://archnet.org/sites/2812/media_contents/91323

Statisztikák: <https://www.ecbproject.org/system/files/content/resource/files/main/Aleppo%20RCP.pdf>

https://reliefweb.int/sites/reliefweb.int/files/resources/reach_thematic_assessment_syrian_cities_damage_atlas_march_2019_reduced_file_size_1.pdf

---

VERTIKÁLIS ISKOLA

Fercsik Fruzsina, Nyeste Adél

Konzulens: Sági Gergely, Nagy Iván DLA

Miért és hogyan tervezzünk iskolát nagyvárosba?

A változó demográfiai körülmények gyakran éppen a már amúgy is sűrű és túlszűfolt helyeken teszik szükségessé az újabb, több és nagyobb oktatási intézmény létrehozását. A meglévő épületek elavultak, nem képesek kiszolgálni az összes, különböző fajta tanórát, több gyerek jelentkezik, mint amennyit az épület be tud fogadni.

Van elég hely? Mik a bővítési lehetőségek?

A sűrű beépítés miatt, ma már nagyon kevés a szabad és nagy alapterületű építési telek. Szinte csak foghíj beépítés lehetséges, vagy a már meglévő iskolák bővítése. Ezek szintén nem nagy alapterületűek, vagy már a telekhatárokon belül teljesen kihasznált beépítettséggel helyezkednek el. Ezen korlátok eredményezhetik azt, hogy a megszokott horizontális oktatási terek, vertikálissá alakulhatnak át. Az iskolaépítéssel fejlődése ezen az úton indulhat el. Megfelelően kialakított terekben fejlődhet, korszerűsödhet az oktatás, az oktatási rendszer is.

Vannak-e erre példák?

Erre az irányra, már több törekvés volt, de még mindig túl nagy az alapterület és kevésbé toronyszerű a kialakítás. Általában az iskolához kapcsolt kollégium épülete tud vertikális kialakítású lenni.

Az elmúlt évben mi is hasonló problémákra kerestük a megoldást a Tanszéki terv tantárgy keretén belül. Kevés hely híján a legkézenfekvőbb megoldás a felfelé építkezés volt.

Létezik egyáltalán vertikális iskola? Működhetnek az oktatási terek egymás felett? Működik együtt a horizontális és vertikális épület?

Egyetem, középiskola, általános iskola. Ki lehet alakítani a tereket minden korcsoport számára igényesen, használhatóan?

Kutatásunkban ezekre a kérdésekre keressük a választ, miközben már a megépült vertikális iskola felé mutató intézményeket kutatjuk, elemezzük, vizsgáljuk működésüket. Ezekkel az eredményekkel a célunk egy minden esetben használható és működő vertikális megoldás létrehozása.

A vizuális preferenciák változása a művészeti felsőoktatás hatására

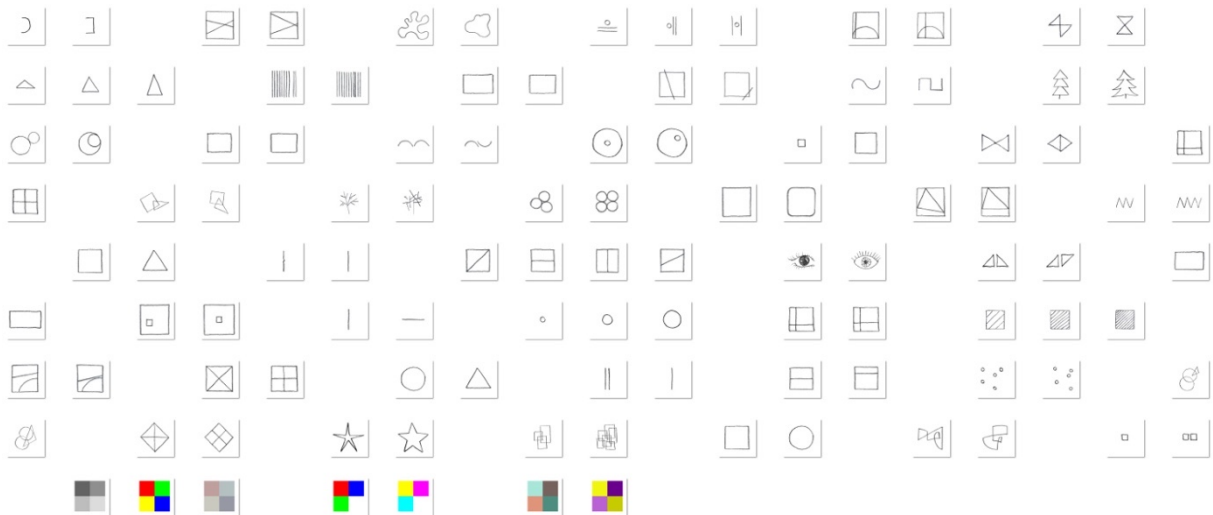
Gulyás Eszter

Konzulens: Terbe Rita DLA, Dr. Dúll Andrea (Szoc. és Komm. Tsz.)

Az esztétikai nevelés tudatosan és akaratlanul is jelen van az építészkutatásban: a képzés igyekszik fejleszteni a kompozíciós érzéket, az arányérzéket, bizonyos formában a szépérzéket, miközben sok példát látva az egyéni stílus is formálódik. Részben ez a nevelés is oka lehet annak az egyre növekvő tendenciának, hogy a kortárs építészet nem mindig találkozik a közízléssel, felvetve az örökös kérdéseket: van-e objektív szépség, bírálható-e az ízlés, feladata-e egyáltalán az építészetnek az esztétikai megfelelés.

A kutatás arra keresi a választ, hol érhető tetten az esztétikai nevelés a művészeti felsőoktatásban, milyen elemei és eszközei vannak, mit ad hozzá a felnövekvő generációk esztétikai érzékéhez és mik a lehetséges veszélyei. A TDK munka a kutatás első fázisaként empirikus úton közelíti meg a kérdést, egy felmérés segítségével feltárva a jelenlegi helyzetet. A mérés során a síkbeli karakterizációk elemekre bontva jelennek meg: a vizsgálati személyek egyszerű formák, kompozíciók közül választanak vizuális preferenciáiknak megfelelően. A felmérésben részt vevő személyek különböző művészeti képzettséggel rendelkező hallgatók a hazai, építészetet oktató felsőoktatási intézményekben.

A mérés igyekszik felderíteni, hogy vannak-e ösztönös vonzalmaink formákhoz, színekhez, arányokhoz és kompozíciókhoz, mik azok a preferenciák, amik a személyiségünkől vagy a kultúrából fakadnak és mik azok, amik a művészeti oktatás hatására változnak. A kutatás hosszú távon talán olyan módszerekhez segíthet hozzá, melyekkel az esztétikai nevelés során mindenki a saját vizuális preferenciáit megtartva tanulhatja meg konzekvensen használni az építészet eszköztáráját.

Budapesti Piarista Gimnázium szekció

2019.11.12. 9:00 – 13:00 Középülettervezési Tanszék Közösségi Tér

Elnök: Golda János, Ybl Miklós-díjas építész

Tagok: Cseh András, Molnár Péter-díjas építész, CAN Architects
Török Dávid, Molnár Péter-díjas építész, DMB Építész Műterem

Titkár: Kőhalmy Nóra, doktorandusz, Középülettervezési Tanszék

---

Erdő, mező

9:00

Szerzők: Tóth Soma Péter, Surján Botond
Konzulens: Wettstein Domonkos PhD, egyetemi adjunktus, Urbanisztika Tanszék

Kötélék /// Segítő terek

9:30

Szerzők: Horváth Árnika, Kovács Aliz Zsuzsanna, Nagy Eszter
Konzulens: Balázs Mihály DLA, egyetemi tanár, tanszékvezető, Középülettervezési Tanszék

RÉGI HIT + ÚJ TUDÁS = ÚJ HIT

10:00

Szerzők: Szepesi Zsófia, Soós Barbara, Suri Sára
Konzulens: Karácsony Tamás DLA, egyetemi docens, Középülettervezési Tanszék

PIAR XXI.

10:30

Szerzők: Hernádi Zsombor, Tóth Bence
Konzulens: Karácsony Tamás DLA, egyetemi docens, Középülettervezési Tanszék

Anyag a térben

11:00

Szerzők: Soós Zsófia Fruzsina, Jovan Endre
Konzulens: Balázs Mihály DLA, egyetemi tanár, tanszékvezető, Középülettervezési Tanszék

Terek Karakterisztikája

11:30

Szerzők: Herbert Nóra, Szvath Réka
Konzulens: Balázs Mihály DLA, egyetemi tanár, tanszékvezető, Középülettervezési Tanszék

Út a folyosóig-tér a tantermen kívül

12:00

Szerzők: Szolga Kata, Ming Rong Chen
Konzulens: Karácsony Tamás DLA, Középülettervezési Tanszék

ABIÓGENEZIS

12:30

Szerzők: Angelidisz Aphrodite, Kiss Márton, Biró Laura Zsuzsanna
Konzulens: Balázs Mihály DLA, egyetemi tanár, tanszékvezető, Középülettervezési Tanszék

---

Erdő, mező

Surján Botond, Tóth Soma Péter

Konzulens: Wettstein Domonkos PhD

Ma az oktatás módszere több szempontból is átalakuláson megy keresztül, azonban az iskolák terei nem követik ezt a változást. A fiataloknak az osztálytermeken kívül új helyekre is szükségük van és erre az igényre a folyosók terei biztosíthatnak rejtett tartalékokat. A régi korok elvárásainak megfelelő, csak közlekedésre alkalmas kialakításukban azonban nem feltétlenül megfelelőek. A korszerű iskolapedagógiai elképzelésekben a korábbi hosszú, szikár szerkesztésű folyosókat komplex funkciójú, összetett térsorok váltják fel, melyek az iskolai közösségek életében legalább olyan fontos helyek, mint az osztálytermek.

A budapesti Piarista Gimnázium a tudományok megismertetése mellett fontosnak tartja azt is, hogy a fiú osztályok az iskolán túlmutató baráti közösségekké váljanak. Ehhez az osztálytermeken kívül más minőségű terekre is szükség lenne. Bár az épület néhány évvel ezelőtti rehabilitációja során erre alkalmassá vált, minden szinten tágas folyosókkal rendelkezik, ezek jelenleg csak közlekedő terekként funkcionálnak. A folyosó téri átalakításával egyszerre szeretnénk helyet biztosítani a tantermek közti mozgásnak és a baráti társaságok helyfoglalásának, kötetlen együttlétének.

Az épület egy sajátos atmoszférával rendelkezik, mely a pedagógiai elveket közvetítve egy koncentrált testi lelki fegyelmélettséget is megkíván a diákoktól. Ez az alaphangulat minden szinten jelen van, de a negyedik emeleti tér közösségi szerepe miatt természetesebb, fesztelenebb kialakítást kíván. Az oktatási táj fogalmának korszerű kihívásait is figyelembe véve a természet beengedését, a térhatárok átfogalmazását új megnyitásokkal és növényi elemekkel szeretnénk elérni. Ezzel lehetővé válna, hogy a közösségi tér kialakításában különbözzön a folyosó geometriájától, differenciáltabb helyzetekre, kisebb csoportok spontán találkozására alkalmas zugokra tagolódjon. Ezáltal a negyedik emelet oktatási táján lokális entitású helyzetek alakulnának ki, ahol a tér beszélgetésre, tanulásra és rekreációra is alkalmassá válna.

Kötélék /// Segítő terek

Horváth Árnika, Kovács Aliz Zsuzsanna, Nagy Eszter

Konzulens: Balázs Mihály DLA

Az emberi közösségek szerveződésének és működésének új formái mára gyakran kerülnek szembe a tradicionális térformákkal, térhasználati módokkal. A pesti Piarista Gimnázium egy belvárosi átriumos épület második, harmadik és negyedik szintjén kapott otthont. Az oktatás modernizációja már megkezdődött a tornaterem, körfolyosó, valamint az udvar építészeti átalakításával, azonban problémát jelentenek a sötét folyosók, a kedvezőtlen akusztikai viszonyok, a terek aránytalan felosztása és a kopár udvar. Ezen körülmények lélektani hatásaiból, és a folyamatos felvigyázás érzetéből következik, hogy a közösségi élet színterei az iskolában jellemzően a tantermek maradtak, szeparálva az egyes csoportokat.

Célunk a szabad mozgást segítő és a kapcsolódást biztosító tágas terek megtalálása, megismerése és az iskolára jellemző modern szellemiség jegyében történő átalakítása. Szeretnénk, ha a közösségi terek használatba vételével a diákok jobban a sajátjuknak éreznék hétköznapjaik fő színterét. A komfortos környezet kialakításában nagy szerepet játszik a fény, az anyag- és színhasználat és a terek arányának megfelelő megválasztása, valamint a térszervező elemek hierarchiája. Újragondoljuk a terek felosztását, fényhasználatát és új, a diákok bevonásával megalkotott térszervező elemekkel kísérletezünk. Azt vizsgáljuk, milyen építészeti változtatások szükségesek az iskola pedagógiai céljainak, programjának megvalósulásához. Ösztönző, segítő terek lehetőségét keressük, amelyek a diákokat a piarista hagyományok mindennapi megéléséhez kötik úgy, hogy közben felkínálják a spontán és szabad újraszerveződés lehetőségét.

Az alkotó folyamat során a piarista rend fő jellemzőinek tanulmányozásával, építészeti szakirodalom felhasználásával és az épület használóinak véleményét kikérve, őket a folyamatba bevonva mélyülünk el a témában. A tervet modellezéssel, közösségi építéssel és workshopokkal dolgozzuk fel. A TDK kitűnő lehetőséget kínál számunkra, hogy mind elméleti mind gyakorlati síkon segíthessük az iskola rendeltetésszerű működését, amely nemcsak a szigorú rendről, hanem a felszabadultságról és a modern oktatásról is szól.

RÉGI HIT + ÚJ TUDÁS = ÚJ HIT

Szepesi Zsófia, Soós Barbara, Suri Sára

Konzulens: Karácsony Tamás (Közép)

A Budapesti Piarista Gimnázium több hullámban fejlődött az évtizedek során, azonban eddig, az épület számos részén, a terekben rejlő lehetőség kiaknázatlan maradt.

Létezik-e egy ilyen nagy és szerteágazó rendnek, olyan formakincse, amely közös az általuk használt épületekben és tárgyokban? Ez a kérdésfelvetés volt kutatásunk kiindulópontja. A hely minőségének megértése fontos építészeti feladat, aminek a megoldását múltból fennmaradt tárgyi emlékek és fotók elemzésével és a jelen, piarista intézményeivel foglalkozó építészek megkérdezésével próbáljuk megkeresni. Különös hangsúlyt fektetünk arra, hogy ezt a tervezési helyszínt megkülönböztessük más, világi oktatási intézménytől.

“Világos, célratörő és gyakorlatias módszerek alkalmazása, nyitottság az új és valóban hatékony módszerek iránt.” - Kalazanci Szent József.

A piarásták a kezdetektől fogva törekedtek a korszerű és minőségi oktatásra.

Maga a szerzetesi rend nagy történelmi múlttal és számos hagyománnyal rendelkezik, ezért fontosnak tartottuk megismerését még a tervezés előtt. Eddigiekben könyvek segítségével, illetve piarista épületek vizsgálatával igyekeztünk bővebb ismeretekre szert tenni.

Célunk megszerzett tudásunk hasznosítása egy olyan térkiegészítő tárgy megalkotásával, ami az értékes adottságokkal rendelkező, de kihasználatlan közösségi tereket élvezhetőbbé tudja alakítani a diákság számára és új kontextusba tudja helyezni. Tervezésünk fő szempontja ötvözni a piarista szellemiséget és az oktatáshoz való hozzáállásukat.

(Cím: Idézet Golda János piarista főépítésztl)

PIAR XXI.

Hernádi Zsombor, Tóth Bence

Konzulens: Karácsony Tamás DLA

MOTIVÁCIÓ

A 100 évvel ezelőtti megépülése óta a Budapesti Piarista Gimnázium épülete többször cserélt gazdát, illetve esett át különböző beavatkozásokon. Ezekkel az átépítésekkel az épület mindig idomult a kor aktuális igényeihez, ezzel a ház egyre rétegezettebbé, komplexebbé vált. Ezt a folyamatos fejlődést hiba lenne befejezettnek tekinteni, még nagyobb hiba megállítani, a jelenlegi helyzetet véglegesnek elfogadni. Ehelyett, a folyamatos fejlődés szellemében olyan megoldásokat kell eszközölni, melyek tovább viszik ezt a folyamatot. Ez a XXI. században, mely kimondottan az egyre gyorsuló változás kora, egy olyan szervezetnek, mely identitását sok más dolog mellett a fejlődőképességéből nyeri, egyértelműen következik az elveiből. Így a probléma adott: a két tervező keze nyomát viselő épület (tervezte: Hüttl Dezső 1917-ben, áttervezte: Golda János 2011-ben) téri rendszere rendkívül kötött az iskola belső közösségi tereiben. Érdekesnek tartjuk, hogy az átalakíthatóság elvét hogyan tudjuk összhangba hozni ezzel, illetve az épület használóinak igényeivel. A Z generáció változatos téréngényeit kielégíteni önmagában is kihívás, melyet más elvárás

kkal összeegyeztetni izgalmas felvetés. Ennek a három adottságnak való megfelelés, megfeleltetés az, ami igazán foglalkoztat minket a témában.

CÉLOK

Megvizsgáljuk, hogy az igényeknek ezen hármassága mennyire egyeztethető össze egymással, illetve kísérletet teszünk egy ilyen tér létrehozására. Először a mai 12-18 éves korosztály pszichológiai, szociológiai sajátosságainak építészeti vonatkozásait szeretnénk feltárni. A kapott eredmények segítségével keressük a választ arra, hogy ezek a terek hogyan vehetnek szervesen részt ennek a generációnak nem csak az órák közötti pihenésében, hanem társasági életében, tanulásában. Míg ezek, a léptékükben és funkciójukban változatos téréngények a felhasználók szokásaiból, terekhez való viszonyából származnak, a konkrét építészeti megoldást az adott téri helyzetek fogják meghatározni. Hozzá szeretnénk járulni a ház fejlődésének következő lépéséhez: a minket foglalkoztató terek problémáit nem szeretnénk véglegesen megoldani, helyette felvetésekkel szeretnénk katalizálni a későbbi alakulásukat. Ennek a módszertannak a legkritikusabb mozzanata annak az érzékeny határvonalnak a megtalálása, ahol az elkészült belső egyszerre tud egy egészként működni és megtartja a képességét arra, hogy az iskolával együtt fejlődjön.

MÓDSZERTAN

Az első szükséges lépésnek a következő generáció mélyebb megértését érezzük pszichológiai és szociológiai szempontból, különös figyelemmel arra, hogy hogyan viszonyulnak a tanuláshoz és az órák közötti időtöltéshez. Emellett fel szeretnénk tárni az épület fejlődéstörténetét, illetve, hogy hogyan lehetne ezt a fejlődést érzékel, arányosan segíteni. A kutatásaink eredményeinek konkrét, gyakorlati téralkotásban való felhasználása lenne dolgozatunk konklúzióinak legszemléletesebb demonstrálása.

TÉZISEK

Két tézist fogalmazunk meg: egyrészt úgy hisszük, hogy egy ilyen adottságokkal rendelkező épület belső tereiben is létrehozhatók olyan téri helyzetek, melyek a használók tanulását és szocializálódását meghatározhatják, pozitívan befolyásolhatják. Emellett állítjuk, hogy ezeknek a tervezése felelősségteljes feladat, ahol a múlt tisztelete mellett a jövőre való felkészültség meghatározó jelentőségű.

(Kép:A Wartburg-iskola aulája, Münster-Gievenbeck, Németország; Tervező: Boockhoff + Rentrop, Hannover, 1999.)

Anyag a térben

Soós Zsófia Fruzsina, Jovan Endre

Konzulens: Balázs Mihály DLA

//helyszín

Budapest központjában található a Piarista Gimnázium, amely oktatásilag és építészetiileg is előrehaladottnak számít a hazai palettán.

//probléma

Ennek ellenére ez az intézmény is hasonló problémákkal küzd, mint a magyar iskolák többsége. Többek között a megfelelő közösségi terek hiánya, a belső folyosók kihasználatlansága, jelentik a fő megoldandó feladatot, mivel így nem szolgálják a diákok megfelelő kikapcsolódását. A hazai iskolák középfolyosós rendszere itt feloldott és építészetiileg átalakított formában létezik, vagyis szélesebb oldalfolyosók kerültek kialakításra a gimnáziumban. Ennek ellenére a régi rendszer problémái megmaradtak. Jelenleg a terek üresen állnak, így akusztikailag felerősítik a hangokat, vizuálisan egyhangúak, nem tudják biztosítani a megfelelő regenerálódását. Ezt a téri helyzetet egyszerre érezhetik nyomasztónak és börtönre emlékeztetőnek.

//cél

Célunk tehát, olyan téri és anyagi formák vizsgálata melyekkel ezeket a belső téri helyzeteket olyan módon képezzük át, hogy azok sokkal kedvezőbbek legyenek a tanulók számára. Fontos az, hogy miként hathat egy szünetben, egy vagy több diákra a belső építészeti világban elhelyezett anyagok és hozzá kapcsolódó formák különböző helyzete. Milyen hatással lehet akár egy mesterséges, vagy természetes anyag az emberi viselkedésre, egy adott térben. Továbbá az anyag miként képes kontrollálni az emberi elmét egy egyszerű térben, ahhoz, hogy megfelelő módon kiszabadulhassanak a kötött iskolai formákból és tanórákról. A továbbiakban ezeket a gondolatokat egy egyszerű folyosó térben fogjuk vizsgálni és az itt gyűjtött megfigyeléseket alkalmazni hasonló terekben.

//módszertan

A Cél eléréséhez szükséges eszközök:

/szakirodalmi kutatás, előkép gyűjtés és rendszerezés

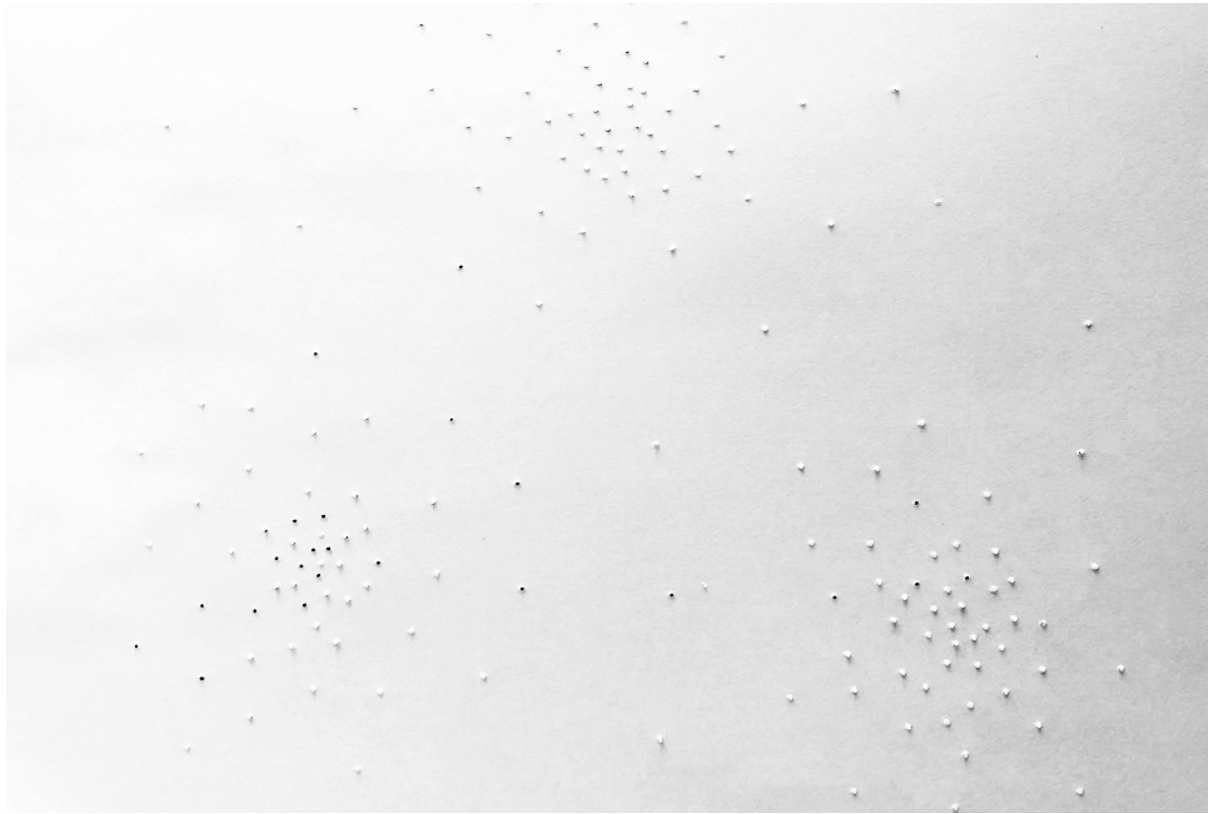
/empirikus vizsgálat

/alkotás, tér- és tárgyszervezés

//tézis

Az anyag a térben képes lehet változásokra bírni az embereket, lelkiileg és szellemileg. Az anyagok és formák vonzhatják és taszítják is az emberek tömegét. Az anyagok további anyagokat képesek magunkhoz vonzani, csomópontokat létrehozni egy adott térben. Egy jó példa erre egy olyan hatás amelyet akár már mi magunk is megtapasztalhatunk, ez a jelenség az amikor egy üres térben áll egy ember és mi önkéntelenül is interakcióba lépünk vele, ezáltal csomópont képződhet.

//alkotók/Soós Zsófia/Jovan Endre

//konzulens/Balázs Mihály

Terek Karakterisztikája

Herbert Nóra, Szvath Réka

Konzulens: Balázs Mihály DLA

TÉR, IDŐ, EMBER

MOTIVÁCIÓ

A világunk folyamatosan átalakul, formálódik. Ez a változási folyamat az oktatás területén is felfedezhető. A diákok változnak, mások az elvárások, máshogy működik a gondolkodásuk, más az érdeklődésük, mint sok-sok évvel ezelőtt. Ezzel a folyamathoz az oktatás is szeretne alkalmazkodni, a diákok igényeit minél jobban kielégíteni. Az egyetlen tényező, ami sokkal lassabban változik, az maga az iskola, ahol a diákok nap, mint nap beülnek a padba. Az oktatási intézmények sok esetben akár több száz éves épületek is lehetnek, melyek kialakítása nem elégíti ki a mai fellazult igényeket.

CÉLKITŰZÉS

Belépve egy terembe, egy előtérbe, egy szobába vagy folyosóra az emberben mindig azonnal létrejön egy érzés, egy hangulat. Ezt a belső véleményt általában nem tudjuk azonnal szavakba önteni, a mi célunk viszont pont az, hogy minél jobban kifejezzük az adott területek karakterisztikáját. Ehhez alapos vizsgálatra van szükség:

- hogyan, milyen szerkezetekből épül fel az adott tér?
- mely karakterek hozzák létre bennünk az adott hangulatokat (barlang, liget, táj)?
- a létrejött érzések milyen módon befolyásolják a diákok aktivitását?
- mi fűzheti össze ezeket a tereket?
- mivel lehet ráerősíteni a kialakult érzésekre, és hogyan lehet ezeket pozitívan kihasználni a diákokra nézve?

Szeretnénk különböző belsőépítészeti módszerekkel az itt tanuló diákokat jobban motiválni, ellazítani és közösségek kialakítására inspirálni, melyhez a már meglévő terek egyedi karaktereit szeretnénk jobban kihasználni.

MÓDSZERTAN

A kívánt cél eléréséhez:

- meg kell érteni, fel kell fejteni a tervezési területet
- már működő megoldásokat kell keresni, előképek gyűjtése
- terek tudatos tervezése

TÉZIS

Egy iskolában a diákokat körülvevő terek rendszere kiemelkedő fontosságú, hiszen a környezetünk nagy mértékben befolyásolhatja a hangulatunkat, a motivációinkat és a tanuláshoz való viszonyunkat. Az órák között a pihenés, a kikapcsolódás a mérvadó, ugyanakkor nem szabad hagyni, hogy a tanulók túlságosan is elengedjék magukat. Olyan tereket kell létrehozni, melyek a diákokat határok között tartják, amik a mai fellazult, változó világban is ésszerűek tudnak maradni.

Herbert Nóra, Szvath Réka

Út a folyosóig-tér a tantermen kívül

Szolga Kata, Ming Rong Chen

Konzulens: Karácsony Tamás DLA

A diákok olyan alapokhoz juthatnak az iskola falain belül, amely tovább segítheti őket az életük során. A tárgyi tudás megszerzése mellett az iskola teret ad a szocializálódásra. Felmerül a kérdés, hogy a mai gyerekek számára megfelelőek-e a hagyományosnak vett téri kapcsolatok. Aktuális felvetés, hogy az új oktatási módszerek mellett egy ezt segítő iskolai térre van szükség.

Amikor tanulási térről beszélünk, legtöbbször a tanteremre gondolunk. Ez nem is meglepő, hiszen a képzési tevékenységek nagy része itt folyik. Mára már szükségessé vált, hogy a tantermeken kívül eső terek is bekapcsolódjanak az oktatásba, amely hozzájárulhat a gyermekközpontú képzéshez. Elsősorban az ezen terekben lévő problémák megoldása és a bennük rejlő lehetőségek feltárása lenne a cél. Felismerték, hogy a folyosói tereknek nagy szerepe lehet a diákok fejlődésében, a világ különböző helyeiről számos megoldásokat látunk a közlekedő terek újraértelmezésére, kihasználására.

A nagymúltú budapesti Piarista Gimnázium jelentős felújításon ment keresztül, amely egyedi térhelyzeteket teremtett meg. A közlekedők a jelenlegi állapotukban nem ideálisak ahhoz, hogy a diákok megtöltsék élettel, és kihasználják azokat az adottságokat, amikkel egy ilyen jellegű tér bírhat: közlekedés, találkozás, megpihenés, önálló és közös aktivitás. Javaslatainkat egy kézbe vehető, több probléma és lehetőség mentén kibontott kis gyűjteményben összegeznénk, amely mindenki számára elérhető és érthető lenne.

A célunk eléréséhez elengedhetetlennek látjuk három eszközkészlet használatát:

- Feltöltődés: gyűjtőmunka szakirodalomból és előképekből
- Rendszerezés és illusztráció
- Alkotás: a kis gyűjtemény alapján

Mivel még nincs kiforrott végleges, megújult megoldás oktatási programokra, így hozzá megfelelő teret nehéz megfogalmazni. Vajon tud a tér tanítani? Mi azt mondjuk, hogy tud. Dolgozatunkban erre a szociológusok köreiből is vitatott kérdésre adott válaszunkat szeretnénk bebizonyítani. Kutatásunk végeredménye egy ötletterv, amiben javaslatainkat összegeznénk a folyosók kihasználására.

ABIÓGENEZIS

Angelidisz Aphrodite, Bíró Laura Zsuzsanna, Kiss Márton

Konzulens: Balázs Mihály DLA

Életünk egyre nagyobb részét töltjük az oktatásban. Ezt az időszakot számos tényező formálja, amik közül az oktatási környezet talán a legfontosabb. Ezek sokszor nehezen idomulnak a gyorsan változó igényekhez.

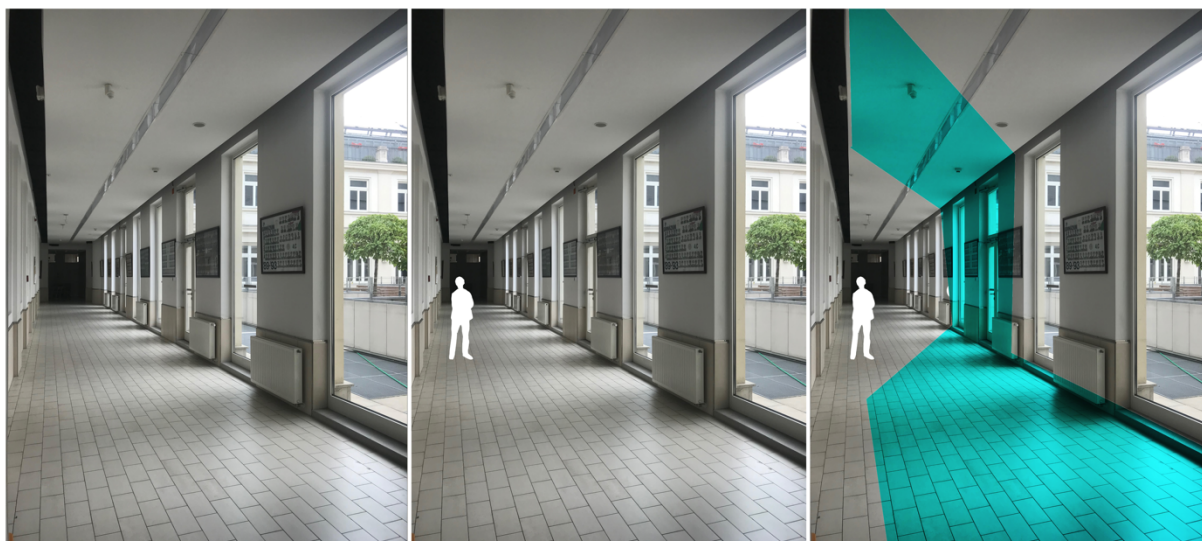
Kutatásunk témája a Budapesti Piarista Gimnázium közösségi tereinek újragondolása. Kísérletképpen ezt a témát kiszélesítjük és egy általános térből indulunk ki. Jelenleg a piarista gimnázium folyosói és az udvar is csupán statikus terek, amelyek nem képesek követni az igényeket. Ezt a közösség is észlelte, és átmeneti megoldásokkal próbálta orvosolni. Bútorok és növények lettek elhelyezve a folyosókon, de ezek a változó elemek nem voltak kellő egyensúlyban az állandó elemekkel.

A kutatás első lépéseként gondolatban kiürítjük ezeket a tereket. Arra kezdjük el keresni a választ, hogy ezeket milyen eszközökkel és módszerekkel lehetséges a használati igényekhez megfelelően tenni. Ezután kiválasztjuk, hogy mik azok, amiket a modern kor a leginkább használ.

Módszertani kísérletek és esettanulmányok segítségével tanulmányozzuk a közösség viselkedését. Hazai és külföldi példákat egyaránt megvizsgálunk, hogy lássuk mi az, amit világszerte jó megoldásnak tartanak, és mi az, ami a mai magyar társadalomban működni tud.

Megvizsgáljuk azt is, hogy ennek a térformálásnak milyen mértékben kell az építész által tervezettnél, és mennyire a közösség által létrehozottnak lennie ahhoz, hogy valóban működőképes legyen. A kutatás során szükségszerűen nagy lépésekben haladva a folyamat végére eljutunk egy megoldás-halmazhoz, amely a jelen pillanatában érvényes.

A kutatási folyamat utolsó lépéseként kísérletet teszünk a felvetett kérdés lezárása helyett annak továbbgondolására. Mert minden pillanatban változunk, ezáltal elkerülhetetlen, hogy a megoldás-halmazunk, és a minket körülvevő tér is velünk együtt változzon.

Enter Lechner szekció

2019.11.12. 8:30 – 11:30 K. II. 13.

Elnök: Dévényi Tamás, Ybl Miklós-díjas építész, Budapest Műhely

Tagok: Biri Balázs, építész, Hetedik Műterem
Kalmár László, Ybl Miklós-díjas építész Zsuffa és Kalmár Építész Műterem
Marián Balázs, Ybl Miklós-díjas építész, Gereben Marián Építészek

Titkár: Gyökér András, doktorandusz, Középülettervezési Tanszék

---

Térszekvencia **8:30**

Szerzők: Kovács Regina Rebeka, Siska Enikő
Konzulens: Kronavetter Péter, egyetemi tanársegéd, Középülettervezési Tanszék

Lechnerbe kódolva **9:00**

Szerzők: Laczka Áron, Bogáthy Zsolt
Konzulensek: Dr. Szabó Levente DLA, egyetemi tanár, Középülettervezési Tanszék
Halmos Balázs PhD, egyetemi adjunktus, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Üvegseb **9:30**

Szerzők: Birkás Dorina, Szabó Péter Bálint, Csallai Ádám
Konzulens: Vannay Miklós DLA, egyetemi adjunktus, Középülettervezési Tanszék

Tér az üveg mögött **10:00**

Szerzők: Malkócs Krisztina Ágnes, Schoblocher Edina, Hegymegi Julia
Konzulensek: Klobusovszki Péter DLA, egyetemi docens, Középülettervezési Tanszék
Halmos Balázs PhD, egyetemi adjunktus, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Szecesszió és Kortárs **10:30**

Szerzők: Száraz Anna, Burányi Fanni
Konzulens: Kronavetter Péter, egyetemi tanársegéd, Középülettervezési Tanszék

Fényreflexek és üvegcserepek **11:00**

Szerzők: Senánszky Zsófia, Kocsik Eszter
Konzulensek: Dr. Szabó Levente DLA, egyetemi tanár, Középülettervezési Tanszék
Vukoszávlyev Zorán PhD, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

---

Tér szekvencia

Kovács Regina Rebeka, Siska Enikő

Konzulens: Kronavetter Péter

Az 1901-ben átadott Magyar Királyi Postatakarékpénztár épülete Lechner Ödön életművének egyik legkiemelkedőbb, és a stílus legkiérleltebb alkotása, mely egyben a kor új magyar építészeti formanyelv megtalálásának egy kulcsfontosságú épülete.

Az épület jelentőségének megértéséhez, a beavatkozások és az új használat meghatározásához szükséges megismerni a Postatakarékpénztár múltját és szerepét, hiszen rövid idő alatt vált a magyar gazdasági élet egyik fontos színhelyévé. Új és eddig nem ismert lehetőségeket nyitott a magyar középosztály számára, megváltoztatva ezzel a pénzhez való viszonyukat és a közfelfogást. Ezen folyamatok lebonyolításához biztosított helyszínt a pénztár csarnok terme, mely a bejárati tengelyre szervezett feltárlásával és bazilikális szerkesztésével erőt, biztonságot és gazdagságot sugallt az oda érkezőknek.

Az akkor korszakalkotónak számító pénztár csarnok tere és üvegkupola fedése az elmúlt évszázadban jelentősen átalakult, lebontották, formája és szerkezete is megváltozott, ezen kívül a tér további nagymértékű beavatkozásokat szenvedett el. Az akkori reprezentatív terem elvesztette egykori pompáját és kiemelt szerepét, és mára már csak raktárként funkcionál.

A Postatakarékpénztár tereibe, építészeti motívumaiba, mindenkori használatába bele van kódolva a pénzhez való kapcsolódás. Konceptiónk megalkotása során az épület múltjából és a gazdasághoz köthető történetéből indultunk ki, ennek egyfajta korszerű, friss megoldását próbáljuk megtalálni, mai igényekre szabva, olyan új funkciókkal megtöltve, melyek által a nagyobb közeg számára is megnyílnak az eredetileg is közönség- és pénzforgalomra terv

ezett terek.

Ezekre való tekintettel tervünk elkészítése során nagy figyelmet fordítottunk a pénztár csarnok és a belső udvarok bizonyos részleteinek visszaállítására, ezek kortárs elemekkel való kiegészítésére, valamint az évtizedek során az épületre rakódott, de mára elavult rétegektől való megtisztításra.

Kiemelt hangsúly került a csarnok és az előtér régi hangulatának visszaadására, illetve a megérkezés fő tengelyére, mely az utcától induló, előtérben és a kupolacsarnokon keresztül a trezorig húzódó térsor, valamint e tengely feltárlásának és végigjárásának élményére.

Lechnerbe kódolva

Laczkai Áron, Bogáthy Zsolt

Konzulens: Szabó Levente DLA, Halmos Balázs PhD

Lechner érett periódusának egyik ikonikus épülete a Szabadság tér tőszomszédságában álló Postatakarékpénztár. Hiába a központi elhelyezkedés, a helyszíneként szolgáló szűkös Hold utca és a magas térfalak nem teszik lehetővé az épület egészének befogadását. Az architektonikus elemek, mint a nyolcszögletű, felfelé keskenyedő falpillér, az egyre sűrűbb ornamentika vagy a hangsúlyos pártázat egyaránt felfelé vonzza a tekintetet, azonban a várva várt koronázás elmarad. A Zsolnay-pyrogránittal tarkított tetőtáj így az utca embere előtt nagymértékben rejtve marad, karakteres elemeinek csak részleteit láthatjuk.

Pályája kezdetén a mester a historizáló stílusban alkotott maradandót, fejlődése nyomon követhető alkotásain. Épületei fokozatosan felszabadultak a konvenciók alól, amikor alkotói periódusát a szecesszió határozta meg. Az eleinte jelzesszerűen megjelenő ornamentika pályája végéhez közeledve elburjánzott. A díszítettség e foka a korabeli szakmai közvéleményt megosztotta, azonban építészete mögött sokszor csak a kész produktumot, nem az alkotói folyamatot és újító szándékot látták.

Lechner munkásságában elsősorban az alkotói folyamatot látjuk értékesnek, melyben épületeinek egésze és részletei egyaránt a fejlődési stációk hű lenyomatai. A sajátos tömegképzés, belső térformálás, plaszticitás korszakalkotó példává vált a hazai építészettörténetben.

Tervünkben új téri helyzetek és kapcsolatok keresésével összeköttetést teremtünk a belső udvar, reprezentatív tér és ornamentika között, mely a megismerés során a látogatónak teljes képet mutat az alkotói attitűdről. Amellett, hogy szemléletéből inspirálódva mértéktartó beavatkozást viszünk a tervbe, visszacsatolunk Lechner eredeti elképzeléseihez is. Egy olyan víziót szeretnénk láttatni, melyben az épület nemcsak egy kimagasló építészeti alkotás, hanem egy olyan pótolhatatlan értéket képviselő eleme Lechner építészeti fejlődésének, mely magában hordozza mindazt a kísérletező és identitáskereső alkotói vágyat, mely egy nemzeti építészeti stílus kialakítását célozta.

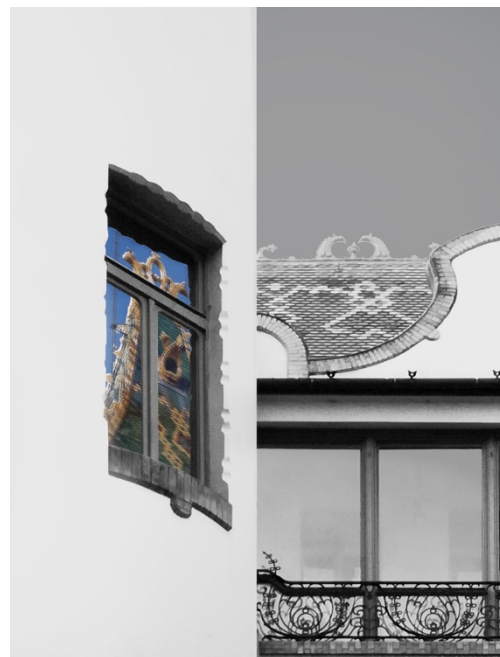
Irodalomjegyzék:

Gerle János: Az építészet mesterei - Lechner Ödön, Holnap kiadó, 2003
Halász Csilla, Ludmann Mihály, Viczián Zsófia: Lechner összes, Látóhatár kiadó 2018

Új Művészet Magazin, kiadás kelte: 2014 november, ISSN: 0866-2185, Hadik András: "A művészi szabadság...agitatórius halottja - Lechner Ödön építészetről, halálának centenáriumán"

Ödön Lechner in Context - Studies of the international conference on the occasion of the 100th anniversary of Ödön Lechner's death, by Zsombor Jékely, Zsuzsa Margittai and Klára Szegzárdy-Csengery, Museum of Applied Arts, Budapest, 2015

Sisa József: Lechner - Az alkotó génius, Iparművészeti Múzeum / MTA BTK Művészettörténeti Intézet, Budapest, 2014, ISBN: 978-615-5217-14-2

Üvegseb

Birkás Dorina, Szabó Péter Bálint, Csallai Ádám

Konzulens: Vannay Miklós DLA

Üvegseb1

Az államkincstár egy olyan megfoghatatlan szervezet, amely meghatározó az emberek mindennapjaiban. Többségünk mégis ennek tudatában, vagy legalábbis csak apró részletét ismeri. Ennek oka lehet az intézmény azon kettőssége, hogy bár átlátható kíván lenni bárki előtt, mégis saját működése érdekében, zárt, titkos kell maradjon. Ezzel a konfliktussal küzd a Hold utcai központ épülete is, amely szeretné feltárni építészeti minőségét, és a benne zajló tevékenységet, anélkül hogy fontos titkokat árulna el.

"A Magyar Államkincstár központja a költségvetési törvény alapján, az állampolgárok által fizetett adókból megvalósuló programok nyilvántartást vezet, pénzügyi ellenőrzést végez, információkat gyűjt, elemzéseket készít, támogatási monitoring rendszert működtet. Tevékenysége arra irányul, hogy a költségvetési törvényben a kiadásokra fordítható pénzeszközök felhasználására a jogszabályoknak megfelelően kerüljön sor."

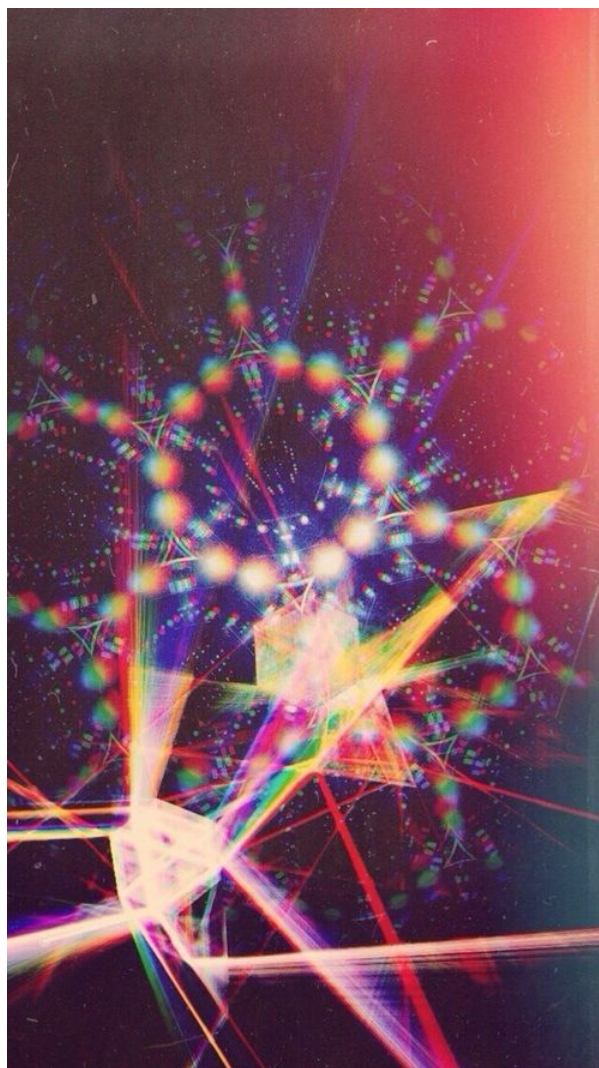
A látogatónak pusztán megfigyelőként kell jelen lennie, éreznie kell a szervezet fontosságát, de az ott zajló történésekbe nem láthat bele. Nem közelítheti meg megfigyelése tárgyát, nem lépheti át az eseményhorizontot², mert ezzel saját maga és a rendszer biztonságát veszélyezteti. Szükséges tehát egy kódolás, amely betekintést nyújt, de megakadályozza megértést.

A kincstár működését három jellemző szegmensén keresztül mutatjuk be. Ez a hármas tagolás osztja a kiállítást. Az iszonyatos mennyiségű adattárolás, az átfolyó virtuális információ áradata, valamint a harmadik elem, a gépezet mozgató rugója pedig nem más, mint maga az ember.

Az épület eredeti részleteihez óvatosan, míg az utólagos átalakításokhoz bátrabban nyúlunk hozzá. Az új elemeink harmóniában vannak a tér eredeti érzetével, de jól megkülönböztethetőek.

1. A 2013-2018. évre vonatkozó, nettó ötmillió forintot elérő vagy meghaladó értékű szerződések egyes adatainak közzététele a „A közérdekű és a közérdekből nyilvános adatok megismeréséhez és terjesztéséhez való jog érvényesülését szolgáló alapvető szabályokról szóló 2011. évi CXII. törvény” 1. melléklet III/4. pontja szerint.

2. "The event horizon protects us from the unknown physics near a singularity," Loeb

---

Tér az üveg mögött

Hegymegi Julia, Malkócs Krisztina Ágnes, Schoblocher Edina

Konzulens: Klobusovszki Péter DLA, Halmos Balázs PhD

“Egy nemzeti művészet kialakulása elkerülhetetlen egy nép számára, ha az a többi népek világversenyében elsüllyedni nem akar.”

Lechner Ödön

Lechner Ödön, a magyar szecessziós építészet megteremtője által alkalmazott egyedi formanyelv és művesség iránti elköteleződés csúcspontja a Magyar Államkincstár épületén. A magyar gazdaságot szimbolizáló egykori Postatakarékpénztár aprólékosan megmunkált felületei, formagazdag plasztikái, egyedi részletei teszik teljessé és egyben lazítják fel a szimmetrikus, szigorúan tengelyekre szerkesztett kompozíciót. A magyar szecessziós építészet jelképeként ismert lechneri épületek mai állapotukban nem alkalmasak látogatók fogadására, az épületekben az idegenforgalom, mint olyan teljes mértékben megszűnt.

Habár az épület eredeti formálásában megmaradt, az alkotó által megálmodott belső téri világ jelenleg csak nyomokban fellelhető. A régi pénztárterem lezárása által a reprezentatív bejárati térsor megszakad, a feltárás irányultsága megváltozik. A funkcióval megtöltött belső udvarban ma már csak egy kupola jelzi az épület súlypontjában lévő, korábban kiemelkedő fontosságú teret. Ezen épülettömegek közé süllyesztett kupola szokatlan, árnyékolt helyzete kérdéseket vetett fel bennünk: Hol a fent? Hol a lent? Mi a kiemelt pozíció? Hol állok a térben? Mit jelent ma ez a tér?

A kérdés nyitott, ám műemlék lévén úgy érezzük a jelen állapotára a racionális, finom beavatkozások jelenthetnek megoldást. Elképzelésünk, az épület eredeti, korhű karakterének megőrzése, ahol leválasztható, megkülönböztethető elemekkel hoznánk létre a jelenkor igényeit biztosító térélményt. Keressük a meglévő kialakítás azon helyzeteit, ahol lehetőség nyílik a múlt kortárs eszközökkel történő kiegészítésére, esetleges átalakítására, tovább fűzve ezzel az Államkincstár értékes és meghatározó tereinek emlékezetét.

Szecesszió és Kortárs

Burányi Fanni, Száraz Anna

Konzulens: Kronavetter Péter

A Lechner Ödön és Baumgarten Sándor által tervezett, eredetileg a Magyar Postatakarék épülete Budapest egyik jelentős építészeti és műemléki értéke, melynek kiemelt szerepe van a belváros képének megítélésében.

A szecessziós stílusban tervezett épület az V. kerület egyik legszemrevalóbb épülete, és bár annak idején a takarékoskást kívánta hirdetni, mai szemmel egy kivételesen részletgazdag, érzékeny eleganciával tervezett épületet láthatunk, rengeteg egyedülálló építészeti és esztétikai megoldással. Az épület jellegzetességei Zsolnay Vilmos közreműködésének is köszönhetőek, aki a homlokzat és a tető díszítésében alkotott maradandót.

A turisták által is előszeretettel látogatott épület az évek során több felújításon esett át, többek között az eredeti kupolát az 1920-as években bontották le. A felújítások során inkább a funkcionalitás és a gazdaságosság, mintsem az esztétika és a rekonstrukció volt a fő szempont - ez a szándék a jelenlegi állapotra is rányomta a bélyegét.

Az épület legreprezentatívabb, legtágasabb és jelen helyzetben leginkább felújításra szoruló tere a központi kupolacsarnok, ami egykor pénztárteremként működött, napjainkban viszont bútorraktárként funkcionál.

A tervünk fő szempontja e kupolatér, valamint a hozzá kapcsolódó előcsarnok rekonstrukciója és korszerűsítése, az eredeti értékek visszaállítása és azok kiegészítése kortárs építészeti eszközökkel. A kupolacsarnok és az előtér átalakítása és hangsúlyossá tétele megerősíthetné az épület nivóját. Célunk a Lechner-tervek nagyvonalú, eleganciát sugárzó hangulatának felidézése, visszaadása. A tervezés során a kupolacsarnok funkcióját és belső terét úgy alakítanánk ki, hogy az vendégfogadásra alkalmas és a nyilvánosság számára megnyitható legyen, kiemelt tekintettel a téregyüttes lelket képző üvegkupolára és annak korszerű újragondolására.

Fényreflexek és üvegcserepek

Senánszky Zsófia, Kocsik Eszter

Konzulens: Szabó Levente DLA, Vukoszávlyev Zorán PhD

A technika csodái művészi virágot hajtanak

A Hold utcában magasló Lechner Ödön által tervezett Postatakarékpénztár épülete az évek során méltatlan állapotba került. A fő kupola tere bútorraktárként működik. Tervünkben szeretnénk Lechner Ödönhöz méltó építészeti teret megidézni, valamint a látogatók számára is elérhetővé tenni az egykori pénztártermet és a mellette található belső udvarokat. A bejáratnál létrehoznánk egy jelet, mely felkapja az arra járok figyelmét és bevezeti léptüket az épületbe. Az előtérben a mostani rendezetlen állapotot egy új infopont segítségével szeretnénk értelmezhetőbbé tenni. A legnagyobb attrakciót a központi pénztárterem reprezentatív térsorának újranyitása adhatja. Lechner Ödön, Walherr Gida és Gustave Falconnier akkoron innovatívnak számító, bár sajnálatos módon hamar tönkrement üvegcupolájának mai kor igényeit is kielégítő újra-konstruált szerkezete most újra a tér ékkövévé válhat. A kupolát kortárs eszközökkel, a Lechneri vízió szerint értelmezzük újra. A tériség használati részévé válik a haránttengelyt bővítve a két belső udvar is, mely által az egykoron rejtett alárendelt terek a közösségi tér hasznosításába kerülnek. Lechner nem állt meg az épület megtervezésénél, hanem a belső részleteket is különös gonddal tervezte meg. A pénztárterem eredeti bútorzata már sajnos megsemmisült. A belsőépítészetben szeretnénk egy az eredeti hangulatot idéző, de formavilágában kortárs belsőt létrehozni. A padló és a bútorok erős színvilága kontrasztot alkot a felette légiesen lebegő éteri fehér fallal és a rálibbenő könnyed kupolával.

ÉPÍTŐ IPAR

MŰSZAKI HETILAP

Az Építómesterei képzettség megvizsgálására szervezett Bizottság
és
a Budapesti építómesterek, kőműves-, kőfaragó- és ácsmesterek ipartestületének
HIVATALOS LAPJA.

LEKTORÁLTA:

Szabó Levente DLA - Vukoszáviyev Zorán PhD

**A postatakarék pályaterveiről.
Művészi organizmus és mérnöki konstrukciók**
(Előjelentés szövegábrákkal.)

VII.

A látogatók számára nehezen elérhető Postatakarékpénztár épülete a felújítások során újra Lechner Ödön tervéhez méltó állapotba kerülhet. Az épített késői öröksei szándékával a közösségi tér megtelhet étellel. Amit ma az alulhasznátság szürkesége és bútorok kusza halmaza ural, ott élő színek és az éteri fehér kontrasztjából építkező, az organikus formák és absztrakt idomok harmonikus egyensúlyára építő nyitott közösségi tér fogad – majdan, amikor e riport-sorozat hasábjai az épület létrejöttének 120. évrodulóján a megújult pénztárcsarnok tér átadásáról tudósíthatnak.

Századforduló, népies ornamentika, monumentális tömbszerűség és ezredforduló, absztrakt dísztelenség, ellentétező könnyedség. Mindez egyszerre jellemzi a tervezők munkájának koncepcióját, ahogy különös gonddal fogtak hozzá az épület helyreállításának megtervezéséhez. Szem előtt tartották Lechnernek a nemzeti formanyelv kialakítására tett célkitűzéseit, de emellett a kortárs eszközöket is használva képzelik el az emblematikus épület elfeledett értékeinek feltárását.

A bejáratnál felkapja a figyelmünket egy jel, amely egyfajta útvonal-indítóként tűnik fel. Az előtér régebbi zavart világa is megszűnik az új infopont segítségével, mely a látogatók és az ott dolgozók számára is előnyös megoldással ad tájékoztatást, irányít forgalmat és kontrollál továbbhaladást.

A legnagyobb attrakciót a központi pénztárterem reprezentatív térsorának újrainvitása adja. Lechner Ödön, Walherr Gida és Gustave Falconnier akoron innovatívnak számító, bár sajnálatos módon hamar tönkrement üvegkupolájának mai kor igényeit is kielégítő újra-konstruált szerkezete most újra a tér ékkövévé válhat.

A kortárs eszközökkel helyreállított, de elképzelésében és formavilágában a Lechneri vízióhoz hasonló megoldás születik. A

történet tovább írható, a terek használata azok eredeti hierarchiájukban visszaadható, de a tervezett kifejtés mentén új funkcióhangsúlyokat kaphat. A tériség használati részévé válik a harántengelyt bővítve a két belső udvar is, mely által az egykoron rejtett alárendelt terek a közösségi tér hasznosításába kerülnek.

Az épület belső udvara a helyreállítás előtt

Amiként Lechner sem állt meg az épület megtervezésénél, hanem a belső részleteket is különös gonddal tervezte meg, úgy a belsőépítészeti kérdésekre ma is egyenrangú figyelmet fordítanak a tervezők a helyreállítás során. A bútorzat kialakítás kortárs formaiságot mutat és újszerű használatot ösztönöz, de a kontraszt a meglévő szerkezet kiemelését adja. A kubusszerű térbútorozás a rekonstruált térfelületek és az éteri fehér fal világosságával harmonikus egyensúlyt alkot.

Szerzők: Kocsik Eszter és Senánszky Zsófia

Építészettörténet szekció

2019.11.12. 9:00 – 11:00 K. II. 85.

Elnök: Arnóth Ádám DLA, építész, Pest megyei Kormányhivatal

Tagok: Krähling János PhD, építész, tanszékvezető egyetemi tanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Szalai András DLA, építész, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Titkár: Danielisz Dóra, doktorandusz, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

---

Késő középkori falusi templomépítészet a Balaton körül **9:00**

Szerzők: Jobbik Eszter, Zslebics Judit

Konzulensek: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Kelet és Nyugat határán – Az Árpád-kori rotundák kapcsolatai Európa építészetében **9:20**

Szerzők: Máté Balázs, Varga Géza

Konzulens: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Korszerűség és hagyomány – Medgyaszay István építészetében **9:40**

Szerzők: Farkas Ellák Sebestyén, Oravecz-Deák Tamás

Konzulens: Mezős Tamás CSc, PhD, Dr. habil., DLA, egyetemi tanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

A 6. kerületi bérházak homlokzati változásai **10:00**

Szerző: Luleczky Judit

Konzulens: Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Történelmi szövet és a felfelő valóság **10:20**

Szerző: Kékesi Laura Emília

Konzulensek: Kiss Zsuzsanna Emília, mérnöktanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék,
Rabb Péter PhD, egyetemi adjunktus, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Kovács Máté Gergő, doktorjelölt, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Bugün ve geçmiş (Jelen és múlt) **10:40**

Szerzők: Somogyi Luca, Benyovszky Teréz, Gyöngyösi Eszter

Konzulensek: Rabb Péter PhD, egyetemi adjunktus, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Kiss Zsuzsanna Emília, mérnöktanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Kovács Máté Gergő, doktorjelölt, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

---

Késő középkori falusi templomépítészet a Balaton körül

Jobbik Eszter, Zslebits Judit

Konzulens: Daragó László PhD, Fehér Krisztina

A Tudományos Diákköri Konferenciára készített munkánk témája a késő középkori falusi templomépítészet összefüggésrendszerének vizsgálata a Balaton körül. E probléma feldolgozására már több megközelítésből születtek kísérletek, például területi alapon, vagy „építőműhelyek” munkásságának keresésével, mely munkák áttekintése után úgy véljük, a terület templomépítészete e korszakban olyan sok, különféle hatás mentén alakult, hogy nem lehet közülük egyet kiemelni, és csak azt vizsgálni. Mivel a kiválasztott épületállomány esetében szinte általános, hogy az épületeknek több építéstörténeti periódusa van, a mai napig használatban vannak, és nagyobb átépítéseken estek át, az átfogó szakirodalom és az egyes templomok monográfiáinak áttanulmányozásán túl elengedhetetlennek tartottuk az összes épület felkeresését, és megfelelő mélységig történő felmérését. Ennek eredménye a részletes vizsgálat tárgyát képező 24 emlék esetében egy teljes fotódokumentáció, melyet lézeres távmérő segítségével készített szabadkézi manuálékon rögzített mérések egészítenek ki. A kettő kombinációjából végül számítógépes felmérési rajzokat készítettünk. Ezen felül a szakirodalom alapján meghatározott, a vizsgált emlékcsoporttal kapcsolatba hozható kolostortemplomokról, illetve az elsődlegesen az írott források alapján kiválasztott, de a helyszíni szemle során (a késő középkorból megmaradt részletek hiánya miatt) a részletesebb vizsgálat tekintetében elvetett templomok esetében is fotódokumentáció készült. Így az épületek, mint forrásanyag, és a szakirodalomban eddig felvázolt kapcsolatok újraértékelése alapján célunk egy olyan összefüggésrendszert felállítani, mely segítségével a területi és korszakhatárokkal lehatárolt emléktanyag kialakulását meghatározó viszonyok értelmezése lehetőséget teremt a középkori építészet ezen szegmensének pontosabb elhelyezésére a magyar templomépítészet alakulásának folyamatában.

Kelet és Nyugat határán – Az Árpád-kori rotundák kapcsolatai Európa építészetében

Máté Balázs, Varga Géza

Konzulens: Daragó László PhD

A Magyar Királyság Árpád-kori szakrális építészetének meghatározó elemei a rotundák, más néven a körtemplomok. A Kárpát-medence területén közel kétszáz emlékről van tudomásunk, emellett a Közép-Európai régióban szintén jelentős számban található meg ez az épülettípus. A preromán kortól egészen a kora-gótikáig épültek körtemplomok, melyek funkcionalitás és téralakítás szempontjából színes képet mutatnak.

Kelet és Nyugat hatását ötvözve, de a pogány hagyományokat sem elfeledve alakultak ki a rotundák, melyek funkcionális változatossága és praktikussága segítette az elterjedésüket. Erre a konklúzióra jutottunk a 2018-ban készített TDK dolgozatunkban, melyben részletesebben foglalkoztunk a forma elterjedésével és funkcionális változásával.

Kutatásunk folytatásához már a korábbi tanulmányunk készítése közben több új irány kínálkozott, emellett a hipotéziseink mélyebb megvizsgálását is szükségesnek éreztük. Ez szilárd alapot jelentett az új vizsgálatok megkezdéséhez. Jelen dolgozatunk elsődleges célkitűzése egy áttekinthető adatbázis és térkép létrehozása Közép-Európa rotundáiról, mely segítségével további következtetéseket tudunk levonni többek között térbeli, időbeli és alaprajzi megjelenésük és elterjedésük szempontjából. Ezen felül részletesebben meg akarjuk vizsgálni a preromán és a lovagrendi építészet hatását a körtemplomokra és összevetjük az emlékkállományt Európa korabeli centrális építészetével.

Korszerűség és hagyomány – Medgyaszay István építészetében

Farkas Ellák Sebestyén, Oravecz-Deák Tamás

Konzulens: Mezős Tamás PhD

Medgyaszay István a Századfordulón élt építész, szakíró, a vasbeton technológia építészeti alkalmazásának egyik hazai úttörője. Nevéhez fűződik többek között hazánk első teljesen vasbeton szerkezetű színházának és templomának megtervezése is. Életét a magyar stílus keresésének szentelte, mellyel az egyetemes építészetet és hazánkat is gazdagította.

Építőművészetének aktualitását mutatja, hogy a vasbeton alkalmazásának terén elért műszaki és művészi eredményei, technológiai szabadalmi a korai vasbeton építészet nemzetközileg is ismert mesterévé avatták. Ez a hagyaték napjainkban több szempontból is rendkívül időszerű akkor, amikor az anyag virágkorát éli. Gondolhatunk a vasbeton technológiai alkalmazására, a szabadalmakkal gyarapított szerkezeti megoldásokra, sőt az „új anyag” megjelenésére válaszoló művészeti törekvéseire is.

Medgyaszay tárgyi és szellemi örökségét részletekbe menően ismerhetjük, annak ellenére, hogy az életmű sokáig alulértékelt és méltatlan helyet foglalt el a köztudatban és az építésztársadalom gondolkodásában egyaránt. Számos írás született az építésről az elmúlt években az életmű ismertetésére törekedve: cikkek, idézetek, levelek és épületek felsorolásával, kihangsúlyozva a történetiséget. Dolgozatunkkal elsősorban az életmű építészeti tanulságait kívánjuk összefoglalni, a karakterjegyek forrásait kutatva, törekedve az alkotások átfogó vizsgálatára az építészeti logika és nyelv kihangsúlyozásával.

A 6. kerületi bérházak homlokzati változásai

Luleczky Judit

Konzulens: Fehér Krisztina

TDK munkámnak a VI. kerületi házak homlokzatainak alakulását és változásait kutattam, vizsgáltam. Kíváncsivá tett, hogy a házak építésüktől kezdve milyen változásokon mentek keresztül, melyek voltak azok a fontos átalakítások melyek hatással vannak az ottani környezetre, a kerületre.

A téma az Építészettörténet 5 tárgy alatt kezdett el érdekelni, amikor a féléves feladatunk egy, a kerületben lévő ház elemzése és dokumentálása volt. Az évek alatt összegyűlt 176 hallgatói munkát vettem alapul és először a házak változásait tanulmányoztam, majd a homlokzatok alakulására helyezve a hangsúlyt rendszereztem azokat.

Célom volt ezzel a kerületi épületek arculatának és állagának a feltérképezése, illetve, hogy megtudjam, mennyire mutat egységes vagy éppen, hogy nagyon különböző, változó képet a folyamatos beavatkozások után. Kíváncsi voltam, hogy mennyire maradtak hűek az átalakításokkor az eredeti állapothoz, milyen szükségszerű vagy véltlen szükségszerű átépítéseket végeztek azokon, mik a legjellemzőbben megváltoztatott elemek, és mik azok, amiket általában szívesen megtartottak az épületeken.

Munkám során szem előtt tartottam, hogy fontos információkkal gazdagodjak a területről, melyek alapján megíthetem a változások okozta károkat és felfedezhetem a követendő példákat. Szerettem volna egy olyan adatbázist létrehozni, melyből egy általános képet kaphatok a kerületről és amiből jól megállapíthatók a pozitív és negatív folyamatok. Úgy gondolom, hogy ez az ismeret alapjául szolgálhat a későbbi hasznos és nem romboló, hanem inkább az épülethez tisztelettel és szeretettel nyúló átalakítások irányába.

Történelmi szövet és a felfeslő valóság

Kékesi Laura Emília

Konzulens: Kiss Zsuzsanna Emília, Rabb Péter PhD, Kovács Máté Gergő

Úgy tűnik, hogy a "tér", mint szó - a tudományokban használt jelentése hatására - a 20. század építészeti nyelvezetében nagyrészt mennyiségi és elvont értelmet kapott. Mintha egy semleges kontinuum lenne, amely a funkcionális igényeknek megfelelően tetszés szerint mérhető és vágható, függetlenül a hely adottságaitól.

Az "internacionális"-nak nevezett építészet - annak ellenére, hogy időnként a végsőig kifinomult - következetesen példázza ezt az irányzatot.

Egyéb (elsősorban gazdasági és szociális) tényezőkkel együtt komolyan megsértette a környezetet, meggyöngítve vagy tönkretéve sok-sok "hely szellemé"-t.

Mint láttuk, a "tér"-rel ellentétben a "hely" továbbra is főként egy konkrét, minőségi valóságot jelöl, amely sajátos és semmi mással fel nem cserélhető tulajdonságokkal rendelkezik. A helynek ez a valósága, amely eleve adott az olyan részletek révén, mint a kövezet, a fal, az ablak, az ajtó, talán még megfoghatóbb az olyan együttesekben, mint az utca, a városnegyed.

Dolgozatomban kísérletet teszek a hely szellemének megőrzési lehetőségének és az építész társadalmi felelősségének tárgyalására egy konkrét esettanulmány bemutatásán keresztül. Helyszín az isztambuli Balat városrész, melyet a Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem és az isztambuli Yildiz Technical University közös workshopján volt alkalmam tanulmányozni.

Bugün ve geçmiş (Jelen és múlt)

Somogyi Luca, Benyovszky Teréz, Gyöngyösi Eszter

Konzulens: Rabb Péter PhD, Kiss Zsuzsanna Emília, Kovács Máté Gergő

Az Építészettörténeti és Műemléki Tanszéknek köszönhetően 2019. szeptember 25. – október 1. között egy isztambuli workshopon vettünk részt, melynek keretén belül felmértük az erdélyi követek történeti szálláshelyét. A workshop egyik célkitűzése a török-magyar együttműködés szorosabbá fűzése volt, így a Yıldız Műszaki Egyetem építészhallgatóival közösen dolgoztunk.

A követek háza Isztambul európai részén, az egykori bizánci városfalakon belül, Balat városrészen található. A dombos környezetben emelkedő, a Magyarok lépcsőjéről megközelíthető épülettől pazar kilátás nyílik az Aranyszarv-öbölre.

A ház jelenleg kihasználatlan, udvarán kávézó és parkoló működik. Szerkezetén kívülről is látható, hogy több periódusban átépítették. Az épületegyüttes fejlődését és funkcionális változását vizsgáltuk a történelmi időkön át.

Geometria és Tartószerkezetek szekció

2019.11.12. 9:00–10:40 K. II. 50.

Elnök: Károlyi György PhD, egyetemi tanár, Nukleáris Technika Intézet

Tagok: Szilágyi Brigitta PhD, egyetemi docens, Geometria Tanszék
Pongor László, statikus, Pond Mérnök Iroda Kft.

Titkár: Baranyai Tamás, tudományos segédmunkatárs, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék

---

- A Hassan Fathy-féle boltozatok tönkremenetelének és sérüléseinek lehetséges okainak vizsgálata a New Gourna-i épületeken** **9:00**
Szerzők: Szabó Simon, Kövesdi Andrea
Konzulensek: Hegyi Dezső PhD, egyetemi docens, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék
Csicsely Ágnes PhD, egyetemi adjunktus, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék
Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
- A Möbius-szalag alakjáról** **9:20**
Szerző: Englert Georgina
Konzulens: Sipos András Árpád PhD, egyetemi docens, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék
- FRC gerendák száleloszlásának normalitásvizsgálata** **9:40**
Szerző: Tóth Katalin Luca
Konzulens: Pluzsik Anikó PhD, egyetemi adjunktus, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék
- A pókháló szerkezetének dinamikai vizsgálata** **10:00**
Szerző: Budaházi Fanni
Konzulens: Sipos András Árpád PhD, egyetemi docens, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék
- Kinyitható habszerkezetek és alkalmazási lehetőségeik az űriparban** **10:20**
Szerző: Boldtur Bilguuntuguldur
Konzulens: Várkonyi Péter PhD, DsC, habil., egyetemi docens, Szilárdságtani és Tartószerkezeti Tanszék

---

A Hassan Fathy-féle boltozatok tönkremenetelének és sérüléseinek lehetséges okainak vizsgálata a New Gourna-i épületeken

Szabó Simon, Kövesdi Andrea

Konzulens: Hegyi Dezső PhD, Vasáros Zsolt DLA, Csicsely Ágnes PhD

Hassan Fathy napjaink egyik legismertebb egyiptomi modern építésze. Szervedélye volt a vidék, melynek gazdaságát és életszínvonalát minimális költségvetéssel, de annál nagyobb lelkesedéssel és energiabefektetéssel, építészeti eszközökkel igyekezett megoldani.

Legjelentősebb munkája és hagyatéka a New Gourna project, mely ma már UNESCO védelem alatt áll. Itt mind az építész, mind a mérnöki, szociológiai és művészi álmait is megvalósíthatta. Újra köztudatba hozta az antik falazási, építési, várostervezési és iparművészeti technikákat, és nem utolsó sorban a sártégla használatát. Kupola- és boltozatformáihoz az iszlám, a kopt és a núbiai építészeti hagyományból merített ihletet. Nem csak ihletet merített, de a núbiai boltozatfalazás technikáját még ismerő és gyakorló mesteremberekkel dolgozott együtt házai megvalósításához. A vályogtégla szolgált projektjei alapjául, mely egyrészt olcsó, szinte bárhol előállítható, másrészt a száraz éghajlaton majdnem tökéletes építőanyag, hiszen sem csapadék sem fagy nem jellemző.

Más kérdés viszont a talajvíz, és annak ingadozása. Vajon a Gourna-i épületek álagromlását, és stabilitásvesztését mennyire befolyásolja az eredeti formai és anyagválasztási koncepció? Dolgozatunkban erre a kérdésre keressük a választ.

Vizsgáljuk az anyagot, a környezetet, az alkalmazott technológiát. Tartószerkezeti szempontból numerikus számítások segítségével modellezzük a New Gourna-i építmények tönkremenetelének okait. A megtámasztások és az anyag paraméterek variálásával rekonstruáljuk a károsodott épületeket, hogy kiderítsük, mely hatások dominálnak az épületek állapotának folyamatos romlásában.

A Möbius-szalag alakjáról

Englert Georgina

Konzulens: Sipos András Árpád PhD

A Möbius-szalag olyan nem irányítható felület, amely a háromdimenziós térbe helyezve egy oldallal és egy éllel rendelkezik. A szalagot a 19. század első felében fedezte fel két német matematikus egymástól függetlenül. Nevét egyik felfedezőjéről, August Ferdinand Möbiusról kapta.

A Möbius-szalag az élet meglepően sok területén előfordul. Számos művészeti alkotásban fellelhető a pontos forma (például M. C. Escher néhány képe), több esetben a folytonosságot, az önmagába való visszatérést szimbolizálja. A természetben (például aromás vegyületek molekuláinak alakjánál) is megtalálható. A hétköznapi életben is felfedezhető a Möbius-szalag: például szállítószalagoknál ez a forma biztosítja, hogy a felület egyenletesen kopjon. Mindezek fényében meglepő, hogy a szalag alakja zárt matematikai összefüggésekkel nem leírható.

Egy, a háromdimenziós térben elhelyezkedő felület (például a gömb) paraméterezése során egy síkidom (például egy téglalap) és a felület pontjai között létesítünk egyértelmű kapcsolatot. Az említett példában a téglalap pontjai a földrajzi hosszúságnak és szélességnek felelnek meg. Ismert, hogy ezen két adatból egyértelműen beazonosítható a gömb bármely pontja, a két pólus kivételével, ahol a hosszúsági adat nem egyértelmű. Ezen megfeleltetés alapján készülnek a térképek is.

Jelen pillanatban nem ismert hasonló leképezés a síkba teríthető Möbius-szalagot illetően, annak ellenére, hogy számos kutatás foglalkozik a szalag sajátosságaival. A Möbius-szalag különböző terhek hatására számos alakot felvehet, a fentebb említett tanulmányok azonban elsősorban a szalag (terheletlen) egyensúlyi alakjának meghatározására irányulnak. Ennek nehézsége, hogy a Möbius-szalag pontjaiban (terheletlen állapotban is) feszültségek ébrednek (hasonlóan a feszített tartókhöz), amelyek egyensúlyban lévő nyomatékok révén biztosítják az alakban a görbületet.

Kutatásomban egy olyan (közelítő) képletet keresek, amely egyszerű megfeleltetést ad a téglalap és a belőle készített, terheletlen Möbius-szalag pontjai között. Ennek segítségével a Möbius-szalag különböző terhek hatására létrejövő alakváltozásai a mai eljárásoknál egyszerűbben számíthatóvá válnak.

V.B. Gerritsen: The protein with a topological twist (2002) - https://web.expasy.org/spotlight/back_issues/020/

E.LStarostin, G.H.M van der Heijden.: The shape of a Möbius strip. Nat. Mater.6, 563–567 (2007)

S.Bartels, P.Hornung: Bending Paper and the Möbius Strip. J Elast119:113(2015)

FRC gerendák száeloszlásának normalitásvizsgálata

Tóth Katalin Luca

Konzulens: Pluzsik Anikó PhD

Régebben minden biológiai, kémiai, fizikai folyamatról és mennyiségről normális eloszlást feltételeztek, míg Edward Lorenz — a káoszelmélet atyja — rá nem mutatott az ellenkezőjére. A megfigyelései alapján kiderült, hogy az élet számos területén nem teljesül a normális eloszlás, mint azt korábban feltételezték. Sokszor nehéz bármiféle szabályszerűséget megállapítani egy adott jelenség esetén, hiszen a kísérleteket számos tényező tudja befolyásolni. Eddig a szálerősítéses betonoknál sem tudtak egybehangzó véleményt mondani, hogy milyen típusú eloszlás figyelhető meg a betonba bekevert szálak esetében, a kísérletek nagy szórása miatt. A dolgozatban arra a kérdésre keresem a választ, hogy a laboratóriumi környezetben előállított, és terhelés hatására kettétört szálerősítéses beton gerendáknál, megfigyelhető-e valamilyen szabályszerű eloszlás a törött keresztmetszetben megjelenő szakadt és kihúzódtott szálak számában.

A számításokhoz Juhász Károly Péter PhD, Czoboly Olivér és Erdélyiné Tóth Mária kísérleti eredményeit vettem alapul.

Az előzetes vizsgálatok alapján normális eloszlás látszódott, amely feltevést többféle módszerrel támasztottam alá. Elemeztem a lapultság és ferdeség standard hibahatár tartományát és a haranggörbék szimmetrikusságát. A szórásértékek meghatározása után gyakorisági eloszlásokat készítettem, majd grafikus normalitásvizsgálatot is végeztem.

A másik fontos vizsgálat a tört keresztmetszetbe jutó szálak átlagértékének a mintaátlagtól való százalékos eltérésének kiszámítása volt. Megbecsültem, hogy típusonként, adott átlag- és szórásérték esetén hány darab kísérlet szükséges az 1; 5; 20%-os pontosság eléréséhez.

A továbbiakban összehasonlítottam a kettétört keresztmetszeti száldarabszámok kísérletekből származó átlagait az irodalomban található, várható eloszlást megbecsülő képletek értékeivel.

Vizsgáltam azt is, hogy milyen tényezőknek van hatása a szálak eloszlására, változik-e az eloszlás a szálak hosszmetrének vagy a beton keverési idejének növelésével, illetve különböző betonminőségek esetén.

A kísérletek során a kettétört keresztmetszetek egyenlő méretű sávokra lettek felosztva, így lehetőség adódott az egyes sávok közötti hasonlóságok és különbségek kiértékelésére. A dolgozatban arra a kérdésre is kitértem, hogy megfigyelhető-e, hogy a középső sávok száeloszlása eltér a külső sávok értékeitől, tehát befolyásol-e lényegesen a zsáluhatás.

grafikus normalitásvizsgálat a szálerősítéses beton esetében

A pókháló szerkezetének dinamikai vizsgálata

Budaházi Fanni

Konzulens: Sipos András Árpád PhD

A pókháló anyaga közismerten különleges. Vékonyágához képest – ami csupán körülbelül $4\mu\text{m}$, az emberi hajszál töredéke – rendkívül erős és rugalmas. A fehérje rost erősebbnek bizonyult, mint a vele megegyező mennyiségű acél, szakitószilárdsága nagyobb, mint a kevláré.

Az anyag tulajdonságait precíz kísérleti eljárásokkal vizsgálják évtizedek óta, ehhez képest jóval kevesebb figyelmet kapott a háló geometriája, továbbá az a mozzanat, hogy a háló készítésének végén a pók a háló közepén "összerántja", azaz előfeszíti a hálót.

A keresztespókfélék szövik a széles körben ismert, radiális és spirális szálakból szőtt hálót, ennek pontos alakja a fajtól csak kis mértékben függ. Mivel az evolúció során kialakult alak ennyire egységes, arra következtettünk, hogy ez az ideális elrendezés ahhoz, hogy a pók minél több táplálékot szerezzen. Hipotézisünk, hogy a radiális-spirális elrendezés optimálisabb szerkezet, mint a más struktúrájú, azonos mennyiségű anyagból készült megoldások. Ezen felül azt tételezzük fel, hogy az előfeszítés nagyban segíti a pókháló szálai együtt dolgozását.

A hipotézist numerikus szimulációval vizsgáltam. A program a háló tömegét a szálak keresztezésénél lévő csomópontokba koncentrálja és az így előálló diszkrét mechanikai rendszerre a nem-lineáris mozgásegyenletet oldja meg. Egy, az irodalomban sikerrel alkalmazott háló modell viselkedését összehasonlítottam egy négyzethálós, egy véletlen elrendezésű és egy olyan hálóval, melynek az első hálóhoz hasonlóan radiális szálai vannak, amelyeket koncentrikus körök fognak össze. A vizsgálat során az előfeszített hálók csomópontjaiba csapódó rovarokat szimuláltam, elemezve, mennyire nyúlik meg a háló, valamint, hogy milyen mértékben vonódnak be a háló egyes részei a becsapódó bogár mozgási energiájának elnyelésébe.

Az eredmények azt mutatják, hogy a pókhálóhoz hasonló struktúrákban a szálakban egyenletesebb a megnyúlás eloszlása a többi vizsgált szerkezeténél. A becsapódás ereje tehát nem csak annak helyét, hanem szinte az egész hálót terheli, így az összes előfeszített szál részt vesz a becsapódási energia felvételében. Vizsgálataim eredménye egyértelműen mutatja a radiális-spirális elrendezés előnyét a többi vizsgált alakzattal szembe és az előfeszítés fontosságát.

Kinyitható habszerkezetek és alkalmazási lehetőségeik az űriparban

Boldtur Bilguuntuguldur

Konzulens: Várkonyi Péter PhD

A műholdak, űrhajók és más űripari termékek gyakran igényelnek külső szerkezeti elemeket, amelyek napelemeket, mérőeszközöket, antennákat vagy napvitorlákat tartanak. Ezek a szerkezetek rendkívül karcsúak és könnyűek lehetnek a gravitáció hiánya miatt. Ugyanakkor az extrém magas szállítási költségek miatt a szerkezetek tömegét minimalizálni kell, továbbá megbízható, de hatékony kinyitható megoldásokat kell alkalmazni.

A jelenleg elterjedt szerkezeti megoldások közül érdemes kiemelni a teleszkópos és összehajtható csöveket, illetve rácsostartókat, az összezsavarható rácsostartókat, az origami-szerű dobozszerkezeteket, és az összetekkerhető vékonyfalú csöveket. Ezek rendkívül hatékonyak is lehetnek. Például az Astromast, az összezsavarható rácsostartók egyik példája az eredeti hosszának 2%-ára összezsukható.

Munkám során megvizsgáltam a kinyitható habszerkezetek alkalmazásának lehetőségét az űriparban. Kísérleteket végeztem építőipari poliuretán habokkal. Definiáltam több teljesítmény-mérőszámot, és ezeket fizikai kísérletek segítségével megbecsültem. Végül pedig az irodalomban fellelhető adatokat felhasználva, összehasonlítottam ezeket az iparban elterjedt megoldásokkal.

Identitás és kultúra 7: Surrantó szekció

2019.11.12. 11:20 – 13:15 K. II. 10.

Elnök: Herczeg Tamás DLA, építész, egyetemi docens, SZE ÉÉKK Épülettervezési Tanszék

Tagok: Fábrián Gábor DLA, építész, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Nagy Márton DLA, építész, egyetemi adjunktus, Lakóépülettervezési Tanszék
Rabb Donát, építész, vezető tervező, Minusplus Kft.

Titkár: Sági Gergely, építész, DLA hallgató, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Terbe Rita DLA, építész, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

---

Óriás a hegyen - A rudabányai surrantó újragondolása **11:20**

Szerzők: Rátgéber László, Nyitrai Gellért Márton

Konzulensek: Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Répás Ferenc DLA, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék

Görgeteg **11:40**

Szerző: Ásványi Nikolett

Konzulensek: Dávid Dóra, építész tervező, Narmer Építészeti Stúdió Bt.
Lassu Péter, egyetemi tanársegéd, Rajzi és Formaismereti Tanszék

Tömegjáték – esettanulmány **12:00**

Szerzők: Kovács Fruzsina, Varga Réka Angéla, Varga Boglárka

Konzulensek: Szabó Péter-Róbert, külsős konzulens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Répás Ferenc DLA, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék

Elmaradt Szertartás **12:20**

Szerzők: Kaszás Flóra, Máté Manda

Konzulensek: Nagy Iván DLA, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Lassu Péter, egyetemi tanársegéd, Rajzi és Formaismereti Tanszék

Surrantó **12:40**

Szerzők: Zsanda Anna Kornélia, Tóth Kincső, Béres Luca

Konzulensek: Terbe Rita DLA, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Lassu Péter, egyetemi tanársegéd, Rajzi és Formaismereti Tanszék
Pokol Júlia, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Óriás a hegyen - A rudabányai surrantó újragondolása

Rátgéber László, Nyitrai Gellért Márton

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Répás Ferenc DLA

„A surrantó fából, fémből vagy betonból készült, zárt vagy nyitott csatorna, amelyen keresztül az érc a tároló bunkerből a szállítóeszközbe jut.”

Rudabánya nemcsak hazánk, hanem Európa egyik legrégebb óta üzemelő bányahelye. A bányában találták meg többek között a világhírű Rudapithecus-leleteket, illetve Magyarország legmélyebb bányatava is itt található. A bánya működéséhez kulcsfontosságú volt a város központjában fekvő surrantó, amely az ércet vagonokba való juttatását szolgálta. A közel 30 éve felszámolt bánya területén a természet lassan visszaveszi, ami az övé, évről évre emelkedik a bányató türkiz színű vizének szintje, a surrantó felett is csend honol.

A surrantó ma is a városközpont látképének része. Elbontani nem lehet, ezért szükségesnek érezzük egy új funkció megtalálását, hogy ne csak méretével tűnjön ki, hanem új értelmet kapva egyszerre reflektáljon a múltra és alkalmazkodjon a jelenlegi környezethez is.

Elsősorban a tömeg kialakításával szeretnénk foglalkozni. Célunk egy izgalmas, figyelemfelkeltő és egyedi forma létrehozása, ami mindezek mellett illeszkedik a tájképbe, nem uralkodik el azon. Fontosnak tartjuk, hogy a kész terv anyaghasználatában illetve tér-és tömegalakításban is harmonizáljon a meglévő adottságokkal.

Dolgozatunkban arra keressük a választ, hogy van-e olyan építészeti gesztus, amely segítségével a surrantó képes integrálódni a város szövetébe/magjába, vagy csak egy építészeti jellel tiszteleg Rudabánya bányászati múltja előtt.

referenciák:

<http://www.rudabanya.hu/hu/index.html>

http://www.rudabanya.hu/media/feltoltendo_doksik/2018/Rudabanya_TAK.pdf

http://www.geology.uni-miskolc.hu/geoturism/RBlake/RBlake_hun.html

http://mediatar.rfmli.hu/digitkonyvtar/rudabanya/garami_evelin_a_rudabanyai_vasercdusito_tortenete.pdf

https://www.archdaily.com/440541/danish-national-maritime-museum-big?ad_source=search&ad_medium=search_result_all

https://www.archdaily.com/918469/bingding-wood-kiln-factory-renovation-azl-architects?ad_source=search&ad_medium=search_result_all

https://www.archdaily.com/909957/naau-and-enlocus-to-transform-australias-jabiru-mining-town?ad_source=search&ad_medium=search_result_all

https://www.archdaily.com/925147/arkxsite-announces-winners-of-site-mausoleum-competition?ad_source=search&ad_medium=search_result_all

---

Görgeteg

Ásványi Nikolett

Konzulens: Dávid Dóra, Lassu Péter

Rudabánya települése hosszú bányász múltra tekint vissza. A környék hegyei gazdagok ércben, így ezeket a természeti kincseket régóta aknázzák ki a helyiek. Az egykor mindent meghatározó bányászati múltnak emlékeként még mindig áll a tájba ékelődve a vasércbánya surrantó gépe, ez a hatalmas vasbeton csúszdarendszer, mely az felhozott ércek szállítását segítette.

Ez a surrantó része volt annak a hosszú, rögös útnak, mely során az ércet kitermelték, felszínre hozták és elszállították a feldolgozás helyéig. És még ez sem jelentette a folyamat végét, hisz a feldolgozott érc átalakulva folytatta útját, és a surrantón legörgetett sziklának valószínűleg azóta sem ért véget a története.

Számomra ez az áramlás teszi jelentőssé ezt a helyszínt, ami a végtelen folyamatnak egy hangos, dinamikus szakasza volt. A surrantóra tervezett alkotás ezt a valaha oly nyilvánvalóan jelen lévő folyamatosságot, dinamikát hangsúlyozza ki és hozza megismerhető és bejárható közelségbe az emberek számára. Éreztetni azt a történetet, melynek a nyoma eltávolíthatatlanul, csendesen meredezik a hegy oldalában, csupán a változó idő kezdte befedni a létét.

Inspiráció:

Danish Maritime Museum, BIG, 2013

Helsingor, Dánia

(https://www.archdaily.com/440541/danish-national-maritime-museum-big?ad_source=search&ad_medium=search_result_all)

PARASITE - Ercolani Bro.DoKC LAb . <https://www.behance.net/gallery/15248427/PARASITE>

METROPOL PARASOL Sevilla, Jürgen

Mayer, 2006-2011

Tömegjáték - esettanulmány

Kovács Fruzsina, Varga Boglárka, Varga Réka Angéla

Konzulens: Szabó Péter-Róbert (Ipar), Répás Ferenc DLA

Dolgozatunk témája a rudabányai Surrantó, egy elhagyatott bányászati emlék. Két lényeges adottságát szeretnénk figyelembe venni a tervezési folyamat során: masszív szerkezetét, és a hegyoldalba simulását, lejtését. Új funkciót szeretnénk adni az építménynek kiegészítésekkel és esetlegesen rátelepedéssel, összhangban annak speciális, szinte extrém elhelyezkedésével, megtartva alap dimenzióit, megőrizve a korábban itt folyó bányászat hangulatát, kihangsúlyozva méretét és szokatlan alakját.

Anyaga vasbeton, de a régi funkciójából adódó nagy igénybevétel miatt olyan tömör, hogy csak robbantással lehetne alakítani. Ez nekünk nem célunk, így a darabolására, egyes részeinek lebontására sincs lehetőségünk, a régi, szakrális alaphoz kell valamit hozzáadnunk, át kell azt értelmeznünk, hogy új célt adjunk az építménynek.

A Surrantó korábbi funkciója miatt erősen lejtős, ez a meghatározó dimenziója. A lefelé haladást ki szeretnénk használni, bele szeretnénk vinni egyfajta dinamikát, irányultságot a tervbe, mert szakrális jellege mellett ez az a tulajdonsága az építménynek, ami leginkább érdekessé teszi számunkra.

A fentiek bizonyítják, hogy a Surrantó nem egy átlagos épület, hanem egy nagyon izgalmas, speciális helyzet, különleges tervezési kihívásokkal. Feladatunk, hogy egy olyan funkciót találjunk, ami méltó hozzá, tovább viszi az örökségét, átalakítja ezt a bányasebet.

Források:

http://www.rudabanya.hu/hu/rudabanya_tortenete.html

kép: Szent Ágnes templom, Kreuzberg

Elmaradt Szertartás

Kaszás Flóra, Máté Manda

Konzulens: Nagy Iván DLA, Lassu Péter

Rudabánya bányászati múltja időszámításunk előtti időkig nyúlik vissza, azonban az intenzív kitermelés csak a 20. század elején indult meg. A rendszerváltás előtti években, sok magyar bányavároshoz hasonlóan ezen a településen is felszámolták a bányászati tevékenységet, azóta csend honol a hatalmas külszíni fejtés fölött.

A 'surrantó' egykor a település egyik legfontosabb építménye volt: egy vasbeton csúszda, amely segítségével az ércet a vasúti kocsikba juttatták. Ma már funkcióját elvesztve, de továbbra is karakteresen, a növényzet által fokozatosan benőve bújjik meg a domboldalon. A 'surrantó' csontvázát az ipari múlt szimbólumának tekinthetjük, melyet lassan emészt a természet, párhuzamba vonható a szemközti domboldalon található temetővel, mintha éppen az elmaradt szertartására várna.

A helyszín mondanivalója ideális környezetet teremt egy olyan építmény létrehozásához, amely bejárása gondolatban végigvezet az élet és az elmúlás témakörén. Az idelátogató felül tud kerekedni a hétköznapi gondjain és lehetőséget kap egzisztenciális kérdéseinek végiggondolására.

Wass Albert több írásában is ezt a kérdéskört fejtegeti, nehéz időkben érdemes az elmúlásra gondolni, így felértékelődnek az élet és a világ szépségei.

„S nézni a világot, ahogy az állatok nézik. Az őzek, a szarvasok, meg a medvék. Mint valami szép idegen holmit, amelyik mellett elmegy az ember, s miközben átvált egyik sűrűből a másikba, elgyönyörködik abban, ami gyönyörködni való.”

/Wass Albert: Három találkozás a halállal, 1941, Nyugat 8. szám/

hivatkozások:

Aaron Betsky(2002): Landscrapers:building with the land. Thames&Hudson, New York, N.Y.

Rudabánya város honlapja - http://rudabanya.hu/hu/rudabanya_tortenete.html

Borsod 2050 -

http://dla.epitesz.bme.hu/appendfiles/264-130114_borsod2050_jav_kicsi.pdf

Wass Albert: Három találkozás a halállal, 1941,

Nyugat 8. szám

előképek:

Tadao Ando - Hompukuj Water Temple

<https://www.archiweb.cz/en/b/vodni-chram-shingonshu-honpukuj>

Massimiliano Fuksas - Entrance Pavilion

<http://fuksas.com/?landscape=museum-of-graffiti-niaux-ariège-france>

Plant Atelier peterkis - Meditation Pavilion

<http://www.plant.co.hu/en/cards/view/8>

© 2015 NICHOLAS STATHOPOULOS

Surrantó

Zsanda Anna Kornélia, Tóth Kincső, Béres Luca

Konzulens: Terbe Rita DLA, Lassu Péter, Pokol Júlia

Rudabánya az Észak-magyarországi régióban, Budapesttől 210 kilométerre fekszik. Az ország egyik legrégebbi bányásztelepülése volt, amely Nagy Lajos uralkodása alatt, a 14. század derekán kapta meg a bányavárosi rangot.

Tervezési helyszínünk, az egykori vasércbánya Surrantója, amely a frissen kitermelt nyersanyag lejtuttatását biztosította, a felső terepsíkról a vasúti kocsikba.

A vasbeton monstrum hozzásimul a környezetéhez; a lejtős terep adottságait kihasználva, kizárólag a gravitáció segítségével mozgatta a benne lévő tömeget.

A vasérc kitermelése 1985-ben - a bányászat megszüntetésével - fejeződött be, ami a munkahelyek megszűnéséhez, az életszínvonal rohamos csökkenéséhez vezetett a településen. Az itt található ipari létesítmények kihasználatlanul várokoznak a hasznosításukra.

A fejlődésre nyitott városvezetés igyekszik a környék fejlesztésével fellendíteni a település életét. Ennek egyik jelentős lépése a feltárt főemlős, *Rudapitecus hungaricus* leleteinek megtekintésére felépített látogatóközpont volt. Emellett a páratlan adottságú bányató európai szinten egyedülálló és kedvelt búvárbázis óriási mélysége és vízalatti járatok extrém terepe miatt.

A megindult fejlődési folyamat következő stációja a Surrantó és közvetlen környezetének újragondolása lehetne. A vasbeton szerkezet egyrészt emléket állít a város történelmi múltjának, másrészt a brutális tömeget lehetetlen lenne elbontani. Emiatt szükséges, hogy a meglévő adottságokat kihasználva lássunk hozzá a tervezéshez.

Célunk az, hogy a környék vonzerejét növeljük, s mind az itt lakók, mind az ide érkezők számára izgalmas, új funkcióval ruházzuk fel a Surrantót.

Identitás és kultúra 7: Zirc: Reb@arn szekció

2019.11.12. 8:00 – 10:35 K. II. 10.

Elnök: Anthony Gall PhD, építész, egyetemi docens, SZIE YMÉK Építészmérnöki Intézet

Tagok: Fejérdy Péter DLA, építész, egyetemi adjunktus, Középülettervezési Tanszék
Bartók István DLA, építész, egyetemi docens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Koppány András PhD, régész, műemléki szakértő

Titkár: Sági Gergely, építész, DLA hallgató, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Terbe Rita DLA, építész, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

---

Újra lenni 8:00

Szerzők: Ungvárszki Szabolcs Levente, Tóth Bence

Konzulensek: Szabó Dávid, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Szécsi Zoltán DLA, egyetemi docens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Még pár óracska... 8:25

Szerzők: Gugi Anna, Somlói-Fazekas Luca

Konzulensek: Szécsi Zoltán DLA, egyetemi docens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Bakonyi tündérmese 8:50

Szerzők: Tamás Vivien Bettina, Péntes Laura

Konzulensek: Lassu Péter, egyetemi tanársegéd, Rajzi és Formaismereti Tanszék
Fábián Gábor DLA, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Ezerarcú Cuha-völgye 9:15

Szerzők: Oláhné Székely Bernadett, Ládi Krisztina Zoé, Havas-Horváth Flóra

Konzulensek: Szécsi Zoltán DLA, egyetemi docens, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Újratöltve 9:40

Szerzők: Gyömbér Viktória, Ferenczi Natália

Konzulensek: Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Szabó Dávid, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

figyel'm 10:05

Szerzők: Kun Kristóf, Dávid Eszter Lili

Konzulens: Szabó Dávid, egyetemi tanársegéd, doktorjelölt, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

Pajta vol.2 10:30

Szerzők: Balog Ákos, Tábori Regina, Kas Tünde

Konzulensek: Vasáros Zsolt DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék
Fábián Gábor DLA, egyetemi adjunktus, Ipari és Mezőgazdasági Épülettervezési Tanszék

---

Újra lenni

Ungvárszki Szabolcs Levente, Tóth Bence

Konzulens: Szabó Dávid, Szécsi Zoltán DLA

ÚJRA LENNI

„S a semmiség előtt még újra lenni”

Kosztolányi Dezső

Kosztolányi Dezső gondolatai jól tükrözik a helyi pajtásorok jelenlegi helyzetét. A korábban a térségre jellemző hosszházas beépítés záróelemei voltak a keresztirányú gazdasági épületek. Ez az elrendezés jellegzetes karaktert adott a telkeknek, mára viszont a pajták elvesztették funkciójukat. Emellett az idő is az épületek megmaradása ellen dolgozik. A helyiek helyes felismerése, hogy egy ilyen városépítészeti jelentőséggel bíró épületcsoport fontos kérdés a település identitása és karaktere szempontjából. Ezért számunkra is ezen épületek újragondolása került a középpontba.

Korábban ezen épületek szerepe meghatározó volt a helyiek életében, a betakarított gabonát itt tárolták, amikor erre gépek még nem álltak rendelkezésre, szélesebb körben a cséplés folyamata is itt történt. A technika előretörésével és ezzel párhuzamosan a helyi közösségek szétesésével, az egymásra utaltság megszűnésével a pajták szerepe is csökkent a vidék életében. Mára ez a szerep teljesen megszűnt. A funkcióvesztés ellenére a városépítészeti jelentőségük nem megkérdőjelezhető. A város két gócpontja az árpád kori romok mellett álló plébániatemplom és a ciszterci apátság közötti tengelyen is jelentős számban található ilyen pajták, pajtásorok. Az általunk választott tervezési helyszín is ennek az axisnak az egyik végénél, a plébániatemplom szomszédságában van.

Célunk olyan új lehetőségek kinyitása, melyekkel a pajták újrahaznosítása mellett jelentős közösségi terekkel bővülne a város élete. A pajták átépítését a helyiek segítségével, közösségi építésben képzeljük el. E folyamat mentén az új épület nem csak fizikailag egészítené ki, helyettesítené a múltbéli pajtákat, de a közösséget is képes lehet újra formálni. Ezt a beavatkozást a helyi karakter tiszteletben tartása mellett kortárs módon szeretnénk megvalósítani, szem előtt tartva a helyi anyagok és a jellemző szerkezetek használatának fontosságát.

Még pár óracska...

Gugi Anna, Somló-Fazekas Luca

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Szécsi Zoltán DLA

Rekonstrukció vagy Revitalizáció.

Revitalizáció vagy Rehabilitáció.

Hol a határ egy meglévő állapot védelme és egy új konstruálása között? Mi megőrzésre méltó érték, és mennyi a felelőssége az építésznek ennek megítélésében? Hogyan cselekedhetünk egy szerves egységet alkotó, de mégis elaprózódott magántulajdonban lévő kulturális emlék kérdésében?

Munkánkban a kihasználatlan zirci mezőgazdasági épületek helyzetére keresünk megoldásokat, lehetőségeket, a beavatkozás mértékének megfontolásával. Igyekszünk adekvát építészeti eszközt találni több privát objektum közösségi térré való átalakítására egy koncepció mentén.

A helyszín és légkör ismeretére, majd a problémakör alapos vizsgálatára támaszkodva szeretnénk a kialakult végtelenül izgalmas és lehetőségekkel teli szituációra reagálni olyan módon, ami a helyi sajátos körülmények között is megvalósítható, melyeken nem célunk változtatni. Bár a telkek újrafelosztásának jelensége, és a mezőgazdasági területek csökkenése nagy mértékű, még mindig jelentős számban vannak, akik a hagyományos művelést képviselik, amelynek eszközei a szóban forgó pajták.

Zirc földrajzi fekvéséből adódóan tranzitónának számít, aminek különleges és nehézségekkel járó jelenségeivel is szeretnénk foglalkozni. Az ideérkezők mindössze pár órát töltenek el a városban, amit a kihasználatlan pajták helyreállításával tervezünk meghosszabbítani.

A pajtásor számunkra lehetősége egy olyan platformnak, ami mind a helyiek, mind a városon átutazók számára egy hasznos és vonzó komplex egység. Fő szempontunk nem konkrét funkciók köré szerveződő terek konstruálása, hanem az épületek jelenlegi közegét kihangsúlyozva egy szabadon értelmezhető közösségi tér, a település gasztronómiai oldalát nyomatékosítva, a helyi termelői érdekek figyelembevételével és bevonásával. Továbbá fontos, hogy befogadóképessége lehetővé tegye a régióban várható turisztikai forgalom növekedésének való megfelelést is.

A végeredmény így Zirc város kulturális, idegenforgalmi rendezvényeinek és mindennapi életének egy alapelemévé válhat. Ehhez hasonló pajtásorok a Bakony egész területén jellemzőek, ebből kifolyólag egy lehetséges kihasználási formává válhat más közösségek számára is.

Célunk egy olyan kis léptékű beavatkozás, mely finoman reagál a magukra maradt gazdasági épületekre, azok intim viszonyaira. Még pár óracska, amely átadja a város bensőséges hangulatát és sajátos miliójét.

Referenciák:

<http://barnalliance.org/about-the-nba/>
<https://www.preservationmaryland.org/tobacco-barns/>
<https://issuu.com/csikleaderassociation/docs/csurok>
<https://szekelyhon.ro/aktualis/ezt-is-ki-lehet-hozni-egy-csurbol>
<https://drive.google.com/drive/folders/1RaSFZAAvbP0rFKy14vSZK2do1M9zEysn>
https://www.archdaily.com/888051/museum-romeins-halder-reset-architecture?ad_source=search&ad_medium=search_result_all
https://www.archdaily.com/797894/residence-dbb-govaert-and-vanhoutte-architects?ad_source=search&ad_medium=search_result_all
https://www.archdaily.com/786351/san-jeronimo-atelier-cuac-arquitectura?ad_source=search&ad_medium=search_result_all
https://www.archdaily.com/924213/west-croftmore-renovation-morales-finch?ad_source=search&ad_medium=search_result_all

INSPIRÁCIÓS KÉP:

Judith Bergerson Strata 4 - 20" x 30" acrylic/colored pencil on canvas

<https://judithbergerson.com/author/jbart3916/>

Bakonyi tündérmese

Pénzes Laura, Tamás Vivien Bettina

Konzulens: Fábrián Gábor, Lassu Péter

A Dunántúl, Balaton felvidék és főként a Bakony életében régen is meghatározó szerepet töltött be Zirc. A város 800 éves múltjával rendkívül fontos volt mind vallási, mind mezőgazdasági és kulturális szempontból. A jövőben is előtérbe kerülhet a város, hiszen Veszprém elnyerte a 2023 Európa Kulturális Fővárosa címet, és a pályázatban Zirc, mint a régió fontos városa is kiemelt szerepet kap. A megyeszékhely kulturális helyzetének erősítését szolgálja a környező kisvárosok, és falvak fejlesztése.

A hosszú távú célok között szerepel a gazdasági, ökológia, szociális és társadalmi hatások elérése az emberek szemléletmódjának formálásával. A pályázat számunkra fontos pontja, a területen igen gyakran előforduló pajták helyzetének újragondolása, újrahasznosítása, amely így a fenntarthatóság kérdésére is egy választ adhat. A pályázat számunkra fontos kulcskifejezései: közösségi terek, mindenki táncol és énekel, vidéki élet, elfeledett helyek, üres házak; ezek jelentenék a tervezés alap gondolatait.

Zirc jelenleg alulhasznosított régi város központjában található elhagyatott pajták újjáélesztésével ismét a közösség számára fontos szerepet tölthetnek be. A sorban álló mezőgazdasági épületek jelentik az „üres házakat”, melyekhez különböző funkciókat társítanánk. Mindezek Zirc városának és az idelátogatóknak az igényeit is kielégítenék. A többrétű felhasználással fednék le a társadalmi rétegeket és korosztályokat érintő kérdéseket.

A pajtákban a kiszolgáló egységek, mellett komplex felhasználású teret hoznánk létre, ezzel állandó közösségi teret teremtve. Az épület mögötti zöldterületen esemény specifikusan installációk elhelyezésével bővítenék a terület adottságait. Ezek szezonális jelleggel működnének, igény szerint alakíthatóak, szükség esetén „összecsukhatóak”. A „mindenki táncol és énekel” gondolat mentén, a helyiek számára állandó teret biztosítana a különböző városi programokra, míg a turisztikai szempontból fesztiválok, táborok és rendezvények helyszínékként is alkalmasak ezek az „elfeledett helyek”.

Új hagyományok teremtése mellett az identitás megerősítését is szolgálja a pajták kulturális és művészi újrafelhasználása, mellyel új fejezetet írna a Bakony szívében lappangó tündérmese történetében.

Ezerarcú Cuha-völgye

Oláhné Székely Bernadett, Ládi Krisztina Zoé, Havas-Horváth Flóra

Konzulens: Szécsi Zoltán DLA, Vasáros Zsolt DLA

A jelenlegi elképzelésünk a pajták újrahasznosítására és az azok mögötti térség kihasználására irányul. Lényegében egy közösségi központ kialakítását tervezzük, ami helyet adhat a város bizonyos kulturális programjainak.

Zircen tett látogatásunk erős inspirációt adott számunkra, miközben megismerhettük a város kultúráját és egyedi légkörét.

Emellett sok helyi és környékbeli lakossal volt lehetőségünk beszélgetni, amiből az derült ki számunkra, hogy a zirci közösség nyitott a hagyományőrző programokon való részvételre, illetve a modern, fesztivál jellegű rendezvényekre is. Erre korábbi példák: a 'zirci buli', a 'betyár fesztivál', a 'szomszédolás', a 'Bakonyi Vágta', a 'krumpli fesztivál', a 'körte dió fesztivál', valamint a teljesség igénye nélkül a 'kézműves szakkörválsztó' stb. Ugyanakkor azt is megtudtuk, hogy a városban egy ideje nincs piac, annak ellenére, hogy igény bizonyosan lenne rá.

Opcionálisan a pajtákat, mint épületeket felújított állapotban elsősorban szállás funkcióval szeretnénk felruházni, illetve egy korhű bemutatóterem kialakítását is tervezzük.

Zirc gasztronómiai kultúrája és hagyományőrző kézműves foglalkozásai köré szerveződő programoknak szeretnénk a pajták mögötti réten megfelelő feltételeket biztosítani. A helyi és környező falvak őstermelőinek teremtene helyszínt a termékek bemutatására és egyben eladásra, emellett lehetőséget adna a helyi kulturális programok lebonyolítására és másodfunkcióban a helyiek számára biztosítana piacteret.

Ezekhez a sokszínű programokhoz egy variábilis nyitott-fedett tér dukál. A víziónk egy hibrid pavilonrendszer megtervezése, ami akár több funkcióval is rendelkezik, illetve szezonálisan alakítható, formálható, hogy az adott évszak, rendezvény, kulturális korcsoport számára a legmegfelelőbb körülményeket idézze elő.

A fent jelzett tervek reményeink szerint nagy hatással lennének Zirc turizmusának fellendítésére, központi helyet adva a hagyományőrzésnek és a szezonális felhasználásnak, illetve a régi városközpontot integrálná a város mindennapjaiba.

Munkánkhoz Janus Eszter, zirci lakos és fotós képeit használtuk fel, melyek érzékenyen mutatják be a különböző mesterségek fogásait, apró rezdüléseit. Ezekben a finom mozdulatokban esszenciálisan benne van az adott mester szakmaisága és szellemisége is.

Forrás:

fotók : <https://www.facebook.com/zircimanufaktura/>

Janus Eszter -zirci lakos és fotós

forrásanyag :

http://www.helyismeret.hu/index.php?title=Zirc_t%C3%B6rt%C3%A9nete

<https://www.origo.hu/utazas/20161216-egynapos-varosnezes-zircen.html>

<http://regulymuzeum.hu/20190928-helyi-ertekorzo-nap-szent-mihaly-napi-csaladi-nap>

<https://issuu.com/csikleaderassociation/docs/csurok>

<https://szekelyhon.ro/aktualis/ezt-is-ki-lehet-hozni-egy-csurbol>

<https://drive.google.com/drive/folders/1RaSFZAAvbP0rFKy14vSZK2do1M9zEysn>

https://www.archdaily.com/797894/residence-dbb-govaert-and-vanhoutte-architects?ad_source=search&ad_medium=search_result_all

https://www.archdaily.com/924213/west-croftmore-renovation-morales-finch?ad_source=search&ad_medium=search_result_all

[https://hu.wikipedia.org/wiki/Liliumkert_piac_\(K%C3%A1ptalan%C3%B3ti\)](https://hu.wikipedia.org/wiki/Liliumkert_piac_(K%C3%A1ptalan%C3%B3ti))

Újratöltve

Gyömbér Viktória, Ferenczi Natália

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Szabó Dávid

„Amikor a magyar a Bakony szót hallja, nem Nyugat-Magyarországon, a Balaton tavával párhuzamosan húzódó körülbelül százötven kilométeres erdős hegyláncra gondol. A hegységek általában földrajzi helynevek. A Bakony nem az. A Bakony a magyar ember számára és elsősorban mítosz” – vallja Hamvas Béla.

Itt található Magyarország legmagasabban fekvő városa, Zirc. Gazdasági és kulturális jelentőségét közel két és fél évszázadon át a ciszterci rend határozta meg. A Bakony fővárosaként és éléskamrájaként, fontos mezőgazdasági és gasztronómiai helyszín.

A település könnyű megközelíthetősége biztosítja a turizmus fejlődését, teret adva számos látnivalónak és szórakozási lehetőségnek, mint például az apátság, a múzeumok vagy a túraútvonalak.

A város legősibb területén, az apátsággal ellentétes oldalon, zárt sorú pajtasor húzódik, mely a hely hagyományait őrzi a XVIII. századtól.

Ezen a helyszínen szeretnénk a meglévő épületek identitását megtartva létrehozni egy olyan beavatkozást, amely a város igényeire reflektál, egyensúlyt tartva a régi és új építészeti elemek között.

Tervünk törekszik a terület meghatározó elemeinek, a pajtáknak úgy adni új funkciót, újrahasznosítva azokat, hogy összhangban maradjanak a környék hangulatával valamint a hagyományos szerkezet és a kortárs működés között szerves kapcsolat alakuljon ki.

Ezen harmónia létrehozása mellett célunk egy olyan revitalizációs lépés, mely kontrasztot jelent a letisztult, modern belső és a nagy múlttal rendelkező épületek történelmi arculata közt.

Referencia, forrás:

Hamvas Béla: A magyar Hüperion II. - Bakony, Medio Kiadó Kft, 1942, 177-201.old.

Illés Ferenc: Zirc múltja és újjászületése, Honismeret, 2007. (35. évf.) 3. sz. 66-68. old.

Istvánfi Gyula: Az építészet története - Óskor. Népi építészet, Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 1997, 191-243. old.

<https://divisare.com/projects/155235-2tr-architettura-Restauro-della-ex-chiesa-S-Antonio-e-degli-orti-del-convento-delle-Clarisse-a-Santa-Fiora>

---

figyel'm

Kun Kristóf, Dávid Eszter Lili

Konzulens: Szabó Dávid

Zirc, a Bakony fővárosa, hétezer lélekszámával a hegység bejárata. A 82-es főút, és az országos kéktúra útvonala is áthalad rajta – szerves része a turizmus, az áthaladó vendégek jelenléte. Könnyen megközelíthető, Veszprém harminc kilométeren belüli vonzáskörzetében fekszik. A város értékei közé tartozik a progresszív gondolkodásmód – ez látszik az épületeken, érezhető a légkörben, a Reguly Antal múzeum falai és a város probléma felvetési képességében is.

A pajták az ősi szalagtelkes település formálódás részesei – nagy múltra tekintenek vissza, centrumban a kiterelvényesedett orsó alakú térrel és egy román kori templommal. Ez a város ősmagja.

A pajták helyzete igen bonyolult és összetett, mind jogi, mind elhelyezkedési szempontból. Az értékük különleges, nagy belmagasságú terekkel, rengeteg lehetőséget magában rejtő elrendezéssel rendelkeznek. A kérdés felvetés egy olyan funkciót keres, amely egyben közösség formáló erejű is, hisz a lakók magántulajdonáról van szó.

A probléma megközelítésében fontos kitétel volt, hogy nem csupán értéket megőrizni, hanem értéket teremteni is szeretnénk. Ennek megközelítésünk szerint kulcsa a gyerekek, akik a jövőt jelentik egy település fejlődése szempontjából. A következő generáció kérdésével mindenképpen foglalkozni kell, főleg egy ennyire főváros centrikus országban. Zirc harminc perces vonzás körzetében nagyságrendileg 70.000 ember él – minden adott ahhoz, hogy a turizmus mellett, más igényeket is kiszolgálhasson a város.

Nagyon sok olyan esettel találkozhatunk, ahol nem a gyerek, nem a tanár és nem a szülő hibája, hogy a gyermek nem tud kiteljesedni az iskolai rendszerben. A tehetség gondozás, speciális igényű gyerekekkel való foglalkozás, ma még nagyon gyerekcipőben jár itthon, a limitált kapacitásról nem is beszélve. Ezekre a kérdésekre keresünk válaszokat a pajta tereit felhasználva.

<https://zirc.hu/intezmenyek/nevelés-oktatás>

A képeket Ludman Dániel készítette: https://www.instagram.com/daniel_ludmann/

Pajta vol.2

Balog Ákos, Kas Tünde, Tábori Regina

Konzulens: Vasáros Zsolt DLA, Fábíán Gábor

Egy település történeti részeire mindig enyhe romantikával és nosztalgiával gondolunk. Azonban ritkán alkotják ezen területek meghatározó részét pajták, és még ritkábban adnak ezek az egykor kiszolgáló funkciót ellátó épületek karaktert egy városrésznek. Mégis az ilyen különleges helyzetek rejtik magukban a legtöbb potenciált. Zirc unikális ebből a szempontból, hiszen a város struktúrájának alapvető formai sajátossága a magántelkek hátuljában húzódó harántirányú pajták. A beépítés jellegéből adódóan mégis rejtve maradnak, de jelenkori újrahasznosításuk a körülményes megközelítés és a méltó funkció megtalálása miatt is nehézségekbe ütközik. A meglévő adottságok újraértelmezése, új viszonyok teremtése feloldhatja a problémákat. A puritán építészeti eszközök, valamint a tájból származó atmosféra kivételes értékek, melyeket az építészeti elemek megóvásával és tiszta gesztusok alkalmazásával érdemes hangsúlyozni.

Irodalomjegyzék:

ZOMBOR Gábor: Elegendő építészet, DLA értekezés, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem . Építőművészeti Doktori Iskola. Budapest 2014

GYULOVICS István: Pajta, DLA értekezés, Budapesti Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem . Építőművészeti Doktori Iskola. Budapest 2014

Előképek:

<https://divisare.com/projects/300828-3-1-architekti-jacer-horse-stable-refurbishment>

<https://divisare.com/projects/409956-laura-alvarez-architecture-villa-slow>

Fotó:

fortepan.hu

Képzőművészet szekció

2019.11.12. 9:20 – 12:20 K.III.20-21-22.

Elnök: Mengyán András, képzőművész, designer

Tagok: Molnár Csaba DLA, tanszékvezető egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék
Sebestény Ferenc, tanszékvezető helyettes, egyetemi adjunktus, Rajzi és Formaismereti Tanszék

Titkár: Üveges Gábor PhD, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék

---

Tömörség és üregesség	9:20
Szerző: Tormay Bence Konzulens: Üveges Gábor PhD, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék	
SZINTETIKUS HARMÓNIA	9:40
Szerző: Fülöp Botond Konzulens: Pintér András Ferenc, meghívott oktató, doktorjelölt, Rajzi és Formaismereti Tanszék	
Anyagharmónia	10:00
Szerző: Komáromi Zsófia Konzulens: Pintér András Ferenc, meghívott oktató, doktorjelölt, Rajzi és Formaismereti Tanszék	
Clear Hands	10:20
Szerző: Kun Kristóf Konzulens: Üveges Gábor PhD, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék	
Ellentétek összhangja	10:40
Szerző: Bobkó Lilla Réka Konzulens: Pintér András Ferenc, meghívott oktató, doktorjelölt, Rajzi és Formaismereti Tanszék	
Rorschach	11:00
Szerző: Szelényi Márton Konzulens: Üveges Gábor PhD, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék	
Kettős Mércse - a Tér és az Idő	11:20
Szerzők: Kurucsai András, Hernádi Zsombor Konzulens: Üveges Gábor PhD, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék	
Fények tánca	11:40
Szerzők: Szöllősi Fanni, Kulcsár Eszter Konzulensek: Üveges Gábor PhD, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék Lassu Péter, egyetemi tanársegéd, Rajzi és Formaismereti Tanszék	
Felhők gyűlnek	12:00
Szerző: Madarász Zsuzsa Konzulens: Üveges Gábor PhD, egyetemi docens, Rajzi és Formaismereti Tanszék	

Tömörség és üregesség

Tormay Bence

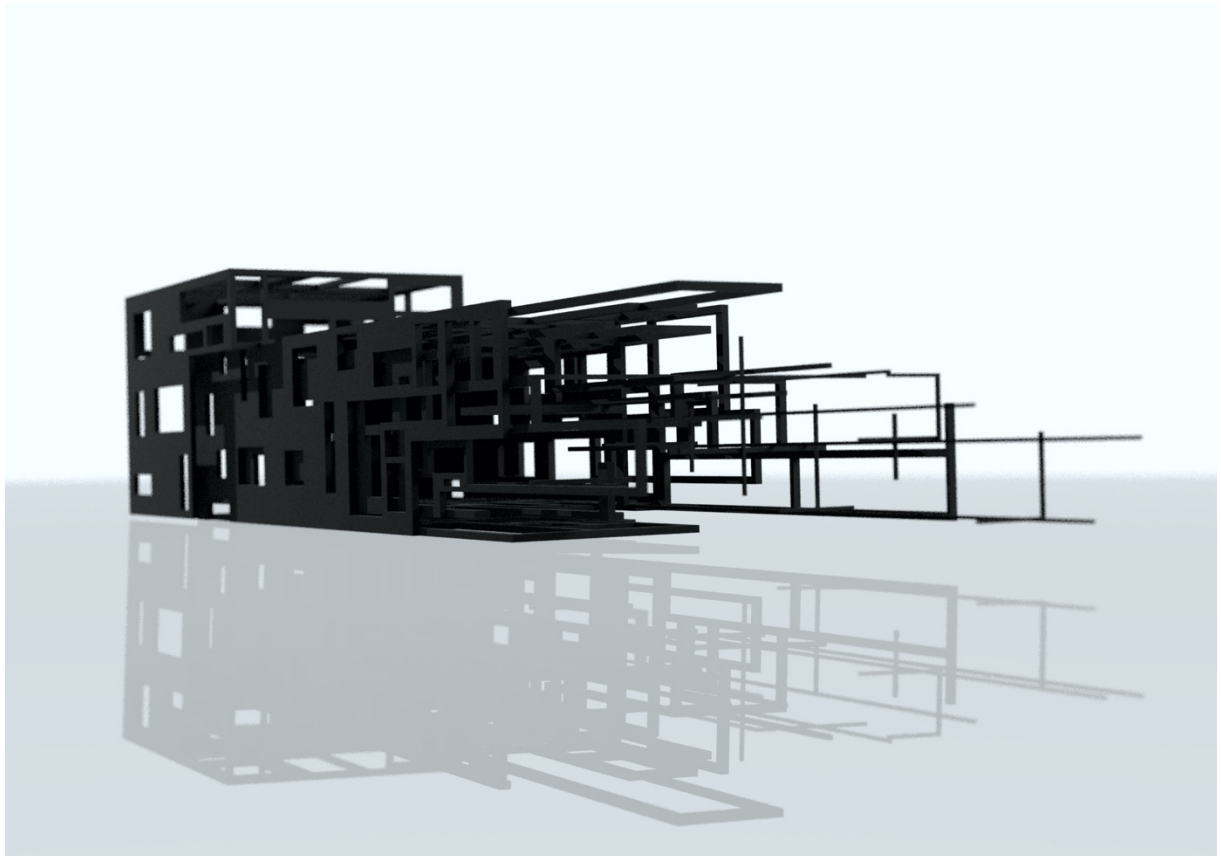
Konzulens: Üveges Gábor PhD

Az átalakulás gondolatköre, illetve annak téri megjelenítése régóta foglalkoztat. Az ellentétes minőségek egymásba fonódása, a köztük megjelenő fokozatos átmenet egy dinamikus folyamat, melynek szemléltetésben fontos szerepet játszik a mozgás és a változtathatóság.

Munkámban az átalakulás témáját a tömör és üreges szerkezetek példáján keresztül dolgozom fel egy kinetikus térinstalláció formájában. A kezdetben zárt, szinte monolitikus tömeg fokozatosan válik nyitottá, légiessé.

Az ellentétes formavilágok közötti átmenet a térelemek mozgathatósága által válik igazán hangsúlyossá, a mozgó szobor interakcióba lép a közönséggel. Két kinetikus művet készítettem, melyek kiegészítik egymást. Az előző félévi munkám egy derékszögű kialakítású, téglalapokból építkező szerkezet, a jelenlegi esetében a háromszögletű formanyelv az uralkodó. Az egymáshoz képest elmozdítható, eleinte tömör elemek vékony, könnyű vázszerkezetben végződnek.

A használat során alakot változtató tömeg a térérzékelés új lehetőségeit nyitja meg: A sűrűsödés és ritkulás fokozatossága szabadon változtatható, akárcsak a mű arányrendszere és kiterjedése.

SZINTETIKUS HARMÓNIA

Fülöp Botond

Konzulens: Pintér András Ferenc

Az alkotás folyamatában az anyagok főbb tulajdonságait előtérbe helyezve a mű egyes részei saját tehetetlenségüktől fogva alakulnak. A materiális világ teljes palettájáról szelektálva képesek vagyunk bizonyos mozzanatokot egyesével kifejezni és velük kihangsúlyozni a viszonyrendszerek egyes lépéseit és az azok közti transzformációkat. A külső kényszerek hatására deformálódó testek minden időpillanatban a mögöttük álló eseménysorozatot tartalmazzák és csak azt tartalmazhatják. Példaként: Egy élő fa, szülőföldjében az azt ért környezeti hatások lenyomata. Minden görbület és minden törés egy ilyen hatás válaszreakciójaként jött létre, méghozzá kényszerűen. A fennmaradás, növekedés, gyarapodás, de pusztán a létezés érdekében.

A teljes spektrum vizsgálata esetén azonban a kényszerek és hatások összessége a legkülönfélébb lehet, végtelen számú és időben végtelenül elhúzódó. Szükséges ezért a konstruált modellt egyszerű elemekből felépíteni, hogy a kialakult egyensúly tisztán és direkt asszociációktól mentesen észlelhető lehessen. A harmóniához egy rendkívüli eseménysorozat létrehozásán át és az anyag (gipsz) tehetetlenségének próbatétele, egy határhelyzet megteremtése után jutunk, amelyben a mű alanya életidegen, szintetikus impulzusok reakciójára kényszerül. A gipsz, ahogyan az amorf üreg járatait bejárja, szinte érezhető feszültséggel törekszik saját homogenitására és monolitikus jellege fenntartására. Az alkotással megkísérlem a legszélsőségesebb eseteket létrehozni és a rajtuk kialakult tisztán kényszerű harmóniát bemutatni.

Anyagharmónia

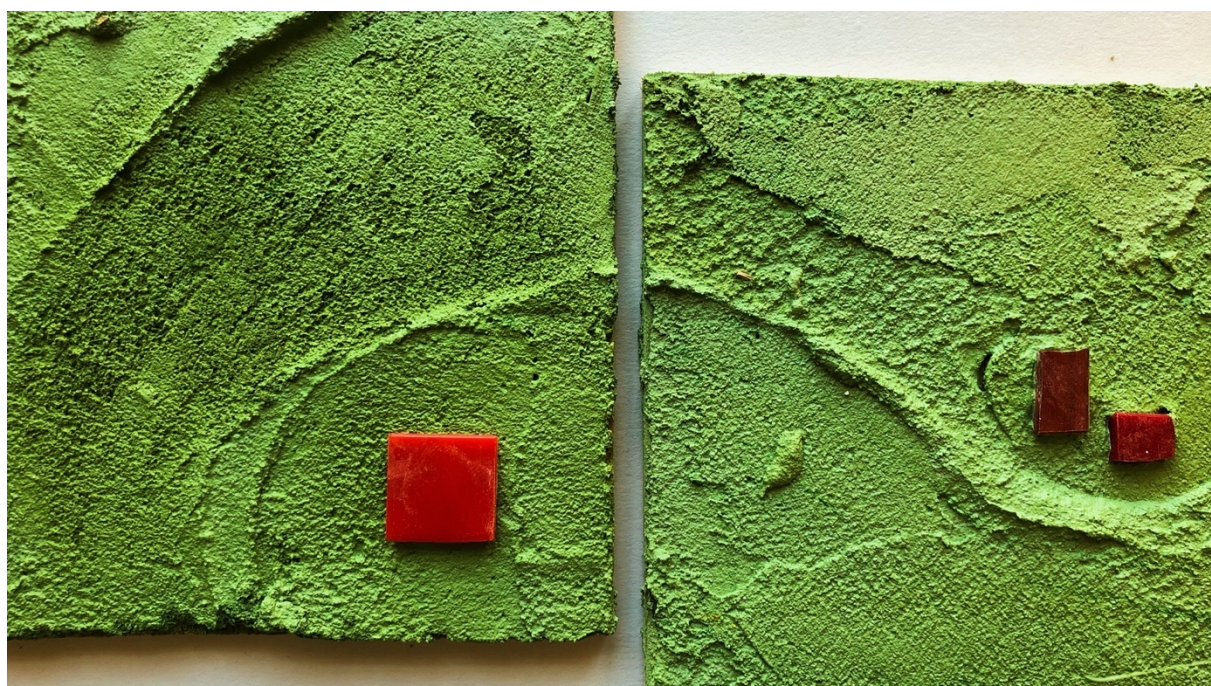
Komáromi Zsófia

Konzulens: Pintér András Ferenc

Vajon hol találkozhat az építészet és a képzőművészet? Mik azok a jellemzők, amik mindkettőre egyaránt vonatkoznak? Ilyen, és ehhez hasonló felvetéseken gondolkozva kerestem egy technikát, ami a két téma metszetében található, és vizsgálatával egyértelműen prezentálható mindkét művészeti ág. Így merült fel bennem a mozaik technika. A kő és üvegberakásos mozaik technológiák Bizánc korig visszanyúló múltja és használatának sokszínűsége miatt is rendkívül felkeltette az érdeklődésem.

Gyermekkorom óta személyes kedvencem Antoni Gaudí, akinek rendkívül különleges épületei sok mindenben feszegetik az építészetről alkotott idea határait. Így az ő gondolatmenete és anyaghasználata etalonként állhat ebben a témában. Organikus formái, anyaghasználata, sokakra inspiratíván hatnak; valószínűleg azért, mert ez az organikuság, természetünkből adódóan mindannyiunkban megvan valamilyen formában.

A képeket alkotó csempe és ragasztó kapcsolatával való kísérletezés egy hagyományostól eltérő eredményhez vezető módszer. A forma, a felületképző matéria és az őket összetartó anyag játéka népszerű gondolatmenet a kortárs képzőművészeti és építészeti ágazatokban. Alkotásomon keresztül vizsgálom az anyag, a szín, a forma és a kompozíció egységét, törekedve a harmonikus megjelenítési módra.

Clear Hands

Kun Kristóf

Konzulens: Üveges Gábor PhD

Az alapgondolat a térbeli és időbeli variabilitás fogalmához kötődik és annak táncon keresztül való láthatóvá tételét célozza, illetve annak lehetőségeit veti fel és kutatja. Gondolatmenetem a különböző állatcsoportok mozgásának variánsait körbejárva az emberi mozgáskultúrához, azon belül is a tánchoz, mint csoportosan is végezhető mozgásformához vezetett.

Több éve tácolok, és az elmúlt pár évben a freestyle tánc világába ástam bele magam mélyebben. A hip-hop szubkultúrában a tánc alapvető fontosságú és rengeteg stílusirányzata alakult ki. Lágyabb, keményebb, akrobatikus, kicsi és nagy mozdulatok egyaránt színesítik őket. Ezen stílusok a XXI. században is fejlődnek, és mindig újabb irányzatok alakulnak ki, vagy lépnek fúzióba kortárs és múltbéli stílusokkal. A videóom alapját egy ilyen újgenerációs nevezhető táncstílus adja. Az úgy nevezett Tutting, azaz a karnak, kéznek, ujjaknak a tánca. Geometriai formák és optikai csalódásokat megidéző mozdulatok képezik a látványvilágát ennek a stílusnak.

Ez a kreatív új irányzat és az improvizáció keresztezése alkotja a TDK anyagom egy részét.

A másik oldalról a művészet az érzelmek, és élmények átadása és átélése volt a fő szempont. A tánc mindig több szimpla mozgásnál egy adott zenére. Egy táncos mindig átszellemül a zene hallatán. Egy pillanat alatt felveszi annak hangulatát, ritmusát, üzenetét és karakterét. Majd az első mozdulattól az utolsóig teljesen átadja magát ennek az eufóriának, és a legfontosabb, hogy ezt átadja a nézőnek is, mint egy jó történet.

A tánc varázsa, hogy képes a hangokat történetekké átalakítani, így válik a táncos egy jó mesélővé. A videóom is törekszik arra, hogy felépített legyen mégis improvizatív, és egy olyan élményt adjon a nézőnek, mint egy jól megkomponált zenemű.

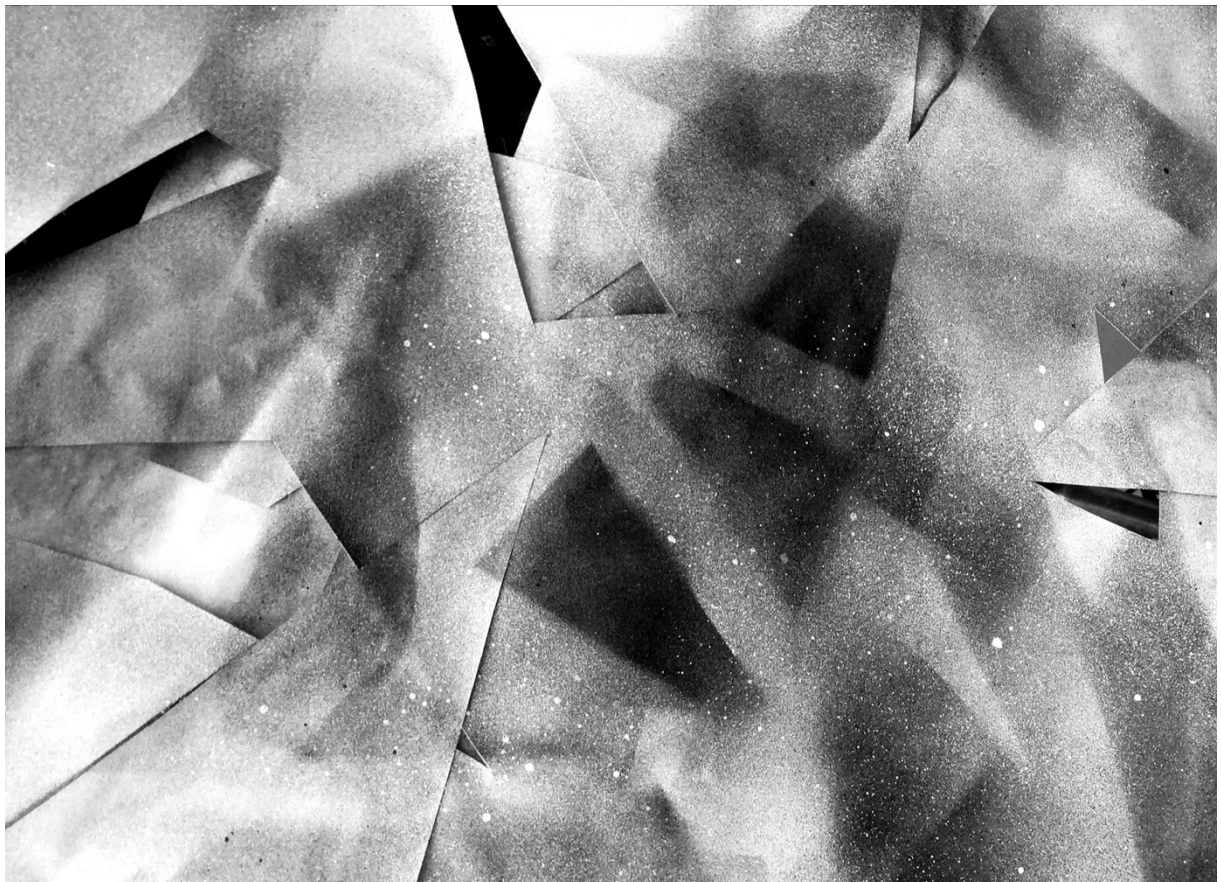
Ellentétek összhangja

Bobkó Lilla Réka

Konzulens: Pintér András Ferenc

Híd, ami elsősorban nem esztétikai célból jön létre, nem feltétlenül asszociálunk belőle a szépségre, mégis van, hogy művészeti alkotásként inspirál bennünket, és elemeit, részeit gondolatban darabokra szedve találjuk meg a szépséget, a lehetőséget benne. Olyan témákból nyerek ihletet, amit mások nem vesznek észre, nem találnak érdekesnek, és nem gondolnák, hogy képzőművészeti szerepük is lehet. Belső kihívásnak tekintem a számomra eddig ismeretlen értékek felfedezését és megmutatását másoknak. Célom, hogy ezáltal többen észrevegyék ezeket a rejtett értékeket, így egy izgalmasabb, értékesebb világban élhetünk. Bármilyen esztétikumból, egy művészeti alkotásból, egy zeneműből vagy akár egy táncból sokkal könnyebb látványos művet létrehozni, mint egy kevésbé esztétikus épületet vagy tárgyat felhasználva inspirációként, létrehozni egy számomra értékes, magasztos alkotást.

Egy építészeti szerkezetből indultam ki, a hídból, amiben nem a statikai megoldások fogtak meg, hanem az absztrakciót, a képzőművészeti értékeket kerestem, láttam meg benne. Megörökítettem, majd egy izgalmas képkivágással alakítottam rajta. A fénykép egy eléggé síkszerű szerkezetként jeleníti meg a hidat, én viszont térélményt is szeretnék nyújtani a képpel. Az alkotás fújásos-letakarásos és kollázs-dekollázs technikával készül, így részben olyan érzetet kelt, mintha több rétegen át látnánk ezt a szerkezetet, mintha egy bonyolult, összetett rendszer lenne. Különösen érdekesnek találom a transzparens felületek játékát, és a képben megfeszülő ellentétek összhangját. Az alkotás maga a híd, amely összeköti ezeket, ahogyan az immanens alkotói lényemet is a materiális valósággal.

Rorschach

Szelényi Márton

Konzulens: Üveges Gábor PhD

Víz és fény. A világunk két legősibb és legfontosabb eleme, az élet is megszűnne nélkülük létezni. Annak ellenére, hogy az idők kezdete óta az emberiség vizsgálatainak központjában állnak, számtalan lehetőség nem került kiaknázásra. A víz és fény harmóniája, illetve ahogyan egymás jelenlétére reagálnak és egymással oda-vissza lépnek interakcióba, egy különös, örökké mozgó és végtelenül változatos világot hoz létre. Felvetésem kutatja, hogy e két jelenség különös mozgásának elegye képes e közvetíteni egy személyiséget és hogyan torzítja azt. Mindenki látott már a nap fénye által megvilágított medencét, ahol a vízfelszínen megpattant és szétszórt napsugarak játékosan festik fel a környező falakra a hullámok egy eltorzított képét. Amint fény éri a folyadékot, az útja rögtön változik, szétszóródva bármely felületet véletlenszerűen talál el, ezzel megalkotva a mozgás egyik legatmoszferikusabb megtestesülését. Hasonlóképpen torzulhat a személyiségünk attól függően, hogy milyen csatornán keresztül közöljük magunkat. Épp ezért minden egyes ember más színben látja a másikat, önközlésünk mindenkiben más nyomot hagy. Amilyen könnyen és sokféleképpen szóródik a rólunk alkotott kép az interakcióinkon keresztül, épp úgy szórja megjósolhatatlan módon a fényt a mozgásban lévő víz.

Ezt a kettősséget felhasználva igyekeztem beleépíteni magam az installációba. A legtöbbféle ismerősöm (közeli barát, családtag, évfolyamtárs, távoli ismerős stb...) egyetlen szóban leírta, hogy mit jelentek neki s e mellé én is írtam magamról egy kifejezést. Így megalkottam az „ÉN”-t, azaz a személyiségemet egy szóhalmazzal, mely a mozgásban lévő vízre vetül. A diasort a víz őseredeti pulzálása valami teljesen új, még sosem látott formában közli a felületen mindenkivel. Ezzel, egyénileg minden néző az énem más fragmentumát vélheti felfedezni. Avagy egy belőlem a víz és fény segítségével komponált mozgó Rorschach teszt készült, mely, mint a jó vers, mindenkinek mást üzen.

Célom tehát, hogy leképezsem a mozgást, mint jelenséget a lehető legalapvetőbb formában, megalkotva egy pulzáló atmoszférát, helyet adva egy vizuális személyiség közlésnek, mely a víz és fény által annyiféle módon alakul, ahány vizsgáló szempár nézi.

Kettős Mércse - a Tér és az Idő

Kurucsai András, Hernádi Zsombor

Konzulens: Üveges Gábor PhD

Életünknek, és az általunk érzékelt világnak legalapvetőbb dimenziója az idő. Az időt pedig, érzékszerveink korlátjai miatt, nem vagyunk képesek önállóan felfogni és érzékelni, azt kizárólag csak a környezetünk változásán keresztül értelmezhetjük. Ez a változás gyakran emberi léptéken túlmutat, ezáltal dinamikus helyett statikusnak hat: a mozdulatlanak tűnő fa folyamatosan tör az ég felé, a felszínéről nyugvónak tetsző bolygónk felfoghatatlan sebességgel kering a Nap körül. Művünkkel ezt a nagyléptékű változást szerettük volna emberi közelségbe hozni, vizuálisan is megragadni. Ezért hoztunk létre egy olyan kinetikus, mobilis, alakítható szerkezetet, mely nem csupán hatással van a befogadóra, hanem amire a befogadó is hatással van, ezzel helyezve egy új dimenziót az installációba; a folyamatos változást. Erre számos példa létezik, sokszor a variabilitást konkrét tárgyak mozgásával, vagy fényirányok változtatásával érik el. Az általunk készített alkotás újszerűsége azonban abban rejlik, hogy több eszközt kombinál: a ponyva formájának számtalan lehetősége párosul a dinamikus, hasonló elvek alapján létrehozott fény-árnyék játékkal, végtelen lehetőséget adva a kísérletezésre a szemlélőnek, illetve a használónak. Az installáció központját adó függőleges textília egyfajta membránként osztja két részre a teret. Annak pontjait egyesével változtatva az előképeknél megszokott pontszerű, egységekre bontott felület helyett a membrán folytonos torzfelületeket hoz létre. Ezeknek a torzfelületeknek hullámvölgyei és hullámhegyei – az amplitúdójuktól függően – a két térrészt erősen befolyásolja, annak karakterisztikáját teljesen meghatározza. A membránra vetített fény-árnyék textúra is a változtathatóság elvei mentén jött létre: a fényforrás típusának változása, a résekkel ellátott lemezek elmozdítása megint csak végtelen kombinációt eredményeztek. Ez, az öntörvényűnek nevezhető szabályrendszer, melyben az előre megadott eszközökkel hozhatunk létre a végtelenségig finomított eredményeket, megegyezik a membrán szabályrendszerével. Ebben a programozhatóságban számtalan lehetőség van: egy olyan nyelvet hoz létre, mellyel változatos térigényeket lehet kielégíteni; a tér határa lehet teljesen sík, ferde, fülkés, hullámos, szaggatott, harmonikus, diszharmonikus. Megfelelő fény-árnyék viszonyok mellett egyetlen eszközzel gyakorlatilag végtelen számú plasztikát lehet megfigyelni rajta. Egy egyszerű megvilágítással ez kimerülne a fény-árnyék jelenségek vizsgálatában, ám az általunk választott színes/textúrált projekció ennél sokkal több lehetőséget rejt magában. A több oldalról való, többféle megvilágítás a torzfelületeken található, egymásba alakul, eltűnik és újra megjelenik. Az így létrehozott installáció végső soron teljesen dinamikus, ám változása korántsem kaotikus: a korlátozottság minden egyes mozzanatában megtalálható, a szabályrendszerből kilépni képtelen.

Fények tánca

Szöllősi Fanni, Kulcsár Eszter

Konzulens: Üveges Gábor PhD, Lassu Péter

A fényvel való játék nagyon régre nyúlik vissza. Már az 1800-as években kialakultak a nagy színházi világítási technikák és az effektus-világítások, melyek segítségével a színpadon különleges hatásokat értek el, emelve ezzel a mű látványosságát.

Természetesen a fény szerepe a mai napig meghatározó a hétköznapi életünkben és a művészetben is. Dolgozatunkban a fény egy művészeti ágon belüli megjelenésével, használatával és különböző helyzetekbe való levetüléseivel foglalkozunk.

E művészeti ágnak a táncot választottuk, hiszen minden mozdulatot, ezáltal az alkotás egészét megváltoztatja, hogy hogyan tekintünk a fény használatára, hogyan tudunk kísérletezni a vetületek megragadásával.

Kísérletezéseink során a fényt a megszokottal ellentétben nem a külső világ befolyásolja, hanem a táncos kezébe helyeztük, ezzel feszegetve olyan kérdéseket, hogy mennyire múlik a külvilágon egy műalkotás egészének a megértése? Eljön -e az a pont, ahol táncos nélkül táncol a fény?

Kívülről elég -e a pillanatokot önmagukban látnunk, ahhoz, hogy teljes egész legyen egy tánc, vagy más jelentéssel ruházza -e fel ezek egymásutánosságát, ha a fény útvonalát egy pillanatba sűrítve tapasztaljuk meg?

Mindezen kísérletekben nem kihagyható szempont, hogy a néző általi megtapasztalás hogyan történik, melyik pillanatban kerül bevonásra. Mit tud átadni maga a tánc és mit annak egy vetülete? Mennyire tud az alkotás részévé válni a néző?

Munkánkban az alábbi kérdésekre keressük a válaszokat, kísérletekkel, különböző dimenzióbéli alkotásokkal.

Felhők gyűlnek

Madarász Zsuzsa

Konzulens: Üveges Gábor PhD

FELHŐK GYŰLNEK

Változás. Jelen van a világunkban, valamint az egyéni életünkben is. Változunk és változtatunk. Mi magunk folyamatosan változunk, a minket érő hatásoknak köszönhetően. Kinyitjuk a fényképalbumot, s rácsodálkozunk: a gyerekek felnőnek, a fiatalok egyre érettebbé válnak, a felnőttek arcára pedig az élet megrajzolja az első ráncokat, melyek az idő haladtával egyre mélyülnek. Változtatjuk környezetünket, helyzetünket, kapcsolatainkat.

Állandó változást fedezhetünk fel ugyanakkor a természet világában is, megfigyelve az élővilág mindennapjait, a tájakat, az éghajlatokat, természeti elemeket, vagy az időjárás jelentést, mikor felhívják figyelmünket, hogy változékony időjárás várható a következő napokban. A természeti jelenségek közül, egy különösen közel került hozzám az elmúlt hónapokban: a felhők. Különlegesek, sokszínűek, számos különböző megjelenési formájukkal találkozunk életünk során. Kapcsolódnak az első gyermekkori élményeinkhez, mikor fűben fekve nézegettük, ki mit lát a hófehér „pamacskok” alakjában. Később a szomorkás, esős hétköznapiakat kísérik szürkeségükkel, vagy épp a reményt adó, ragyogó napfelkelték kiegészítői. Kötődnek a romantikus, színpompás naplementékhez, vidám baráti kirándulásokhoz, hirtelen kialakult viharokhoz, és ki tudja még mennyi élményünkhöz.

A munkámat a változás, mint jelenség inspirálta. Talán az emberi arc fejezi ki leginkább az ember változását, az idő múlását. Az a változékonyság pedig, amely a felhőkben rejlik, különleges kísérője egész életünknek. Célom, az installációm által vizuálisan kifejezni a változás jelenlétét, valóságát, fontosságát, szépségét, vagy épp drámaiságát egyéni életünkben és környezetünkben. A változás történik, egyfelől ezt el kell fogadnunk. Másrészt meggyőződésem, hogy bizonyos mértékig irányíthatjuk, befolyásolhatjuk azokat. Tegyük ezt, ha erre szükség van.

Kortárs építészet / Elmélet / Kritika szekció

2019.11.12. K. II. 77. 9:00 – 12:45

Elnök: Szentirmai Tamás DLA, építész, tanszékvezető egyetemi docens, Debreceni Egyetem

Tagok: Fazekas Katalin, építész, egyetemi tanársegéd, Középülettervezési Tanszék
Kovács Dániel, művészettörténész, kurátor, MOME
Bun Zoltán PhD, építész
Wettstein Domonkos PhD, egyetemi adjunktus, Urbanisztika Tanszék

Titkár: Deichler Tímea, doktorandusz, Középülettervezési Tanszék

---

- Donald Judd tér kalandjai** 9:00
Szerző: Szőke Gyöngyvér
Konzulens: Klobusovszki Péter DLA, egyetemi docens, Középülettervezési Tanszék
- Közterek, emlékezet, identitás. Kolozsvár közttereinek identitás-meghatározó szerepe a XX. század és napjaink változásainak tükrében** 9:25
Szerző: Laczka Áron
Konzulens: Dr. Szabó Levente DLA, egyetemi tanár, Középülettervezési Tanszék
- Neue Nationalgalerie - Egy modern műemlék megújulása** 9:50
Szerző: Varga Lilla Luca
Konzulens: Klobusovszki Péter DLA, egyetemi docens, Középülettervezési Tanszék
- FUNKCIÓ, FORMA, KONTEXTUS - ADALÉKOK LÉSTYÁN ERNŐ TRANSZFORMÁTORÁLLOMÁSAINAK MAI ÉRTELMEZÉSÉHEZ** 10:15
Szerző: Léstyán Enikő
Konzulens: Dr. Szabó Levente DLA, egyetemi tanár, Középülettervezési Tanszék
- Alternatíva, Hiánypótló kezdeményezések az építész oktatás mellett** 10:40
Szerző: Kolossváry Bernadett
Konzulens: Dr. Szabó Levente DLA, egyetemi tanár, Középülettervezési Tanszék
- Időtlen és ideiglenes** 11:05
Szerző: Belkovits László
Konzulens: Bartha András Márk, egyetemi tanársegéd, Középülettervezési Tanszék,
- TÉR/ÉRZÉKELÉS - Épített környezetünk látványon túli megismerése és a látássérültek térérzékelése -** 11:30
Szerző: Kulcsár Eszter
Konzulens: Kronavetter Péter, egyetemi tanársegéd, Középülettervezési Tanszék,
- A hiba esztétikája egy könyvtár kapcsán** 11:55
Szerző: Bedő László
Konzulens: Vannay Miklós Ágoston DLA, egyetemi adjunktus, Középülettervezési Tanszék,
- Christ & Gantenbein két múzeumépülete: A Zürichi Nemzeti Múzeum és a Bázeli Szépművészeti Múzeum** 12:20
Szerző: Ohmacht Petra
Konzulens: Klobusovszki Péter DLA, egyetemi docens, Középülettervezési Tanszék

---

Donald Judd tér kalandjai

Szőke Gyöngyvér

Konzulens: Klobusovszki Péter DLA

Helyszín, épület, és funkció gyakran ismételt koncepciók kérdései az építészeti tervezés folyamán. Mi történik akkor, ha felismeri valaki azt, hogy a meglévő túlszűfolt múzeumi tér nem megfelelően hangsúlyozza a kiállított festményeket, tárgyakat.

Tanulmányomban Donald Judd alkotói fejlődésének és építészé váló kibontakozásának útját vizsgálom. Művészetkritikusként kezdte pályafutását, majd festő, szobrász és idővel építésszé érett. Alkotói munkája folyamán a lehető legkevesebb eszköz segítségével hozta létre alkotásait. A formák és a színek megjelenítése letisztult, egyszerű. A Minimal Art elindítójának Ad Reinhardt amerikai festőművészt és Carl Andre szobrászt tekintik. A képzőművészeti irányzat legfontosabb kiállítása 1966-ban a New York-i Jewish Múzeumban került megrendezésre. A kiállítók között Sol LeWitt, Robert Morris, Carl Andre, Larry Bell, Ronald Bladen és Donald Judd is szerepelt. A felsorolt művészek közül egyedül Judd érdeklődött az épített környezet és az azt körül ölelő táj iránt. A tökéletesség keresése közben jött rá, hogy New Yorkból el kell költöznie ahhoz, hogy megvalósíthassa elképzeléseit. Texasba, Marfa városába telepedett át, ahol alapvető szempontjai közé tartozik a helyi és környezeti adottságokhoz mérten a környezettudatos építészeti lehetőségek kihasználása és az adott épület/tér fizikai paramétereinek megtartása és felhasználási módja. Hatalmas hangárakba pár tárgy elhelyezésével érte el azt a letisztult, gyönyörködtető érzést, amittől elkezdett kiállításként viselkedni a helyiség és ezzel fogalmazva meg a múzeumok elleni kritikáját.

Közterek, emlékezet, identitás. Kolozsvár közttereinek identitás-meghatározó szerepe a

XX. század és napjaink változásainak tükrében

Laczka Áron

Konzulens: Szabó Levente DLA

Az erdélyi városok építészeti fejlődése az első világháborút követően számos, az emlékezetpolitikát hűen tükröző változáson ment keresztül. A trianoni békeszerződés, a második világháborút követő új politikai rendszer vagy a változó korszakok építészeti beavatkozásai nagymértékben megváltoztatták a városok folytonosságon alapuló organikus fejlődését. Az eltűnt vagy áthelyezett köztéri alkotások, a terek funkcionális átalakulásai, napjaink városfejlesztésének és térhasználatának új megközelítései vagy a kortárs építészeti beavatkozások mind olyan változások, melyek meghatározzák egy tér és környezetének identitást kifejező kapcsolatát.

Ezek a változások számos erdélyi városban megfigyelhetők, úgy mint Temesvár, Nagyvárad, Szatmárnémeti, vagy Kolozsvár, melyeknek építészeti karaktereit meghatározó közterek, komplexitásukból, kulturális értékeikből és a hozzájuk köthető kollektív emlékezetből eredendően fejlődésük és fejlesztésük külön figyelmet érdemel.

Napjainkban ezeknek a köztéri rétegeknek a felidézése és életben tartása, a kortárs városfejlesztésbe történő integrálása, illetve a helyi közösséggel való megismertetése egy olyan építészeti szemléletet kíván, mely az innovatív és korszerű megoldások mellett egyaránt fontosnak tartja az adott hely múltjából fakadó építészeti identitásának megőrzését és gondozását. Ennek következtében az olyan kortárs építészeti beavatkozások, mint a kolozsvári Fő tér felújítása, a Farkas utca vagy a Szamos parti területekre tervezett beavatkozások gondolata aktuálissá teszi a kérdést, hogy építészeti eszközökkel hogyan hozhatunk létre olyan fejlesztéseket, melyek a napjaink, sokszor semleges megoldásai helyett átemelik a hely értékeinek rétegzettségét és gazdagítják a város és közösségének identitását.

A dolgozat az Innovációs és Technológiai Minisztérium ÚNKP-19-2 kódszámú Új Nemzeti Kiválóság Programjának szakmai támogatásával készült.

Irodalomjegyzék:

Paul Ricoeur: Emlékezet, felejtés, történelem

James E. Young – Az emlékezet szövete

Christine M. Boyer: The City of Collective Memory: Its Historical Imagery and Architectural Entertainments, The MIT Press, 1996

Murádin Jenő: A megsebzett szobor, Kriterion Könyvkiadó (Kolozsvár), 2008

Memory of the City: International Symposium – Cultural Centre of Belgrade

Gaál György: Kolozsvár, Polis könyvkiadó (Kolozsvár), 2001

Erdély története három kötetben, Akadémiai Kiadó (Budapest), 1986

Plugor Réka: A szimbolikus konfliktus kivetítődései Kolozsváron

Ordinul Arhitecților Din România - Concursuri: Amenajare urbană Kogălniceanu

Forrás: <https://www.oar.archi.ro/concursuri/amenajare-urbana-kogalniceanu> (utolsó megtekintés: 2019.09.29)

Ordinul Arhitecților Din România – Concursuri: Rethinking Someș

Forrás: <https://www.oar.archi.ro/concursuri/rethinking-somes-1> (utolsó megtekintés: 2019.09.29)

Planwerk - PIAȚA Unirii, Iatura vest Cluj

Forrás: <http://www.planwerkcluj.org/project.php?id=81> (utolsó megtekintés: 2019.09.29)

Planwerk - Reabilitări ale spațiilor publice în zona centrală Cluj

Forrás: <http://www.planwerkcluj.org/project.php?id=82> (utolsó megtekintés: 2019.09.29)

Neue Nationalgalerie - Egy modern műemlék megújulása

Varga Lilla Luca

Konzulens: Klobusovszki Péter DLA

Két világhírű építész, egy világhírű épület. Két meghatározó ember Berlin építészetében, és egy meghatározó épület a város történelmében. Két egymást követő évszázad. Mies van der Rohe és David Chipperfield mindketten koruk legismertebb építészei, a Neue Nationalgalerie pedig saját korának egyik legismertebb múzeumépülete.

Az 1937-ben az Amerikai Egyesült Államokba emigrált Mies van der Rohe 76 évesen, az NSZK felkérésére érkezett vissza Berlinbe, hogy a Kulturforum felépítésének részese legyen. Ekkor tervezte a Neue Nationalgalerie-t, melyet 50 évvel később David Chipperfield és irodája újítanak fel. Különös kapcsolat áll fenn a két építész között, mivel mindketten erősen kötődnek Berlinhez, és mindkettőjükre jelentős hatást gyakorolt a klasszicizmus szellemisége, ezen belül is a Schinkel építésze. A galéria felújítása komoly dilemmát okozott Chipperfield számára, mert egy kiemelkedő fontosságú műemlék épületről beszélünk, mely esetében felmerül a kérdés, hogy szabad-e ebben az esetben is a korábban jól bevált felújítási-stratégiáját alkalmaznia, mely a régít vizuálisan igyekszik elválasztani az újtól.

Dolgozatomban igyekszem e modern műemlék felújításának elméleti kérdéseit körbejárni, valamint elmélyülni abban, hogy mindez ma hogyan, milyen eszközökkel valósítható meg.

FUNKCIÓ, FORMA, KONTEXTUS - ADALÉKOK LÉSTYÁN ERNŐ TRANSZFORMÁTORÁLLOMÁSAINAK MAI ÉRTELMEZÉSÉHEZ

Léstyán Enikő

Konzulens: Szabó Levente DLA

Dolgozatom Léstyán Ernő, Ybl Miklós-díjas építész által tervezett, a 60-as és 70-es években épült Csarnok téri, Dob utcai és Katona József utcai transzformátorházait elemzi. Munkám első felében bemutatom és összehasonlítom a transzformátorállomásokat az eltérő helyszínek és adottságaik, az építészeti koncepció, a megvalósult épületek és azok működése szempontjából, majd kísérletet teszek az értelmezésre a következő kérdések mentén. Miért számítottak ezek az épületek a saját korukban egy új felfogás úttörőjeinek? Miért van ma ezeknek a trafóházaknak a köztudatban negatív megítélése? Miért tartja az építész szakmai konszenzus ezeket ennek ellenére a mai napig értékes épületeknek, az „egyszerű mértéktartás és nagyvonalúság” példáinak? Mi lehet ezeknek az épületeknek a jövője? Ezen kérdések megválaszolása céljából elemzem az állomásokat saját koruk, illetve napjaink felfogásának kontextusában, összehasonlítom őket más korszakbeli, városi környezetben elhelyezkedő ipari épületekkel, s mindezek alapján értékelem mai jelentőségüket.

Főbb források:

Arnóth Lajos (1970): Megjegyzések a transzformátorállomás kapcsán. Magyar építőművészet, 19. évf., 3. sz., p. 30-31.

Bajnay László (1966): Budapest, Csarnok téri transzformátorállomás. Műszaki tervezés, 6. évf., 4. sz., p. 4-7.

Léstyán Ernő (1970): Erzsébetvárosi transzformátorállomás, Budapest VII., Dob utca. Magyar építőművészet, 19. évf., 3. sz., p. 30-31.

Léstyán Ernő, Bajnay László (1966): Transzformátorállomás, Budapest. Magyar építőművészet, 15. évf., 1. sz., p. 32-37.

Vukoszávlyev Zorán (2019): Mai szemmel: erzsébetvárosi trafó a Dob utcában, Budapesten (1969). Metszet, 2019, 1. sz., p. 13.

Vukoszávlyev Zorán (2019): Mai szemmel: Trafó, Budapest: 1965. Metszet, 2013, 1. sz., p. 11.

Alternatíva, Hiánypótló kezdeményezések az építész oktatás mellett

Kolossváry Bernadett

Konzulens: Szabó Levente DLA

Egyetemi éveim során számos építésszettel foglalkozó hazai és nemzetközi szervezetek tevékenységében szereztem tapasztalatot (Építész Szakkollégium, EASA, Hello Wood, Perbáli építőtáborok, Kővágóörs, Retek, DOCExDOCE). Dolgozatomban, arra szeretnék választ keresni, mi motivál minket, hallgatókat, hogy a leterhelő egyetemi feladatok mellett belefogjunk önálló, saját indíttatású projektekbe? Milyen módszertani tanulságai lehetnek ezeknek a kezdeményezéseknek?

A BME Építészmérnöki Kar a műszaki és művészeti oktatás kiegyensúlyozott arányát igyekszik megcélózni, amelynek dilemmája, hogy a kettő más-más oktatási formát, teret követel. A képzés eredményeként látszódik, hogy tárgyi tudásunk komplexitása nemzetközi téren is kiemelkedő, ellenben a valamiben jó képességű hallgatók tehetsége nem mindig tud kibontakozni a képzés kötöttsége végett. A hiányérzetet világszerte különböző mozgalmak próbálják orvosolni.

A 'learning by doing' tanulási módszer során lehetőség nyílik a gyakorlati kísérletezésre, azonban egyetemünkön műteremház hiányában ez nemigen tud megvalósulni. Építőtáborok igyekeznek különféle megközelítéssel betölteni az űrt. A frontális oktatás korlátozza a kreativitás fejlesztését, melynek megoldása a projektalapú oktatásformában keresendő – e módszert testesítik meg e kezdeményezések, az egyetemi, hivatalos kereteken kívül.

A műegyetemi képzés kiegészítése céljából jött létre 1996-ban az Építész Szakkollégium. Komplex, nemzetközi színvonalú oktatási formát kívánt megvalósítani, melynek alapvetése az egymástól tanulás, műtermi munka, valamint kritikai szemléletmód kialakítása. Az önképzésen alapuló szervezet saját szakmai igényből és hiányérzetből adódó kurzusok megszervezésére törekszik.

A jelenség nemzetközi szinten is megfigyelhető. 1981-ben tartották az első EASA (European Architecture Students Assembly) találkozót Liverpool-ban. A mozgalom ambíciója egy olyan nemzetközi fórum megteremtése, ahol a különböző kultúrák építészhallgatói megosztják tapasztalataikat oktatási rendszerükkel kapcsolatban, továbbá közösen gondolkodnak aktuális szakmát érintő témákról. Az elmúlt években több nemzetnél megfigyelhető egy olyan folyamat, mely során az EASA közösség segítette egy, a Szakkollégiumhoz hasonló szervezet alapítását az országon belül.

A hiánypótló mozgalmak alternatívát teremtenek a diákok szemléletmódjának fejlesztésére. Kérdés, hogy az Építészmérnöki Kar képes-e a jövőben hasonló módszertani formákat integrálni a képzésbe a művészeti karakter oktatásának megerősítése érdekében, vagy továbbra is az alternatív kezdeményezéseké lesz e tekintetben a főszerep?

Irodalomjegyzék:

Dr. Kérékgyártó Béla, Szabó Levente DLA, Építészet & oktatás, Budapest, BME Építőművészeti Doktori Iskola Tanulmány kötet, 2015/16

EASA archív anyagok

Építész Szakkollégium archív anyagok

Építész Szakkollégium, ÉSZ 2006-2010 az Építész Szakkollégium projektjei, Budapest, Budapest Műszaki és Gazdaságtudományi

Egyetem, 2010

Építész Szakkollégium, 87,7 m3, Budapest, Budapest Műszaki és Gazdaságtudományi Egyetem, 2013

Időtlen és ideiglenes

Belkovits László

Konzulens: Bartha András Márk

„A kiállításon látunk kész épületeket és félig-meddig készeket, mint amilyen ez is, ahol vagyunk. A kész ház Magyarországon kevésbé szép, mint a félig kész. A kész ház itt erővel ki akar mutatni valamit, ami nincs, a félig kész viszont nem utal, még csak létezik. A kész ház világosan beszél, mondókája azonban túllontúl is világos, gondolatai dogmák, módszerei erőszakosak és mesterségesek. A félig kész ház nem deklamál, inkább sugall, tökéletesen adja ki magából az érzelmeket, csorbítatlanul, szó nélkül.” (Janáky István: A befejezetlen ház)

Kutatásom kiindulópontja, hogy az (mű)építészet és az „építészet nélküli” építésmód hogyan viszonyul egymáshoz a kortárs városi kontextusban. Ebben a tanulmányban azt a speciális helyzetet vizsgálom, amikor a spontán, városi „népi” építésmód belakja az üresen álló épületek struktúráit, újra-rajzolva azoknak térbeli és időbeli rétegvonalait. A társadalmi alakulásoknak köszönhetően a városszéli csarnokok előbb kiürülnek, majd, az alulról szerveződő közösségek fókuszba kerülésével, új élettel telnek fel, teret és tartószerkezetet biztosítva a beköltöző funkcióknak.

A városszövet két jellegzetes, ugyanakkor karakterében teljesen eltérő elemének viszonyáról van szó: az egyik a funkcióját veszített haszonépület – a középkori magtáraktól egészen a 90-es évek vasbeton csarnokáig találhatunk rá példát – ami, így kiüresedve, pusztán téri és anyagi minőségében válik erős állítássá. A másik, ezzel szemben álló jelenség a spontán módon létrejövő, ad-hoc jellegű épületbővítés, ami mindig egy adott, nagyon lokális problémára hoz megoldást, szűkös eszköz- és erőforrás-halmazból gazdálkodva. A spontán építésmód kreativitása általában abból fakad, hogy már léteznek a beépítendő elemek, és ezekhez kell igazítani a térformálást, míg az ipari épületek esetében előbb létezett a nagyon határozott téri igény, és ehhez hoztak létre új, igényspecifikus szerkezeteket.

A vizsgálat során (mű)építészeti épületekrekonstruációkat és közösségek barkácsolt téralakításait elemzem, a tér-anyag-idő hármassága mentén haladva. A műépítészeti és vernakuláris példákon keresztül a beavatkozás érzékenységét, a régi és az új viszonyát, illetve a tervezett csarnokok és a spontán tovább-építés karakterét járom körül.

Elméleti alapok:

TÉR

Moravánszky Ákos: Monumentalitás (Moravánszky Ákos, M. Gyöngy Katalin: Monumentalitás - kritikai antológia, TERC, Budapest, 2006)

Bernard Rudofsky: architecture without architects (Bernard Rudofsky: A Short Introduction to Non-Pedigreed Architecture, Doubleday and Company inc., New York, 1964)

Martin Heidegger: Építés, lakozás, gondolkodás (Schneller István: Az építészeti tér minőségi dimenziói, TERC, Budapest, 2005)

ANYAG

Adolf Loos: Ornament and crime (előadássorozat, Bécs, 1910)

Kenneth Frampton: The Tectonic Form of Sverre Fehn (area 116 - Norway, Milánó, 2014)

Peter Zumthor: A szépség kemény magva (előadás, Pirán, 1991)

IDŐ

Cságoty Ferenc: Tartósság (Cságoty Ferenc: Három könyv az építészetéről, Akadémia, Budapest, 2014)

Pazár Béla: Itt és most az építészetben (előadás, Debrecen, 2016)

Janáky István: A befejezetlen ház (Janáky István: a hely, Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1999)

Vizsgálendő példák:

Ricardo Bofill – La Factoria, Barcelona, 1975

architecten de vylder vinck taillieu – PC Caritas (Psychiatric Center Caritas), Melle, 2016

H architectes – Cristalleries Planell Civic Center, Barcelona, 2016

Trafó – Kortárs Művészetek Háza, Liliom utcai trafóház, Budapest, 1998

Jurányi Produkciós Közösségi Inkubátorház, Jurányi utcai középiskola, Budapest, 2012

Gólya – Orczy téri közösségi ház, Budapest, 2019 -

magánszemély - budaörsi műhelyház, Budaörs, 2018 -

(kép forrása: archdaily.com – H architectes: Cristalleries Planell Civic Center, Barcelona, 2016 – Adria Goula)

TÉR/ÉRZÉKELÉS - Épített környezetünk látványon túli megismerése és a látássérültek térérzékelése -

Kulcsár Eszter

Konzulens: Kronavetter Péter

Az építészetben az elsődlegesen használt érzékszervünk a szemünk. Építészeti terveinknél nagyon fontos szempont a látvány, szinte mindent felül tud írni az általános emberi igény, hogy valami „szépet” alkossunk, valami „szépet” lássunk.

Felmerült bennem a kérdés, hogy hogyan élnek meg ezt azok az emberek, akiknek a látás nem ismert fogalom, akik a hétköznapi világot más érzékeken keresztül tapasztalják meg nap, mint nap.

Az említett kérdés a látók életében is fontos, az építészeti terek nem csak látvány általi megismerése elemibb érzetek kelthet bennünk, ahogy Pallasmaa fogalmaz: „Vizuális csáberővel butító tárgyak kitermelése helyett a valódi építészet jelentéseket állít fel, közvetít és vetít ki. Egy épület végső értelme túl van azon, ami benne épített; tudatunkat visszavezeti a világhoz, valamint saját magunk és a létezésünk érzékeléséhez.”

Dolgozatomban körbejárom a témát, hogy az építészet milyen eszközökkel ragadhat meg más érzékszerveket, hogyan tekint az ember a másik négy érzékszervére. Számomra ez a tapasztalás a nem látóktól a legtisztább, így elsősorban velük fogok foglalkozni.

A felmerült gondolatokat összegezve két párhuzamos úton közelítem meg a témát. Az építészethez szorosan kapcsolódó irány a teret és annak érzékelését tárgyilagosabban feldolgozó szál, melyben szakirodalomra (pl. Pallasmaa: A bőr szemei, Edward T. Hall – Rejtett dimenziók) és épületek, épületrészletek elemzésére hagyatkozva építészeti kérdésekre keresem a választ. Emellett személyesebb irányból, látássérültekkel való beszélgetések alapján szerzett tapasztalatok felől közelítem meg a térérzékelés fogalmát, megpróbálom feltérképezni az ő világukat.

[Hivatkozás: Pallasmaa: A bőr szemei - Veres Bálint fordítása]

A hiba esztétikája egy könyvtár kapcsán

Bedő László

Konzulens: Vannay Miklós DLA

Kutatási témám az előző évben abszolvált komplex tervezési tárgy koncepció alkotásakor került figyelmem előterébe. A terv gondolatisága egy nagyon sokrétű, a művészetben régóta alkalmazott jelenségre, a hibára támaszkodik. A dolgozatban arra a kérdésre keresem a választ, hogy egy olyan környezetben, amikor nincsenek jelen a jól megszokott igazodási támpontok, lehet-e egy ház karakterét adó gondolatmagot más művészeti ágakból alkalmazni?

Egy építészeti alkotás lehet-e több annál, mint ami, vagy ahogy Peter Zumthor mondja egy ház ne legyen több annál, mint ami és hasson az érzékszervekre az illat, tapintás stb által? Művészeti analógiákon keresztül felfedezhető párhuzam erősíti-e a ház hitelességét, intellektuálisan vagy tudat alatt összekapcsolódnak-e ezek a felismerések, amik egy többlet izgalmat adnak.

Korunk a digitális forradalom utáni kor, ez a mindennapjainkat meghatározó digitális világ a kortárs művészeti ágak alkotási folyamatát meghatározza, ám az építészeti alkotásokban mindeddig felületesen jelent meg. Bizonyos zenei alkotások létrehozásának folyamatában régóta szerepet játszik a hiba, vagy a véletlen, amit építészként is alkalmazni lehet a tervezési fázisban, ezáltal az építész kezéből az irányítás kis időre kiesik, így egy általa nem befolyásolt törvényszerűség fog uralkodni. Ez a módszer egy teljesen más esztétikát képes eredményezni, ami eddig rejtve maradt az építészeti alkotások folyamatában.

A digitális művészet kezdetének lehet nevezni, azt amikor '1. Georg Nees 1965-ben Stuttgartban bemutatta a digitálisan előállított képeit. Viszont a véletlent már korábban megközelítette Hans Arp, 1917-ben olyan sorozatot állított elő, amelyet a földre szórt papírdarabok esetleges elrendeződéséből jött létre. Cage és a többiek megtalált dolgokat használnak fel, általuk kitüntetett pontokat hoznak létre, azokat ruházzák fel művészi erővel és vonják be a komponálásba. Azáltal, hogy nem megszokott referencia pontokat alkalmaznak teljesen más lesz a végeredmény, mint egy hagyományos megszokott mű esetében.

Paul Klee gondolatából kiindulva, mely szerint „a művészet hiba a rendszerben“, felmerül a kérdés, hogy a hibát hogyan tudjuk az építészeti tervezés folyamatába bevonni, ha sikerül ezt milyen mértékben tehetjük meg, és mindez, hogy kapcsolódik egy könyvtárhoz?

Bedő László

1.Vera Molnár, Vintage Galéria, Budapest, 2018, 13o.

Christ & Gantenbein két múzeumépülete: A Zürichi Nemzeti Múzeum és a Bázeli Szépművészeti Múzeum

Ohmacht Petra

Konzulens: Klobusovszki Péter DLA

A múzeum fogalma és intézménye folyamatosan változik. A globalizáció korában ennek még nagyobb jelentősége van, így még fontosabb szerep hárul rájuk a tárgyak megőrzésében, a kultúra, a tradíció, az identitás fenntartásában és a közösségépítésben. Az ezredforduló múzeumépítési láza több esetben felvetette a meglévő épületek újragondolásának kérdését. Hogyan bővítsünk egy már meglévő történeti múzeumépületet? Erre a kérdésre próbált a Christ & Gantenbein építésziroda két Svájcban megvalósult projektjében választ keresni.

Dolgozatom a Christ & Gantenbein építésziroda két múzeumépületének a Zürichi Nemzeti Múzeum és a Bázeli Szépművészeti Múzeum bemutatását és összehasonlítását tűzte ki céljául.

A két épület között sok párhuzamot lehet felfedezni és éppen ezért érdekes összehasonlítás tárgyát képezi. Mindkét múzeumépület egy nagyvárosi környezetben helyezkedik el, mindkettő egy már meglévő múzeum bővítésével jött létre és mindkettő egy historizáló épület mellé épült kortárs beavatkozás. A hasonlóságok ellenére a végeredmény mégis két teljesen különböző épület lett, hiszen mindkettő igazodik a helyi igényekhez, a környezethez és a funkcióhoz. A kutatómunkám során megvizsgáltam, hogy milyen szerepet tölt be a két épület az építészek életművén belül, majd hogy hogyan kapcsolódik a svájci kultúrához. Fontos szempont volt a környezethez, a már meglévő épület/ekhez és a városszövethez való illeszkedés kérdése. Munkám során kitértem a két múzeumnak a kortárs svájci építészethez való viszonyára. Különös figyelmet fordítottam a két épület egymástól eltérő magatartására is.

A kutatás eredményeképpen elmondható, hogy a Christ & Gantenbein szinte minden döntésében az arany középutat keresi. Az építésziroda megértette, hogy a múzeumok a modern világgal és technikával újra és újra változni fognak, ezért igyekeztek a jövőnek tervezni és az újabb és újabb elvárásoknak megfelelni. A belső formálást, a terek sorolását, a funkciók megválasztását úgy alakították ki, hogy idomuljon, és egyben kiegészítse a régi épület tereit. . Ez a fajta „szürkeség” az elsöre extravagánsnak tűnő külső homlokzatokon is megfigyelhető; a meglévő épületek építészeti motívumai visszaköszönnek az új épületen, anyaghasználatukban, léptékükben tökéletesen belesimulnak a környezetbe, kiegészítik a már meglévő utcaképet.

Lakhatás szekció

2019.11.12. 9:00 – 13:10 Lakóépülettervezési Tanszék közösségi tér

Elnök: Sugár Péter DLA, építész, egyetemi tanár, tanszékvezető, Lakóépülettervezési Tanszék

Tagok: Turányi Bence, építész
Kolossa József DLA, építész, egyetemi docens, Lakóépülettervezési Tanszék
Posgay Eszter, építész

Titkár: Müllner Péter, doktorandusz, Lakóépülettervezési Tanszék

---

Köszöntő	9:00
Moduláris Otthonok	9:10
Szerzők: Molnár Judit Katalin, Péter-Szabó Eszter Konzulens: Weiszkopf András, tanársegéd, Lakóépülettervezési Tanszék	
Beilleszkedés, Visszailekés	9:35
Szerzők: Rostás Nikolett, Szeitl Virág Nóra Konzulens: Máthé Dóra, tudományos segédmunkatárs, Lakóépülettervezési Tanszék	
Kis mintaház családoknak	10:00
Szerző: Peitl Péter Konzulens: Vincze László DLA, egyetemi docens, Lakóépülettervezési Tanszék	
Anyaothton - Menedék vagy életforma?	10:25
Szerzők: Szöllősi Fanni, Duzsik Dorottya Katalin Konzulens: Dankó Zsófia DLA, egyetemi adjunktus, Lakóépülettervezési Tanszék	
Bővíthető, környezettudatos lakóház mintaterve fiataloknak	10:50
Szerzők: Varga Kamilla, Váradi Zsombor Konzulens: Pataky Rita, mestertanár, Épületszerkeztani Tanszék	
Kávészünet	11:15
Moving in Budapest	11:30
Szerző: Faur Csenge Konzulens: Dankó Zsófia DLA, egyetemi adjunktus, Lakóépülettervezési Tanszék	
Minden család más az életben, mint a tervben	11:55
Szerző: Koczkás Márk Konzulens: Dankó Zsófia DLA, egyetemi adjunktus, Lakóépülettervezési Tanszék	
ReStart	12:20
Szerző: Péter-Szabó Eszter Konzulens: Dankó Zsófia DLA, egyetemi adjunktus, Lakóépülettervezési Tanszék	
Othton Itthon	12:45
Szerzők: Kelemen Mariann, Székely Lajos Konzulens: Vincze László DLA, egyetemi docens, Lakóépülettervezési Tanszék	
Zárszó	13:10

Moduláris Otthonok

Molnár Judit Katalin, Péter-Szabó Eszter

Konzulens: Weiskopf András

Gyors és megfizethető. Tehát előregyártott.

A 21. század lakásproblémáit elméletben kézenfekvő megoldásnak tűnik tömeggyártott házakkal megoldani, de hogy néz ez ki a valóságban? Vajon megfelelhet-e különböző családok igényeinek ugyanaz az épület? Van-e egyáltalán olyan megrendelő, aki elfogad egy kész tervet saját otthonául?

Dolgozatunkban a modulus, részben előregyártott rendszerek lehetőségeit igyekszünk a szélsőértékekig kitalálni. Azt kutatjuk, hogy előre meghatározott méretű kubusokból építkezve milyen módon jöhet létre a leghatékosabb alaprajz, ha figyelembe vesszük minden adottságot: a család méretét, életvitelét, a tájolást, a telek dimenzióit.

A kutatás célja egy olyan rendszert kialakítani, ami amellelt, hogy variábilis és személyre szabható épületeket tud eredményezni, kihasználja a technikai fejlődés nyújtotta lehetőségeket, ezáltal a ház gyorsan, kevés szaktudással is felépíthető. Fontos szempont ezen felül, hogy a tervezett modulrendszerből egy lakóépület környezetbarát módon épülhessen és működhessen, valamint hogy a családok időközben felmerülő igényeinek megfelelően utólag is bővíthető legyen.

Beilleszkedés, Visszailleszkedés

Rostás Nikolett, Szeitl Virág Nóra

Konzulens: Máthé Dóra

A hajléktalanság egy jelentős probléma az országunkban, amely sajnos a gyermekek egy részét is érinti. Jogszabályok szerint gyermek nem lehet hajléktalan. Az ilyen helyzetekre szolgál megoldásul a családok átmeneti otthona, ami az egész családnak nyújt átmeneti lakhatást, így biztosítva az együttmaradást. Mi erre keresünk tervezésen keresztül, építészeti eszközökkel megfelelő alternatívát.

Ez a rendszer nem tökéletes, de a dolgozatunkban néhány ilyen problémára próbálunk megoldást találni. Szerintünk a legfőbb nehézségeket az elutasító környezet és a pénzügyi források hiánya jelenti.

Vidéki telkek vizsgálatával próbáljuk megoldani a megfelelő utcaképbe illeszkedést, az ott lakók könnyebb elfogadása érdekében. Ezzel törekedünk létrehozni egy olyan típust, amely az ország legtöbb vidéki környezetébe beilleszthető. A költségek csökkentésére minél olcsóbb, de mégis tartós anyagokat választunk.

Felmerülnek olyan épületen belüli gondok, amelyek hátráltathatják az otthon gördülékeny működését, és ezekre véleményünk szerint az építészet is nyújthatna megoldást. Olyan belső nehézségek merülhetnek fel, mint például az önállóság elvesztése, az elkényelmesedés, vagy a felügyeleti kérdés.

Célunk egy olyan családok átmeneti otthona prototípus létrehozása, ami segíti a családoknak a visszailleszkedését a társadalomba és támogatja a gyermekek fejlődését. Ezeket figyelembe véve szeretnénk egy olyan épületet létrehozni, amelynek nemcsak belső működése, hanem a külső megjelenése is előrelendíti ezt a folyamatot.

Kis mintaház családoknak

Peitl Péter

Konzulens: Vincze László DLA

A 20. századdal kezdődően a lakhatás minimális, tipizált, gazdaságos és tömeggyártható megoldására számos elmélet, illetve gyakorlat született, ezek általában a gazdaságosság szempontját előtérbe helyezve kevés kivétellel (alacsony intenzív beépítések) társasházakat eredményeztek. Dolgozatom célja a korábbi gyakorlattal szemben a szükséglakást/ szociális lakást/ kisméretű lakást családi ház formájában létrehozni azok számára, akik nem engedhetik meg maguknak egy hagyományos családi ház építésének luxusát, helyzetükből adódóan azonban ragaszkodnak a családi ház mint családi élettér kereteihez. Egy olyan családi ház mintatervezés kidolgozása, amely egy többgyerekes család számára a családi együttélés minimum követelményeit egy minimum térben elégíti ki.

A terv a társadalmi változásokkal egyre csökkenő családi lakótér-igényt alapul véve, illetve a korszerű előregyártási technológiák felhasználásával kíván alternatívát nyújtani. A prototípus alkalmazhatóságának kereteit képezheti állami vagy önkormányzati szerepvállalás (szükséglakások, szociális lakások), illetve hagyományos piaci értékesítés. A terv egy 6 x 6 méteres alaprajzi kontúr alapul véve, kétszintes, előregyártott, könnyűszerkezetes épületben szabja meg a technológia kereteit, az építészeti formálás pedig a testreszabhatóság, a saját képre formálhatóság alapjait teremtheti meg (alaprajzi változatok, telepítési változatok, anyaghasználat).

Anyaoththon - Menedék vagy életforma?

Szöllősi Fanni, Duzsik Dorottya Katalin

Konzulens: Dankó Zsófia DLA

Mit tehetnek azok a családok, akik olyan élethelyzetbe kerültek, melyben nem tudják biztosítani a saját és a gyermekük lakhatását? Mivel a gyermekvédelmi törvény kimondja, hogy pusztán a szegénység miatt nem lehet a gyermekeket elszakítani szüleiktől, megoldást kell találni ezen családok helyzetére. Erre szolgál a családok átmeneti otthonának nevezett intézményrendszer.

Gyakori azonban, hogy a gyermekeket édesanyjuk egyedül neveli, ilyen esetben segítségért az Anyaoththonokhoz fordulhatnak. Ezekben a házakban főként munkanélküli, egyedülálló, és gyakran bántalmazott anyák, és gyermekeik lelhetnek átmeneti otthonra. Az anyaoththonok fő célja, hogy biztosítsák ezeknek a gyermekeknek a megfelelő életkörülményeket, azzal a reménnyel, hogy ebben az egy-másfél évben édesanyjuk talpra tud állni, és önállóan is képes lesz eltartani családját.

A lakók között előfordulnak olyanok is, akik még sohasem dolgoztak és nehezen birkóznak meg a mindennapi teendőikkel. A gondozók és a szociális munkások segítségével azonban megtanulják, hogyan boldoguljanak egyedül.

Dolgozatunkban a rendszert, és a már létező példákat vizsgáljuk, ezekből, és az itt dolgozók véleményéből vonjuk le a következtetéseinket, és keressük a megoldást a felmerülő problémákra.

A rendszer fő célja a családok kiemelése rossz szociális helyzetükből, melyre pusztán az otthon biztosítása számukra nem elég. Olyan problémákra is reagálnunk kell, mint például a munkanélküliség, a képzetlenség, a gyermekfelügyelet, vagy a rendszerbe való beleragadás. Foglalkozni szeretnénk az itt élő anyák és gyermekek foglalkoztatásával, elősegíteni egy jó, és egymást segítő közösség kialakulását. Tervezésünk során ezekre a kérdésekre próbálunk választ adni építészeti döntéseinkkel.

Bővíthető, környezettudatos lakóház mintaterve fiataloknak

Váradi Zsombor, Varga Kamilla

Konzulens: Pataky Rita

A fiatalok számára a saját otthon megteremtése sokszor nehézségekbe ütközik. Probléma lehet például a megfelelő helyszín kiválasztása, a helyszínen az igényeket kielégítő ház megtervezése, létrehozása, a szükséges anyagi feltételek megteremtése. A ház megépítésekor a fiataloknak már a dinamikusán változó leendő családra is gondolniuk kell, sokszor nincs lehetőség azonnal a ház végleges változatának a kialakítására. Az utóbbi időben világszerte egyre divatosabbak az úgynevezett kisházak, amik jó kiindulást adhatnak a válaszok kereséséhez. A TDK dolgozatunk célja egy olyan mintaterv kidolgozása, ami kétszemélyes lakóegységből bővíthető akár négyszemélyes családi házzá. A mintaterv kidolgozása során fontos szempont, hogy a ház az országban bárhol megépíthető legyen, amit a tájolást figyelembe véve, a nyílások elhelyezése, az árnyékolók kialakítása le tud követni. További fontos szempont a környezettudatosság, ami többek között az anyaghasználatban, az alacsony energiafelhasználásban, valamint a ház környezetének kialakításában nyilvánul meg. A mintaépülethez a fenti szempontokat figyelembe vevő szerkezeteket szeretnénk ajánlani, ami természetes anyagok (pl.: vályog, szalma) alkalmazásával akár üzemi előregyártást is lehetővé tesz, ezzel lerövidítve a kivitelezési időt, kellemesebb lakókomfortot biztosít. Ezt egészítik ki a szerkezetbe integrált alternatív energiatermelő rendszerek. Mivel a környezettudatos gondolkodás része az életmód is, ami jelentős szabadban eltöltött időt feltételez, ezért az épülethez a külső teret, udvart is ezen gondolatok mentén kell kialakítani, ahol konyhakert is működhet.

Moving in Budapest

Faur Csenge

Konzulens: Dankó Zsófia

A lakhatás minden ember alapvető joga. De mi történik, ha valakinek sérül ez a joga? Hogyan képes fenntartani az életét, talpraállni, kikerülni a „rendszerből”? Hogyan képes egy család tovább funkcionálni otthon nélkül?

Magyarország nemzetközi viszonylatban széles szociális hálóval rendelkezik, azonban így is akadnak nagy lyukak ezen a hálón, a perifériára szorultak helyzete pedig igen kérdéses mind gazdasági, mind társadalmi megítélés szempontjából. A Családok Átmeneti Otthonának struktúrája különleges esély a családok számára. A cél, hogy egy család egységét megőrizve, a lehető legkevesebb beavatkozással, személyre szabott segítséggel legyen képes visszaállítani szuverén életvitelét – ennek első lépcsőfoka a CSÁO.

Az egyik égető probléma ezzel a rendszerrel a túljelentkezés mértéke. Ugyan egyre több egyházak és segélyszervezetek által létesített, és fenntartott otthon nyílik, ezek még nem képesek kielégíteni az igényeket. A másik kérdéses pontja a társadalmi elfogadás témája – a lakókörnyezet ritkán elfogadó a szociális otthonokkal szemben, inkább elzárkózás, elutasítás jellemzi a hozzáállást. Pedig a városi infrastruktúra, oktatási és munkalehetőségek kapaszkodót nyújtanak egy színvonal megőrzéséhez és a továbblépéshez. Kutatásom célja, hogy e két problémára egyidejű megoldást és programot találjon.

A kiindulópont olyan mobil házak tervének kialakítása, ami egy CSÁO minden funkcióját képes lenne ellátni. A cél olyan variálható és egymással kompatibilis elemek rendszere, amely viszonylag olcsón előállítható, gyorsan összeszerelhető és könnyen áthelyezhető. Így az otthonok szó szerint ideiglenesen működhetnének olyan használaton kívüli városi telkeken, melyeknek beépítése még nincs tervbe véve. Ez a struktúra egyszerre gazdaságos és mobilis megoldás lehetne a túljelentkezés mérséklésére városi környezetben, valamint egyfajta szociális érzékenyítési program is kezdeményezhető lenne az átmeneti beköltözés kompozíciójával.

Minden család más az életben, mint a tervben

Koczás Márk

Konzulens: Dankó Zsófia DLA

Ahogy azt a szekció kiírásban is olvashatjuk, a títusterveknek célja, hogy újragondoljuk a 21. századi családházakat. Az igényeket mind használói, mind fenntarthatósági és környezeti szempontból kell vizsgálni. Véleményem szerint viszont jelenlegi értelmezésük alapján maguk a títusterv és mintaterv szavak nem biztosan a legmegfelelőbbek. Az alapgondolaton túl egyelőre a társadalmi eltéréseket, az emberi tulajdonságokat és egyéni igényeket figyelmen kívül hagyják és így az ezekből adódó problémák áthidalására nem mutatnak megoldást. Ha mélyebben belegondolunk egy ház építésénél, teljesen más igények merülhetnek fel egy kétgyermekes család esetében akkor, ha a gyermekek még csecsemő korúak vagy akkor amikor már a kamaszéveik második felében vannak. Ebből az egyszerű, hétköznapi példából kiindulva született meg a gondolat, hogy ha egy pályázatra elkészül egy bizonyos títusterv, akkor annak a háznak a változásait megpróbáljam bemutatni, párhuzamosan az azt használó család állapotának változásával. Így lényegében egy olyan terv jöhet létre, ami különböző társadalmi és családi helyzetekre adaptálható. Ezen kívül fontosnak tartom, hogy mutasson lehetőséget bővíthetőségre, aminek célja, hogy a kibővített ház is úgy nézzen ki, mintha egyszerre épült volna az egész és a bővítmény is bele illeszthető legyen az eredeti építészeti koncepcióba. Ezért azt gondolom, hogy végül ténylegesen egy mintatervet hozhatok létre, ami reagál azokra a problémákra amelyek korábban említésre kerültek.

ReStart

Péter-Szabó Eszter

Konzulens: Dankó Zsófia DLA

Áthidalhatja-e egy ház a társadalmi szakadékokat? Motiválhat-e egy épület az újrakezdésre? Segíthetik-e terek az új közösségek kialakulását?

Elérni, hogy a teljes reménytelenségből elindulva valaki tényleg elkezdjen tenni az integrálódásáért, nehéz. A Családok Átmeneti Otthonai a szociális rendszer utolsó védőhálóját a teljes lecsúszás előtt, ahol a szakemberek azon dolgoznak, hogy a bekerülő, lakhatásukat valamilyen okból elvesztett családokat egy többlépcsős rendszeren át visszaintegrálják a társadalomba, figyelembe véve azt, hogy különböző egyének különféleképpen motiválhatók.

Ma Magyarországon ennek ellenére az átmeneti otthonokba kerülő családok nagy része nem jut el a következő lépcsőig, és évekre a rendszerben ragad, otthonról otthonra vándorolva.

Dolgozatomban azt vizsgálom, hogy ennek a problémának mi lehet a feloldása, milyen téri rendszerek mellett működhet lehetőleg legjobban egy átmeneti családotthon, hogyan tud motiválni, mit tud még adni a lakhatáson és az élhető környezetén kívül, ami előrébb mozdíthatja a benne lakni kényszerülőket. Ezek mellett vizsgálom az esetleges bővítés vagy utóhasznosítás lehetőségeit is.

A problémákra adott építészeti válaszokat egy kísérleti családotthonban szeretném egyesíteni, amit a Budapest, Szerdahelyi utca 9. alatti telekre tervezek.

Otthon Itthon

Kelemen Mariann, Székely Lajos

Konzulens: Vincze László (Lakó)

A családi ház a hozzá tartozó kerttel, udvarral teljes életteret biztosít a családoknak, hazánkban a legelfogadottabb és legjobban működő lakhatási forma. A családi ház építése hagyományokon nyugszik, régióként eltérő formát ölt, kifejezi az adott régió kulturális háttérét. Az építés során felhasznált anyagok, különböző szerkezetek, technológiai újítások, valamint az építés jellege is az adott kort tükrözi. Ahogy a társadalom fejlődik és változik, úgy változnak a családi házakkal szemben támasztott követelmények is.

A 60-as években megjelent magyarországi típusterv gyűjtemények azt a célt szolgálták, hogy az építető számára legmegfelelőbb, átgondolt tervanyagot szolgáltasson a ház építéséhez. A Nemzeti Mintaterv Pályázattal a nyár folyamán találkoztunk és további kutatásra ösztönzött minket a témában.

Alkotásunk során arra keressük a választ, hogy egy típusterv készítésénél hogyan lehet többször megépített szerkezetet gazdaságosan, környezettudatosan, fenntarthatóan létrehozni. Nem egy szokványos tervrajz elkészítése a cél, hanem egy szélesebb társadalmi réteg igényeinek kielégítése. A tervezés során az is lényeges szempont, hogy olyan terv készüljön, amely könnyen adaptálható, ugyanakkor biztosítja a XXI. század kényelmi szolgáltatásait, értve ezalatt a ház flexibilitását, komfortját, helyi építőanyagok felhasználását, melyek a gazdaságosság mellett fejlett megoldásokat nyújthatnak.

Léptékváltások / Az emlékezés rétegei szekció

2019.11.12. 9:00 – 11:40 K. II. 82. könyvtár

Elnök: Vikár András DLA, Ybl- és Pro Architectura-díjas építész, ügyvezető, Vikár és Lukács Építészstúdió

Tagok: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Hild György DLA, építész, vezető tervező, egyetemi docens, Lakóépülettervezési Tanszék
Fenes Tamás DLA, egyetemi adjunktus, Urbanisztika Tanszék

Titkár: Kovács Máté Gergő, doktorjelölt, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

---

kapcsolatok_történelem_kultúra **9:00**

Szerzők: Kis Noémi, Paragi Anett

Konzulensek: Kiss Zsuzsanna Emília, mérnöktanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Kovács Máté Gergő, doktorjelölt, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Perspektívák **9:20**

Szerző: Kékesi Laura Emília

Konzulensek: Kiss Zsuzsanna Emília, mérnöktanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Rabb Péter PhD, egyetemi adjunktus, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Kovács Máté Gergő, doktorjelölt, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Magyarok kertje **9:40**

Szerző: Pírity Ádám

Konzulensek: Kiss Zsuzsanna Emília, mérnöktanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Kovács Máté Gergő, doktorjelölt, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Kisebbségek háza_ Erdélyi követek történeti szállásépületének rehabilitációja szociokulturális célra **10:00**

Szerző: Kulcsár-Kilyén Róbert

Konzulensek: Kiss Zsuzsanna Emília, mérnöktanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék
Kovács Máté Gergő, doktorjelölt, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Töredékek **10:20**

Szerzők: Könczöl Emese Mária, Pálfy Viktória

Konzulens: Dr. habil Sugár Péter DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Lakóépülettervezési Tanszék

Emlékezés a holokausztról **10:40**

Szerző: Tótok Adrienn

Konzulens: Dr. habil Sugár Péter DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Lakóépülettervezési Tanszék

A szocreál rétegei **11:00**

Szerzők: Hoffmann Eszter Klára, Örökös-Tóth Eszter

Konzulens: Kissfazekas Kornélia PhD, tudományos főmunkatárs, Urbanisztika Tanszék

From Real to Imaginary **11:20**

Szerzők: Delgado da Silva Bárbara Mylena, Silva Dantas Gabriel

Konzulens: Babos Annamária, PhD hallgató, Urbanisztika Tanszék

---

kapcsolatok_történelem_kultúra

Kis Noémi, Paragi Anett

Konzulens: Kiss Zsuzsanna Emília, Kovács Máté Gergő

Balat Isztambul egyik észak-nyugati városrésze. Az Aranyszarv-öböl dimbes-dombos déli partján terül el, jellegzetes lépcsőzetesen egymás fölé emelkedő házsoraival és keskeny, ám hangulatos utcáival. Itt kapott helyet az egykori erdélyi követek szállása, amit I. Szulejmán adományozott. A könnyebb ügyintézés érdekében szokássá vált a különböző nagykövetek részére szálláshelyeket kialakítani. Ugyanebben a városrészben kaptak helyet a havasalföldi és moldvai nagykövetek. Az egykori zsidó negyed ma is kulturális sokszínűségéről ismert.

A Yildiz Műszaki Egyetem építész hallgatóival közösen végzett épületfelmérésünk során volt alkalmunk alaposabban megismerkedni a fent említett városrészrel. Az épület közvetlen környezete lakóövezet, túlnyomórészt elhagyatott házakkal. A pezsgő balati légkör 5 perc séta után, a negyed főutcáján kezdődik. Elsődleges célunk az egykori szállót bekapcsolni a városrész életébe. Az egyre szaporodó kávézók és régiség kereskedések a város egyfajta identitás vesztesét eredményezhetik. Ezt azonban különböző kulturális programokkal és építészeti beavatkozásokkal kiküszöbölhetjük, ami a turizmus fellendüléséhez is vezethet.

Perspektívák

Kékesi Laura Emília

Konzulens: Kiss Zsuzsanna Emília, Rabb Péter PhD, Kovács Máté Gergő

Balat, török szó. Jelentése: elindít, kezdet.

A városrész története egészen a bizánci időkig nyúlik vissza, míg UNESCO-védettséget élvező faszerkezetű házai az Ottomán-korból maradtak ránk.

Multikulturális hely, mely a mai napig hűen őrzi a múlt lenyomatát.

Évszázadok óta itt találtak otthonra a nyüzsgő metropolisz forgatagában a frissen érkezett görög, örmény, zsidó és más nemzetiségek, majd a századelőn az anatóliai munkások is itt kezdték el új életüket.

Az ipar kivonulása és a régi tradicionális mesterségek eltűnése azonban regresszióba taszította a környéket. Drog, bűnözés, szemét, füst, elhagyatott vagy/és romos állapotban lévő épületek, lézengő emberek - kilátástalanság.

Ezek a problémák egy fajta önerősítő spirálként húzzák a kiemelkedő adottságokkal rendelkező területet a dzsentifikáció, a gettósodás felé.

Az építész felelősséggel tartozik a társadalom felé. Konceptióm egy a BME és Yıldiz Technical Üniversitesi által közös workshop keretében megismert helyszín, az Erdélyi követek szállása - rehabilitációját, új funkcióval való megtöltését célozza meg.

A fentebb részletezett társadalmi problémákra reflektálva egy közösségi tér létrehozására törekszem, mely művészetterápia, illetve használható szakmák oktatásán keresztül nyitna új perspektívát a helyi embereknek.

Magyarok kertje

Pirity Ádám

Konzulens: Kiss Zsuzsanna Emília, Kovács Máté Gergő

2019 szeptember végén egy workshop került megrendezésre, ahol magyar és török hallgatók közös munkájának köszönhetően az Isztambulban levő, erdélyi követségi épület felmérésre került. Az épület a magyarok utcája mellett, Balat városrészben található, amely egy sok nemzetiségű, vallású embereket magába foglaló terület. Jellemző rá a sűrű beépítettség, a közterek hiánya. Tervemmel azt a célt tűzöm ki magam elé, hogy ez az egyébként is olvasztótégelyként működő városrészben létre tudjon jönni egy találkozási pont, ahol mindenféle rendezvény lebonyolításra kerülhet és előtérbe kerülnének azok a zöldterületi megoldások, melyek jelenleg hiányoznak a városrészből.

Kisebbségek háza_ Erdélyi követek történeti szállásépületének rehabilitációja szociokulturális célra

Kulcsár-Kilyén Róbert

Konzulens: Kiss Zsuzsanna Emília, Kovács Máté Gergő

Isztambul történeti félszigetének, az Aranyszarv-öböl nyugati partján fekvő Balat városrészének életét már az ókortól a kisebbségek jelenléte határozta meg. A többnyire zsidó negyedként számon tartott városrész népességének összetétele sok változáson ment keresztül az elmúlt évszázadokban.

A városrész történetének magyar fonala is van, az Erdélyi Fejedelemség az 1550-es évektől tartott fent követségi épületet Balatban. A ház Erdély Habsburg uralom alá kerülését követően a száműzött Thököly Imre kurucainak, majd a Rákóczi-emigráció tagjainak kezében volt. A 18. század közepétől isztambuli kézben lévő épület jelenleg romos állapotban áll a Macarlar Yokuşu (Magyar lépcső) ölelésében.

A 80-as évek deindusztralizációs folyamata szociális peremhelyzetbe taszította az egyébként sem stabil, túlnyomórészt zsidó, muszlim, örmény és roma közösséget. Az elmúlt időszak, főként az Aranyszarv-öböl közeli utcák dzsentrifikációs folyamata által generált gazdasági tevékenységekbe a közösség nem tud becsatlakozni. A foglalkoztatottság, az oktatás, a fiatalok sorsának, jövőképeinek formálása nehéz kérdés a negyedben.

Az Erdélyi követek házának környezete zöld sziget a sűrűn lakott városszövetben, kivételes helyzetben lévő, romos emlék a Fatihi-völgy tetején. A terület adottságainak, az emléekben rejlő potenciál kiaknázásának, használatának, ápolásának, a hely történetének, a kulturális múlt felelevenítésén túl reagálnia kell a környéken zajló társadalmi folyamatokra, meg kell próbálnia élő, hasznos helyé válni a városrészben.

Töredékek

Könczöl Emese Mária, Pálfy Viktória

Konzulens: Sugár Péter DLA

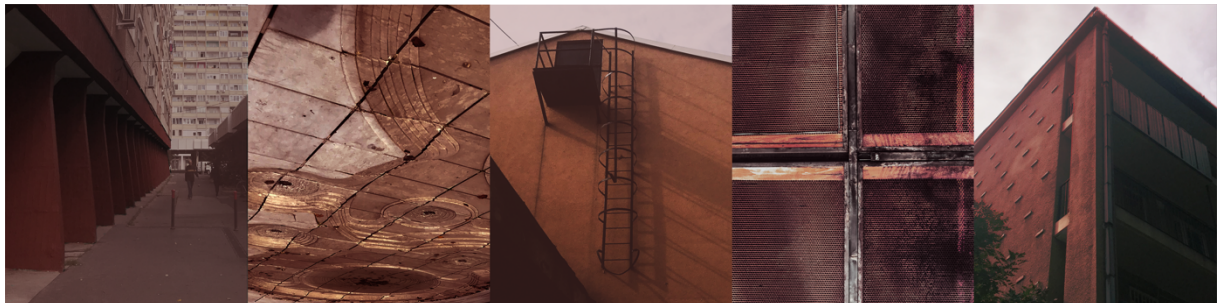
Az óbudai téglagyár a budapesti zsidók 1944. november-decemberi deportálásának egyik logisztikai központjaként működött. A téli hetekben sok ezer embert tartottak itt fogva embertelen körülmények között, mielőtt gyalog vagy vonattal nyugatra hurcolták volna őket.

Mára már semmi nem maradt, ami az ott történetekre emlékeztetné az utókort. A gyárat és a hozzá kapcsolódó épületeket lebontották, helyette lakótelepeket emeltek. Ma több ezren élnek a területen, gyerekek zsvajtól hangosak a parkok, óvodások játszanak a házak közötti játszótéren és idős házaspárok teszik meg kézen fogva a délutáni sétájukat.

Emléket állítani, és emlékhelyet alkotni felelősségteljes feladat, főleg akkor, ha olyan közegben kerül kialakításra, ahol ma már kellemes lakóterületek, életterek alakultak ki.

Fontos tervezési szempont, hogy emlékállítás és megemlékezés mellett, figyelve a mai ember érzéseit, hozzunk létre olyan emléktöredékeket, amelyek a város szövetébe beépülve zavartalanul s méltósággal állítanak emléket.

Kisobb töredékeket tervezünk elhelyezni a területen, melyek egy emléket vagy egy érzést közvetítenek. Önálló jelentéssel és történettel rendelkezik az összes darab, de csak együtt alkotnak teljes képet és ezeket egy központi elem fogja össze. Konkrét személyekre való emlékezés helyett szeretnénk, ha az élményeiknek valamint a helyen átélt borzalmak fizikai megvalósulásának állítanánk emléket.

Emlékezés a holokausztról

Tótok Adrienn

Konzulens: Sugár Péter DLA

Történelemkönyveink számos háború, csata, és megannyi király életét mesélik el számunkra, különös gonddal megfogalmazva az események helyét, idejét, s mibenlétét. A történelemórákon valóságosan megelevenedik Napóleon, képzeletünkben amerikai urak tárgyalnak a szédítő politikáról, majd a 48-as szabadságharc forrongó hangulata pezsdíti fantáziánkat. A világháborúk eseményeit hallgatva a mai világban szinte elképzelhetetlennek tűnik, hogy ami elhangzik egy történelemóra alatt, egykor valóság volt, s nem csupán egy üres történet.

Sajnos tankönyveinkben a múlt színes oldalával szemben kevesebb papírt és tintát áldoztak történelmünk legsötétebb foltjára, a holokausztra. Sokak számára a holokauszt szó csupán egy definíciót vagy fogalmat merít ki, míg másoknak az egész életét meghatározza. Ezek a személyek – még ha nem is gondolnánk – köztünk élnek, s csöndesen hordják vállukon családjuk tragédiájának terhét. Élettörténeteik a mai, modern korban élők számára olyannyira sokkolók lehetnek, amelyre sem a gyerekek, sem a felnőttek nem lehetnek eléggé felkészültek.

Ennek ellenére a világnak szerintem hallania kell ezeket a személyes történeteket, hiszen a múltbéli tragédiákból okulva tudnánk mi, a jelen generációja egy olyan jövőt felépíteni, amelyben az emberek erőszakmentesen – vallásuktól, és származásuktól függetlenül – tudnak egymás mellett békében élni. Ezen gondolatsor motivál arra, hogy a holokauszt áldozatai, túlélői, és a leszármazottak számára egy olyan emlékhelyet tervezek, ahol az emlékezés mellett helyet kapnak azok a családi történetek, amelyeket a történelemkönyvekben sosem fogunk olvasni...

A magyarországi zsidóság deportálása főként téglagyári gyűjtőhelyekről történt, amely helyeket – leginkább Budapesten – ma már nem tudunk meglátogatni. A rohamtempóban növekvő város bekebelezte, s a közigazgatásnak megfelelően hasznosította ezeket a területeket. Az óbudai téglagyár is gyűjtőhelyként szolgált, amely a Bécsi út mentén feküdt bányaterületekkel övezve. Erre a gyűjtőhelyre emlékezve választottam a helyszínt, s a tervem során törekedni fogok arra, hogy abban visszaköszönjön a múlt szelleme. Így az emlékhely nem csak a személyes, és történelmi emlékezet kultúrájához kapcsolódik, hanem egyfajta várostörténeti múlthoz is. Ekképpen tervezési helynek az Óbudán lévő Bécsi út, és a Vörösvári út találkozásánál választottam egy területet, amelyet tehát – könnyű megközelíthetősége mellett – múltbéli jelentősége miatt választottam.

Fontos megjegyezni, hogy nem egy hagyományos emlékművet szeretnék tervezni, ahol évente megemlékezéseket, és beszédeket tartanak, hanem egy olyan helyet, ahol az idelátogatók személyesen, és egyénileg tudnak találkozni a hiteles családi történetekkel. Így a terv során jelentős szempont lesz a befelé fordulás, a külvilág teljes kizárása.

A szocreál rétegei

Hoffmann Eszter Klára, Örökös-Tóth Eszter

Konzulens: Kissfazekas Kornélia PhD

Mit jelent számunkra - mint városlakóknak és építészeknek - a "szocreál"? Pontosítva a kérdést: a "szocreál" lakásépítéset? És vajon mit tudnak nyújtani a mai budapesti lakosoknak ezek a második világháború után épült életterek?

Ezek a kérdések foglalkoztattak minket és vezettek el az ötvenes évekbeli Budapest lakótelepeihez. Ezekben a lakókörnyezetekben időzve, a lakosokkal beszélgetve kezdtük meglátni és lassan megérteni a korszak építészetének értékeit és visszasságait.

Sétáink során a szocialista realizmusnak mindig újabb és újabb rétege vált számunkra érezhetővé, érzékelhetővé, később pedig élővé. Ezeket a rétegeket szeretnénk - a "szocreál" tartalomról lehámozva, majd azt újra felépítve - egymás mellé tenni és egymásba keverni.

Munkánk során a festészetet, fotográfiát, rajzi technikát és irodalmat használjuk fel, mint művészei eszközöket. Ábrázolásaink összessége és azok egymásra rétegződése megmutatja a teljes képet; az egyes rétegek egymásra hatása és finom átmenete kirajzolja a valóságot.

Célunk, hogy a sok kis képkivágat, ami a "szocreálról", a vele kapcsolatba kerülőkben él, egy új, mai, montázsszerűen egymásra rétegződő összképet alkothasson.

From Real to Imaginary

Delgado da Silva Bárbara Mylena, Silva Dantas Gabriel

Konzulens: Babos Annamária

“During the Weimar phase of the Bauhaus, photography was initially used as a documentation and publication medium before it was established as an artistic field of experimentation, ranging from the photogram to the photo collage, by László Moholy-Nagy in 1923. Photography only became an official subject in Dessau in 1929, when it was integrated into the advertising workshop. Photography at the Bauhaus was mainly associated with figures such as László Moholy-Nagy, Walter Peterhans, Lucia Moholy and Erich Consemüller [...] Under László Moholy-Nagy, photography was integrated in the general curriculum as an aesthetic phenomenon.” (PHOTOGRAPHY, 2019). Considering the context of the influence of the Bauhaus school in the city of Budapest, it seeks to highlight the nuances that exist between the physical reality and the imaginary field through modern photographic experimentation techniques idealized by the Painter and Photographer László Moholy-Nagy. The choice of the site is directly related to subjective aspects of the ambience and atmosphere of the city that were interpreted and synthesized in an artistic way. Through personal experiences with the city was identified and chosen a region for the implementation of this analysis, because it has fundamental structural characteristics for the study. Budapest has a dynamic urban fabric, in which there are varied architectural styles and atmospheres, despite being inserted in this fabric, in its scale and materiality, it was observed that the district XIII differs from the others by its more perceptible modern communication. The buildings of this area, mostly, have the same architectural language characteristic of the Bauhaus, and for this reason, the concept fits into this scenario. This work seeks to abstract and understand the complexity of the composition of layers of the Bauhaus buildings, experimenting by collage and overlapping techniques, in an attempt to highlight unusual nuances of elements of the physical and abstract composition of these buildings. From the perspective of the aesthetic composition proposed by Moholy-Nagy, this artistic interpretation aims to articulate the different layers that compose the superficial appearance and the ambience of these buildings, highlighting characteristics such as density, transparency and materiality. It is possible to create a strong correlation between time, technique and design through an artistic product. It is important and remarkable the presence of the past through the expression of the final practical objects despite the use of technologies present today, thus materializing the Imaginary. The artwork intends to be a collection of images showing the points of views of some existing buildings of the Bauhaus in Budapest. Analyzes the main spatial characteristics of these buildings, as objects of study, inserting them in the urban landscape and formulating new standards of graphic expression and design. The experimentation is based on concepts and techniques of visual communication, envisioning a scenario of graphic expression, trying out through abstraction of photographic documentation. The central objective of this study is to translate the existing set of spatial characteristics in a form of visual expression.

Léptékváltások / Közösségi térhasználat szekció

2019.11.12. 9:00-12:40 K. III. 90.

Elnök: Pálffy Sándor DLA, professor emeritus, Urbanisztika Tanszék

Tagok: Kukucska Gergely, építész, Valyo Város és Folyó Egyesület
Garay Márton, építész, Budapest Főváros Önkormányzat

Titkár: Losonczy Anna, doktorandusz, Urbanisztika Tanszék

Köszöntő	9:00
Téri és emberi dinamikák	9:10
Szerző: Cseresznyés László	
Konzulensek: Losonczi Anna DLA, építész, Urbanisztika Tanszék Dr. habil Sugár Péter DLA, tanszékvezető egyetemi tanár, Lakóépülettervezési Tanszék	
vízparti szelfi: Velence, Amszterdam és Budapest idealizált vízparti képeinek összevetése a valós térhasználatokkal	9:40
Szerző: Takács Krisztina	
Konzulens: Kádár Bálint PhD, egyetemi docens, Urbanisztika Tanszék	
A co-housing városi lakhatási modell finanszírozási és jogi lehetőségei	10:10
Szerző: Horváth Dorina	
Konzulens: Babos Annamária, PhD hallgató, Urbanisztika Tanszék	
Kávészünet	10:40
Fesztivál építészet – Fesztiválok, mint ideiglenes városok struktúrája és működése	11:00
Szerzők: Vereczky Áron, Kelemen Flóra	
Konzulens: Wettstein Domonkos PhD, egyetemi adjunktus, Urbanisztika Tanszék	
EGY NAP - A hajléktalanok térbeli és időbeni mozgása	11:30
Szerző: Bene Bence	
Konzulens: Szabó Julianna PhD, egyetemi docens, Urbanisztika Tanszék	
#participáció - Z generációs közösségi tervezés az Instagram virtuális terében	12:00
Szerzők: Kovács Krisztina, Zubek Károly	
Konzulens: Wettstein Domonkos PhD, egyetemi adjunktus, Urbanisztika Tanszék	
Zárszó és konklúzió	12:30

Téri és emberi dinamikák

Cseresznyés László

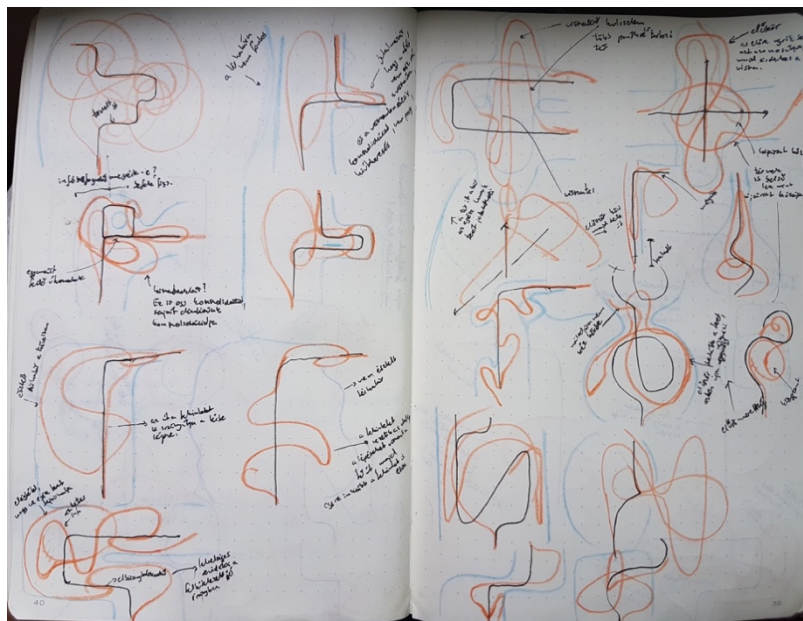
Konzulens: Losonczy Anna DLA, Sugár Péter DLA

A tereknek van dinamikájuk, és ha tudatosítjuk ennek az észlelését, akkor magunkon érezhetjük az erővonalait. Gyorsít, lassít, megállásra készítet. Az ember azonban legtöbbször nem erre figyel. Hat ilyenkor is ránk a téri dinamika? Másik oldalról közelítve, az embernek is van dinamikája. Munka és szünet, egyedüllet és társaslet, részletben és egészben való gondolkodás és sok más lelkiállapot változás, váltakozás. Ezek egy része tértől független, mások egyértelmű kapcsolatban állnak vele. Dolgozatomban az utóbbival foglalkozom, a pszichológia és az építészet egy ponton történő összekapcsolásával. Amikor ugyanis feladatvégzés közben mozgunk, tehát nem terekben, hanem egy térsorban végezzük azt, tapasztalataim szerint a térsor ritmusa hat a belső, mentális ritmusunkra.

A tér objektíven értelmezhető, az emberi változók szubjektívek, a térbe helyezett ember pedig egy útvonalat jelent. Ebben az útvonalban már benne vannak a döntések. Tapasztalataim alapján ugyanis az ember a mentális állapotváltozások szabályosságára, kiegyenlítésére törekszik a térben. Tehát a mentális ritmus is visszahat a tér ritmusára, a kettő között egy kétirányú szinkronizáció zajlik.

Különböző feladatokkal mozgunk a térben, mégis az ugyanazon útvonalon haladók belső mentális állapotváltozásának ritmusa hasonlítani fog egymásra. Leírható tehát egy adott útvonal dinamikája, megrajzolható dinamikaábrája. Ez a dinamikaábra sok különböző szálból áll, különböző mentális komponensek alkotják. A dolgozatban megkísérlem egy-egy útvonal dinamikai ábráját elkészíteni, az előzetesen introspekció által megállapított hipotézisekre támaszkodva, kísérlet segítségével. A módszer egyfajta mentális térképezés, mely nehézsége, hogy térben és időben sűrű információt szeretnék kapni, és egyszerre sokféléit. A kísérlet a hipotézisek közül igazolhat néhányat.

Kutatásomat több léptékben, belső terekben és városi szövetben is értelmezem. Foglalkozom a funkcióval, mely meghatározhatja az alany feladatát, ezáltal a térsor lehetséges feladatát. A kutatás egyrészt új szempontok beemelésével segítheti a relatív új tudományterület, az építészet-pszichológia munkáját az ember téri viselkedésének lemodellezésében. Másrésztől a munka továbbgondolása emberi teljesítésben eredményesebb épületek tervezéséhez járulhat hozzá.

---

vízparti szelfi: Velence, Amszterdam és Budapest idealizált vízparti képeinek összevetése a valós térhasználatokkal

Takács Krisztina

Konzulens: Kádár Bálint PhD

Az utóbbi néhány évtizedben a modern turizmus az világ egyik legnagyobb iparágává vált. Mivel a légitársaságok Európán belül majdnem mindenhol olcsó jegyeket kínálnak, az utazás minden eddiginél egyszerűbb lett, ugyanakkor létrehozta a tömegturizmus egyre növekvő problémáját. Rengeteg cikk jelent meg a témában, és mind tiszta képet festettek arról, hogy milyen is ez a jelenség. Ezzel szemben a szociális médiában, főleg fényképmegosztó oldalakon egy merőben eltérő képet láthatunk a turizmusról; az oldalakat ellepték az idealizált fényképek az európai turistákról és az általuk látogatott városokról.

Idén volt lehetőségem meglátogatni két ilyen népszerű úticélt is, és személyesen megtapasztalni a valóságot. A dolgozatomban tanulmányoztam, majd összehasonlítottam Velence városát és a sokak által 'Észak Velencéjeként' emlegetett Amszterdamot.

Velencét a bonyolult kanális-rendszere teszi egyedi és különleges úticéllá. Annak ellenére, hogy rengeteg gyalogos utca található a városban, a csatornák és a vízpart közelsége az, ami vonzza az odalátogatókat. Az Amszterdamról alkotott általános képet a tulipánok és szélmalomok tengerén kívül a várost tagoló, mégis összefonó kanális-rendszer határozza meg. A két város első látásra hasonlónak tűnhet, de utóbbi felépítésében egy tagoltabb és szervezettebb rendszer. Előbbiekhez képest hazánkban, Budapesten más kontextusban jelenik meg a vízpart. A várost átszelő folyó különleges látványt nyújt, nem véletlen, hogy a turisták előszeretettel készítének fényképeket a vízparton, hidakon annak ellenére, hogy a rakpartok valójában közösségi térként használhatatlanok. Ezek alapján felmerül a kérdés: milyen lenne az ideális vízparti köztér?

Az idealizált képek lényege a tökéletesség, egy szebb és jobb valóság ábrázolása. Jelen esetben ez a jobb valóság a vízparthoz kötődik, hiszen az egy sokaknak szokatlan, különleges hangulatot közvetít. A képek tökéletesek, de a valóság teljesen más. Az említett városok vízparti közterei vagy nem léteznek, vagy többnyire használhatatlan területek, szűk utcák, parkolók, amiket a turisták mégis megpróbálnak használni, hiszen ezt közvetíti feléjük a média, így ezt közvetítik majd tovább ők is. Tapasztalataim szerint az ott élő emberek élete más utakon mozog, orientálódik a víztől távolabb eső területek felé, hiszen amit az ember nem tud használni, azt előbb-utóbb elhagyja. A fentiek alapján mennyire lehet más a helyiek és a turisták köztér használata az említett városokban?

A kutatásomhoz készített statisztikához a népszerű fényképmegosztó oldalakat és a saját képeimet használtam. Összehasonlítottam a turisták és helyiek térhasználatát, a közlekedési mintákat, terek felhasználását és az emberek városon belüli tevékenységét a városok központi részére koncentráva.

A co-housing városi lakhatási modell finanszírozási és jogi lehetőségei

Horváth Dorina

Konzulens: Babos Annamária

A co-housing ötlete Dániából indult el az 1970-es években. Azóta számos országban nagy népszerűségnek örvend és megannyi fajtája ad otthont különféle lakóközösségeknek.

Magyarországon eddig csak korlátozott számban jelentek meg ehhez hasonló szerveződések. Ennek oka feltehetően a hazai szabályozás hiányossága az efféle közös tulajdonú lakóegységekre nézve illetve, hogy jelenleg még nincsen kidolgozva egy, a hazánkban működtethető rendszer jogi és gazdasági háttere.

Mivel számos külföldi városban már több éve működő co-housingok vannak, ezért ezek jogi, illetve finansziális hátterének vizsgálata igazolhatja vagy cáfolhatja ennek a Magyarországon még csak szerényebb körben ismert lakhatási formának az életképességét. Vajon a különféle nemzetekben található csoportok hogyan voltak képesek megalapítani a saját közösségüket, és ehhez milyen szervezetekre, egyesültre vagy befektetőre volt szükség. Hogyan teremtették elő az alapításhoz szükséges pénzügyi hátteret, illetve a további működtetésük során fenntarthatóak maradtak-e? Több urbanus közösséget megvizsgálva szeretném megismerni a működésük gazdasági hátterét és megtalálni, hogy ezen adottságok közül mik voltak jelen az itthon elindított kezdeményezésekben.

Végezetül a kutatás alapján kiderülhet, hogy Magyarországon lehetséges-e a jelenlegi befektetői szemlélet mellett egy elsősorban a városlakók érdekeit szem előtt tartó fejlesztés megteremtése.

Fesztivál építészet – Fesztiválok, mint ideiglenes városok struktúrája és működése

Vereczky Áron, Kelemen Flóra

Konzulens: Wettstein Domonkos PhD

A fesztivál az egyik, ha nem a legnagyobb rendezvény típus korunk közösségi és kulturális életében. Évszaktól függetlenül hatalmas népszerűségnek örvendhetnek, és pont ettől szükséges kiszolgálniuk az akár több tízezer fős látogató tömegjüket egy vagy több napra. De mégis hogyan lehetséges ez ?

Tanulmányunkban arra a kérdésre keressük a választ, hogy „a fesztivál, mint város hogyan működik?”. Többek között kutatjuk a felépítésüket, működésüket, viszonyukat a várossal, amiben megrendezésre kerülnek, hogyan használják az emberek és a megtervezett szerkezeten kívül milyen organikus alkotórészek kerülnek hozzá. Keressük milyen párhuzamokat lehet vonni szerkezetük szervezésében és valós városépítészeti technikák között.

Magyarországon a fesztiválok egyre népszerűbbek és nélkülözhetetlen színterévé vált a művészetnek, így célszerű fejlesztésükre koncentrálni. Fontosnak találjuk egy olyan dolgozat létrehozását, amivel segíthetünk ebben. Helyszíni vizsgálataink alatt nem csak használói, de kiszolgálói nézőpontból is sikerült betekintést nyernünk több hazai fesztiválba. Ezzel a megszerzett tudással szeretnénk bemutatni az esetleges pozitív és negatív komponenseket és ezekre megoldást találni.

EGY NAP - A hajléktalanok térbeli és időbeni mozgása

Bene Bence

Konzulens: Szabó Julianna PhD

Az urbanizáció és a technológia fejlődés következménye az emberek elhidegülése. Rezisztensé váltunk embertársainkra. Az utcán sétálva beszűkül világunk; az ezernyi embert, kikkel mindennap találkozunk, arctalanná, fakóvá, lélektelenné változtatjuk. De van közöttük pár, kik - noha legtöbbször nem tehetnek róla - hatással vannak ránk, kilépnek fakó mivoltukból. Ám legtöbbször a reakciónk negatív előjelű. Undor, félelem, gyűlölet. A hajléktalanok pusztá jelenlétükkel borzolják kedélyünket. Az utcák talán legmeghatározóbb embereivé váltak ők. Pedig életük, történetük emberi. Csakúgy, mint jelenlétük.

Kutatásomban a hajléktalanok utcai jelenlétét figyelem. Vezetett interjúk elemzése alapján rekonstruálom a térben EGY NAPJÁT a hajléktalanoknak. Hol jártak, mivel közlekedtek, mit csináltak, mikor? Bemutatásra kerül a hajléktalanság sokrétű mivolta, hiszen az általunk érzékelt hajléktalanok (guberálásból vagy kéregetésből megélők) csak a hajléktalan társadalom 21%-át teszi ki. (1.) Elemzésem reflektál a Február Harmadika Munkacsoport publikációira, melyek az elmúlt 21 évben feltérképezték a magyarországi hajléktalanság helyzetét és változásait, s kialakították terminológiáját. Ehhez kapcsolódik kutatásom, mely városhasználati és promenadológiai szempontból mutatja be a célcsoportot.

1. Győri Péter (2019): A hajléktalanvilág peremén. esély, 2019/2. sz. 31-65.

#participáció - Z generációs közösségi tervezés az Instagram virtuális terében

Kovács Krisztina, Zubek Károly

Konzulens: Wettstein Domonkos PhD

Milyen módon lehet a Z generációt integrálni az építészetbe? Hogyan jelenhet meg a közösségi média a tervezési folyamatban, mint kreatív platform? El lehet érni, hogy a fiatalok is aktívan részt vegyenek a közösség építésében, fejlesztésében?

Négy workshopon keresztül kutattuk a válaszokat ezekre a kérdésekre. A foglalkozásokon kitértünk helyszín- és funkcióelemzésre, előképek megismerésére és feldolgozására.

Létrehoztunk egy valós tervezési programot a Népszigeten, és önkéntesekből összeállítottunk egy tervezői csapatot. A tagok olyan Z generációhoz tartozó fiatalok voltak, akik érdeklődnek az építészet iránt, és önként jelentkeztek a felhívásunkra.

Az ő munkájukat, gondolkodásmódjukat hasonlítottuk össze egy építész hallgatókból álló csapattal.

A workshopok feladata egy olyan úszó "közösségi stég" tervezése volt a Népsziget partjára, ami segíthet folytatni a szigeten néhány éve elindult közösségi fejlesztéseket.

A tervezés közben a kommunikáció formáját, lehetőségeit vizsgáltuk, és ennek eszközének az Instagramot választottuk. Olyan kreatív felületként használtuk, ami a tervezési folyamat szerves része tudott lenni. A csapatot folyamatosan biztattuk a platform minél kreatívabb használatára, célunk a participációs tervezés mellett az építészeti edukáció is volt. Vizsgáltuk, hogyan lehet úgy tudást átadni, hogy a résztvevők ne érezzék, iskolapadban ülnek egy újabb felesleges tanórán.

A folyamat végén a résztvevői visszajelzések alapján arra a megállapításra jutottunk, hogy a Z generáció igényli azt, hogy jobban bevonjuk őket a lakókörnyezetük alakításába, és fontos nekik, hogy jobban figyelembe vegyük a véleményüket. Észrevételeik általában új megvilágításba helyezték a terveket és a helyszínt, így a tanulási folyamat kétirányúvá vált, mi is sokat tanultunk tőlük. Az Instagram, mint kommunikációs platform pedig végül az építészeti nyelv megértésében a segítségükre tudott válni.

Léptékváltások / Városépítészet szekció

2019.11.12. 9:00 – 12:10 K. II. 11.

Elnök: Erő Zoltán, építész, címzetes egyetemi docens, Palatium Studio

Tagok: Szabó Julianna PhD, egyetemi docens, Urbanisztika Tanszék
Mészáros Ábel, építész, építészet- és várostörténész

Titkár: Balla Regina, doktorandusz, Urbanisztika Tanszék

Köszöntő	9:00
„Szocreál” lakótelepek a XXI. században	9:10
Szerző: Böröndy Júlia Konzulens: Kissfazekas Kornélia PhD, tudományos főmunkatárs, Urbanisztika Tanszék	
A renbdontás emlékezete	9:30
Szerzők: Gránásy Sára, Bánszegi Bíborka Konzulensek: Alföldi György DLA, habil., dékán, egyetemi tanár, Urbanisztika Tanszék Kurucz Olívia, DLA hallgató, Urbanisztika Tanszék	
Háztól városig - A camdeni szociális lakásépítés	10:10
Szerző: Winkler Márk Gergely Konzulens: Pazár Béla DLA, c. egyetemi tanár, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék	
Kávészünet	10:40
Az Airbnb építészeti vonatkozásai	11:00
Szerző: Kiss Barnabás Konzulens: Kádár Bálint PhD, egyetemi docens, Urbanisztika Tanszék	
Az Utópisztikus Építészeti Gondolkodás Hazai Hatásai	11:30
Szerző: Borbély Zsófia Konzulens: Kádár Bálint PhD, egyetemi docens, Urbanisztika Tanszék	
Zárszó és konklúzió	12:00

„Szocreál” lakótelepek a XXI. században

Böröndy Júlia

Konzulens: Kissfazekas Kornélia PhD

A II. világháború utáni Magyarországon – csak úgy, mint a többi érintett országban - elsődleges célkitűzésként jelent meg a lakáshiány megoldása, melynek eredményeképp számos lakótelep és egyedi lakóház épült. E folyamat rövid ideig egybeesett a modernizmus tagadásaként mesterségesen létrehozott, követendő stílusként életre hívott magyar szocialista realizmussal (Prakfalvi Endre, 2010), mely ugyan alig öt évig tartott, mégis meghatározónak számít.

Az ekkor tervezett lakóépületeknek nemcsak a sztálini üzenet („tartalmában szocialista, formájában nemzeti”) stilsztikai elvárásainak kellett megfelelnie; számos hivatalos álláspont született arról is, hogy mik lehetnek a kor és az új társadalmi rend emberének lakószükségei, funkcionális elvárásai (Keller Márkus, 2017). A tervezőknek a jellemzően keretes és/vagy meanderes beépítésű, zöldterületekben gazdag lakótelepek tervezése során ezen elveket is figyelembe kellett venniük

.Az elmúlt évtizedekben építészeti és szociológiai kutatások is folytak a korszakkal és a témával kapcsolatban (Körner Zsuzsa, 2006; Bonta János, 2008), azonban igen kevés információval rendelkezünk arról, hogy napjainkban miként működnek ezek a lakótelepek és milyen a megítélésük.

TDK-dolgozatomban annak szeretnék utánajárni, hogyan, mennyire használja lakóközössége a szocreál elvek alapján épített, sok szempontban jó városi környezeti minőséget biztosító lakótelepek nyújtotta lehetőségeket, hogyan vélekednek a lakókörnyezetről, amiben élnek. A fenti kérdésekre a válaszokat helyiek bevonásával, kérdőíveken és személyes riportok készítésén keresztül igyekszem megtalálni. A vizsgálat során elsősorban a budapesti Kerepesi úttal és Nagy Lajos Király úttal mint az egyik legnagyobb kiterjedésű, és legismertebb szocialista realista épületegyütessel, valamint közvetlen környékükkel fogok foglalkozni.

A rendbontás emlékezete

Gránásy Sára, Bánszegi Báborka

Konzulens: Alföldi György DLA, Kurucz Olívia

A dolgozat kiindulópontját és inspirációját az AA VS budapesti nyári egyetemi kurzusa adta, amely alatt lehetőségünk volt részt venni különböző város- és térhasználattal foglalkozó workshopokon. Ennek eredményeképpen hoztunk létre egy tárgyat, amely releváns és fontos kérdéseket feszeget a köztérhasználattal kapcsolatban. A pozitív visszajelzések és saját motivációnk ösztönzött arra, hogy az akkor viszonylag gyorsan és projektszerűen elvégzett feladatnak elkezdjük kutatni a tudományos hátterét.

Azok a köztérhasználati módok keltették fel a figyelmünket, amelyek látszólag nem szabályszerűek és sok esetben társadalmilag nem támogatottak, azonban elkerülhetetlen emberi cselekvések. Arra kerestük a választ, hogy hol húzhatjuk meg a határt a jelhagyás és a rongálás között? Vajon alkalmazkodnunk kell-e ezekhez, vagy kiküszöbölni? Mitől érezhetjük sajátunknak a köztereket? Hogyan hatnak a közterek attribútumai a viselkedésünkre?

A témát építészeti, környezetpszichológiai, szociológiai szempontból közelítettük meg. Kutatásunk során könyveket és cikkeket olvastunk a témában. Ezen túl mélyinterjúkat készítettünk olyan tervezőkkel, akik a korábbiakban hasonló kérdéseket feszegettek, valamint köztérhasználati normákat nap-mint-nap megkérdőjelező felhasználókkal.

Szeretnénk bebizonyítani, hogy a spontán, személyes indítással létrejövő vandalizmus összefügghet a köztéri komfortérzettel, és bizonyos mennyiségben igényünk van a rendbontás lehetőségére. Illetve célunk felállítani egy olyan szempontrendszert, amely egy új perspektívából kategorizálná a köztereket, felhasználva a már elkészített tárgyat.

Háztól városig - A camdeni szociális lakásépítés

Winkler Márk Gergely

Konzulens: Pazár Béla DLA

Neave Brown 2018-ban, mindössze három hónappal a halála előtt elnyerte az építész szakma egyik legrangosabb elismerését, a Brit Építészek Királyi Intézetének (RIBA) Arany Medálját. Díjazása sokaknak meglepetés volt, de talán senki nem lepődött meg rajta jobban, mint ő maga. 87 éves volt ekkor és már több mint 15 éve felhagyott az építészettel. Azokért a szociális telepekért jutalmazták, melyeket évtizedekkel korábban, a londoni Camdenben tervezett. Én is ekkor, mintegy két éve találkoztam először Neave Brown nevével és rajta keresztül jutottam el dolgozatom témájához is.

Az 1960-80-as évek camdeni szociális telepeit az elmúlt évszázad legfontosabb lakhatási projektjeiként tartják számon. A mögöttük rejlő szociális elkötelezettség és gondolkodás évtizedekkel megelőzte korát és amellet, hogy a modern építészet kimagasló példáit eredményezte, a 21. század lakhatási problémáinak fényében a ma építészének is sok tanulsággal szolgálhat. Neave Brown és más a korban Camdenben dolgozó építészek munkái az alacsony, sűrű beépítés legelső alkalmazásai közé tartoznak és mint ilyenek, a korban nemzetközileg jelentkező anti-szuburbánus lakóháztelepítés jeles képviselői és az egyetemes építészettörténet mérföldkövei.

Dolgozatomban szeretném bemutatni az 60-80-as évek camdeni önkormányzati szociális lakásépítésének legfontosabb jellemzőit, Neave Brown, Tábori Péter, Gordon Benson és Alan Forsyth munkásságán keresztül. Természetesen a téma értelmezéséhez elengedhetetlen a szűkebb és tágabb történeti-politikai kontextus, illetve a tervek mögött megbúvó teoretikus háttér ismertetése is. Mindemellett megkísérelném a megszerzett ismeretek és tanulságok aktualizálását.

Munkám kizárólag idegen nyelvű források (könyvek, interjúk, riportok, újságcikkek) tanulmányozására korlátozódik, mivel a téma a magyar szakirodalomban feldolgozatlan. Szeptember végén Londonba is ellátogatok, hogy végre saját szememmel is láthassam Neave Brown és társainak épületeit. Az Alexandra Road Estate hosszan elnyúló, vörös téglával burkolt főutcáját, a Dunboyne Road Estate zöld függőkertjeit, a Branch Hill Estate festői teraszait és még sorolhatnám.

Nem akarom tagadni, megával ragadtak ezek az épületek és magával ragadott a mögöttük álló építészek gondolkodásmódja és elkötelezettsége. Bízom benne, hogy TDK dolgozatom révén másokkal is megoszthatom lelkesedésemet és remélem, hogy hozzájárulhatok ahhoz, hogy a modern építészet ezen apró, de annál fontosabb szegletét itthon is minél többen megismerhessék.

Az Airbnb építészeti vonatkozásai

Kiss Barnabás

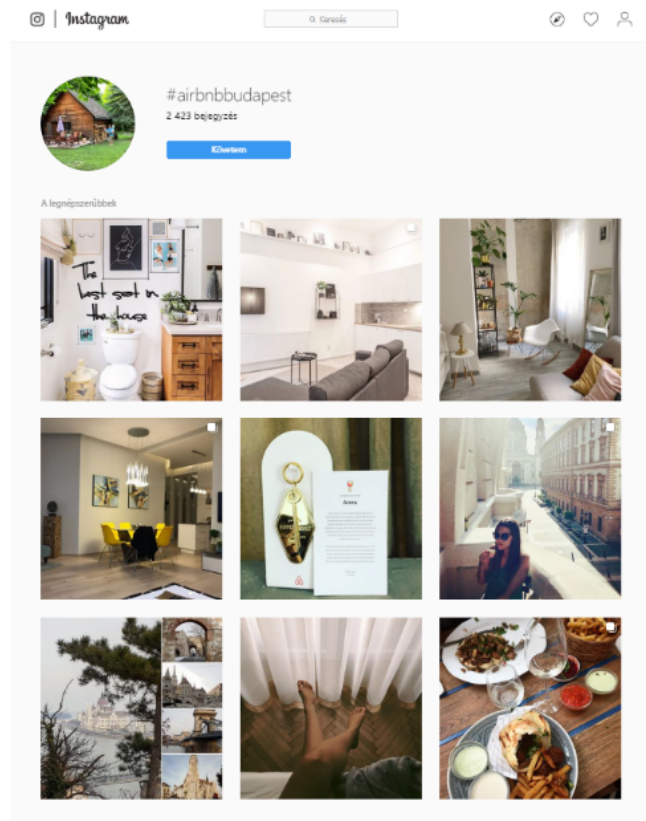
Konzulens: Kádár Bálint PhD

A digitalizáció következtében ma már percek alatt tudunk szállást foglalni az interneten keresztül. Ennek egyik eszköze a megosztáson alapuló online piactér, az Airbnb, ahol szálláshelyek folyamatosan növekedő számából választhatunk. A kaliforniai székhelyű cég lehetővé teszi, hogy hétköznapi emberek megoszthassák másokkal saját otthonukat. Azonban erre a folyamatra is jellemző az elüzletiesedés, megjelent a kizárólag befektetés célú lakásvásárlás egy olyan formája, amelyben a tulajdonosok kimondottan Airbnb-nek adják ki ingatlanjaikat. Ezzel párhuzamosan a turistáknak szánt lakások elveszítik autenticitásukat, sok esetben háttérbe szorulnak a városok helyi sajátosságai az univerzális design miatt, amit a befektetők hoznak létre a kiadandó apartmanokban.

Dolgozatomban főként Budapest Airbnb-piacát tanulmányoztam. A főváros belső kerületeire, leginkább a turisták körében különösen népszerű Erzsébetvárosra jellemző az a folyamat, amely során a lakás tulajdonosok kiadják ingatlanjaikat a szállásmegosztó oldalon. A bulinegyed romkocsmáival és pezsgő éjszakai életével kedvelt célpont az ide utazók számára, ennek következtében kiszorulnak lassan a kerület belső részében élő budapestiek, skanzen-szerűvé válik a városrész. Airbnb-vel rendelkező VII. kerületi bérházakban az ott lakók számoltak be az állandó szomszédok hiányából fakadó személytelenségről, valamint az épület átjáróház jellegéről.

A budapesti Airbnb-folyamatot összehasonlítom más nagyvárosokkal a Google Trends keresési adatai alapján, az így készült kimutatások szemléltetik az Airbnb népszerűségének ugrásszerű növekedését, valamint a különböző városokban való elterjedését. A közösségi média fénykorában a fotómegosztó oldalakra feltöltött bejegyzések képesek befolyásolni az emberek életének számos területét, így ez alól a szállásfoglalás sem képez kivételt. Az Instagramra feltöltött, Airbnb-hez kapcsolódó hashtagekkel ellátott budapesti fényképek nagyobb részét a lakások hirdetőinek beállított fotói adják, amelyekre egyfajta globális, minden egyéniséget nélkülöző design jellemző. Ezzel ellentétben az ide utazók többnyire a fővárosra jellemző bérházak belső udvarairól és századfordulós épületeiről osztanak meg képeket.

A kutatásom során arra próbáltam rávilágítani, hogy az olcsó fapados repülőjegyek elterjedésével és az online szállásfoglalás térhódításával egyre több turista érkezik ide, akik egyrészt kiszorítják a helyieket a városból, ráadásul egyre nehezebb megvédenünk Budapest egyedi építészeti arculatát is, mivel a lakók helyett megjelenő turisták egyre globalizáltabb lakásállománnyal találkoznak. Ezt a folyamatot különböző szabályozásokkal lehetne mérsékelni, amelyekre már több európai nagyvárosban volt példa az Airbnb kapcsán.

Az Utópisztikus Építészeti Gondolkodás Hazai Hatásai

Borbély Zsófia

Konzulens: Kádár Bálint PhD

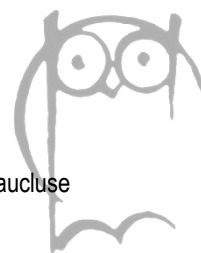
“What’s next?” azaz, Mi következik? - ez a kérdés buzdította a TU Delft hallgatóit Winy Maas óráján, aki a nemzetközi piac egyik vezető holland építész irodájának, az MVRDV-nek alapító tagja és főépítésze. 2018-ban, amikor ösztöndíjasként részt vehettem a Delfti Műszaki Egyetem első féléves mesterkurzusán, megtapasztalhattam milyen, amikor egy olyan építész, urbanista tanít, akinek hitvallása a jövő megalkuvásmentes kutatása, az utópisztikus kísérletezések gyakorlata. Meglátni azt, hogy egy olyan ember, aki a való életben is mer nagyokat álmodni, és a képzelete szüleményeit megvalósítani, rengeteg inspirációt adott nekem, és minden csoporttársamnak. Fél év alatt, 27-en, a The Why Factory stúdió hallgatói, megkíséreltünk egy modellt létrehozni, ami szimulálja az általunk megálmodott, optimalizált város struktúráját, a jövő városát, ahol az épületek nem a mai képüket mutatják, az égben repülő molekulaváros képe tárult elénk a munkánk gyümölcseként. Ez nem csupán elméleti ábrándozás volt, hanem rengeteg kutatás és számítógépes programozással alátámasztott mérnöki tervezés.

Szerettem volna megvizsgálni, hogy az itthoni oktatás-módszertanban és - ezzel párhuzamosan - az építészetben, miért szorulnak háttérbe a jövőkutató, innovációs irányzatok. Az ilyen kísérletező műhelyek (pl.: The Why Factory, MIT Media Lab, UFlab) az egyetemeken sokban hozzájárulhatnak a fejlődéshez, és a problémák új nézőpontból való megvilágításával, új megoldásokra is találhatunk.

Kutatásom során találtam számos olyan magyar képviselőt, akik példaként szolgálhatnak innovációs gondolataikkal, utópisztikus elméleteikkel. A TDK dolgozatomban immáron történeti távlatba helyezve a jövő keresésének hazai építészeti igényét, Bán Ferenc, Zalotay Elemér, Kőváry György, Virág Csaba, és a magyar származású Yona Friedman építészek életművén keresztül szeretném bemutatni a hazai progresszív gondolkodás sorsát. Ők ugyanis részesei voltak a jövő alkotásának, akár szociális jellegű gondolataikkal, akár épületszerkezeti vagy anyaghasználati újításokkal, a hazai építész oktatásban mégsem volt meghatározó munkásságuk. Kutatásomat hazai és nemzetközi folyóiratok és publikációk forrásaira támaszkodva, a publikált és kevésbé publikált munkák kontextusba helyezésével ismertetem.

Memory & Inspiration - Velorgues, Provence szekció

2019.11.12. 10:00 – 12:30 K. II. 83.

Elnök: François Guyonnet, régész, igazgató, Direction du Patrimoine de l'Isle-sur-la-Sorgue, Vaucluse

Tagok: Dr. Nagy Gergely, építész, az ICOMOS Magyar Nemzeti Bizottság elnöke
Vukoszávlyev Zorán PhD, építész, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

Titkár: Karácsony Rita, doktorandusz, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék

---

Centre périphérique	10:00
Szerző: Szladek Katalin Anna	
Konzulensek: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék	
Elmosódó határvonalak	10:20
Szerző: Bóna Gabriella	
Konzulensek: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék	
Kölcsön kápolna	10:40
Szerző: Szabó Eszter	
Konzulensek: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék	
Illeszkedés az építészeti örökségbe	11:00
Szerző: Budaházi Fanni	
Konzulensek: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék	
A változás színterei	11:20
Szerző: Gyöngyösi Eszter	
Konzulensek: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék	
Kövekbe zárt emlékezet – a velorgues-i Saint Andéol kápolna revitalizálása	11:40
Szerző: Völgyesi Péter Zoltán	
Konzulensek: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék	
Velorgues - Layers of history	12:00
Szerző: Jobbik Eszter	
Konzulensek: Daragó László DLA, egyetemi docens, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék Fehér Krisztina, egyetemi tanársegéd, Építészettörténeti és Műemléki Tanszék	

Centre périphérique

Szladek Katalin Anna

Konzulens: Daragó László PhD, Fehér Krisztina

A Saint-Andéol kápolna egy provence-i kisváros, l'Isle-sur-la-Sorgue szélén áll. Ez a 11. századi remekmű Velorgues egyetlen temploma volt, később kolostortemplom, majd kápolna, végül mezőgazdasági tároló és raktár lett. Ma a Saint-Andéol kápolna üresen áll a középkori főutca mentén, amerre már nem jár senki a rohanó autósokon kívül, kik mit sem sejteneek arról, hogy mekkora kincs mellett hajtanak el nap mint nap.

Velorgues manapság nem rendelkezik saját települési identitással és leginkább alvóvárosként funkcionál. Lakói alig ismerik egymást, ha találkozni, szórakozni akarnak azt csak l'Isle-sur-la-Sorgue-ban tudják megtenni. Mindezek ellenére van valami, ami mindnyájukat összeköti: a történelem. Ugyanis az itteniek egytől egyig mind elsősorban Velorgues-inak vallják magukat, annak ellenére, hogy a város, amiben élnek l'Isle-sur-la-Sorgue. Ez az őket meghatározó lokálpatriotizmus inspirált arra, hogy a kulturális központ tervezése mellett a helyiekhez és a Saint-Andéolhoz méltó városzéli főteret, központot hozzak létre.

Az átalakított terület gyűjtőpontjában maga a kápolna áll, ami az új térszervezésnek köszönhetően valódi attrakcióként jelenik meg. Ahhoz, hogy az épület fellélegezhessen, és domináns jelenséggé váljon elengedhetetlen az őt határoló magas betonkerítés eltávolítása és a telek megnyitása. A kulturális központot övező, újonnan kialakított teret meg kell tölteni élettel, így olyan funkciókat választottam ide elhelyezésre, amelyek elősegítik a közösség összekovácsolódását és nem utolsósorban növelik l'Isle-sur-la-Sorgue turisztikai értékét. Fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a kápolna pont az urbánus és a rurális térségek határán van, így a tervezési helyszínen az intenzív zöld felületek dominálnak a beépített területekkel szemben, ezáltal természetes átmenetet képeznek a vidéki és városi tér között.

Elmosódó határvonalak

Bóna Gabriella

Konzulens: Daragó László PhD, Fehér Krisztina

A TDK tervemet a BME Építészettörténeti és Műemlékvédelmi tanszék nyári alkotótáborának folytatásaként készítem. A program témája a franciaországi Velorgues közösség kápolnájának belső és külső helyreállítása, valamint a környezet rendezése. Az én szűkebb témám a templom telkének kibővítésével kapott nagyobb tér rendezése, a kápolna belsejére kevésbé koncentrálna.

A közösség kérésére a kápolna rendezvényterként kerül használatba. A nagyobb befogadóképesség eléréséhez, valamint a kiszolgáló egységek beépítésére kialakításra kerül egy új épület, ami illeszkedik a templom koordináta rendszerébe. Az egyszintes épület tartalmazza az üzemi és kiszolgáló egységeket, egy recepciót és kiállítóteret, egy fedett tornácot az épület oldalán (és előtte), ami a kápolnára néz, valamint a végén egy ívelt, változó magasságú kőfallal leválasztva, egy szabadtéri színpadot. A színpad nézőközönsége kb. 160 fő lehet.

Az épület egyszintes, lapostetős kivitelezése nem veszi el a hangsúlyt a kápolnáról, viszont elősegíti a késleltetett feltárulás élményét. Mikor megérkezünk a telektől keletre levő parkolótól a telek bejáratához, a színpad szkené falának íves kinyúlása vezet minket az épület felé. Innen már látjuk a templom tetejét, viszont nem az egészet. Ahhoz hogy a kápolnát teljes egészében belássuk, át kell mennünk a látogatóközpont fedett tornácán, mint egyfajta hídon. Ez a tornác színpad szkené fala és a bejárat közt húzódik és átível az egykori városfal vonalán. Régészeti kutatások megtalálták a városfal eredeti helyét és ez, mint tájépítészeti elem lesz megjelenítve.

A szabadtéri színpad nézőtere körül parkosítást végzünk egyszerű, helyi növényekkel.

Kölcsön kápolna

Szabó Eszter

Konzulens: Daragó László PhD, Fehér Krisztina

A tervezési program meghatározó eleme a XI. századi, román kori Szent Andéol kápolna, mely Velorgues-ban, l'Isle-sur-la-Sorgue külterületén található. A néhai egyházi tulajdont a XVIII. században egy földműves megvásárolta és a rajta álló kápolna épületét azóta tárolóként használták. A városvezetés célkitűzése, hogy a kápolnát régi méltóságában mutassák be, a település építészeti és kulturális örökségeként.

A tervezési program szándéka a külső terület revitalizációja egy olyan nyüzsgő közterülettel, aminek fő vonzóereje az ezeréves kápolna jelenléte. Ez rendezvényközpontként működne tovább, és konferenciákkal, koncertekkel, kiállításokkal, és egyéb közösségi eseményekkel színesítené a környék lakóinak mindennapjait. A kápolnát körbeölelő ligetes park egész évben rendelkezésre állna pihenő- és szabadidős tevékenységekhez.

Tisztelve épített örökségünket, az akcióterületen csak kisebb tömegek jelenének meg, így a kiszolgáló funkciókat, mint tárolás, étkeztetés és vizesblokk; pavilonos beépítés szolgálná ki. Használaton kívüli időszakban bazarható építményről beszélünk, így a hangsúly még inkább a kápolnára helyeződne.

Szociális lakások tervezése a telektől keletre fekvő részen szintén a projekt része. Meg kell bizonyosodnunk, hogy semmilyen párbeszéd nem zajlik a lakások és a kápolna között, ami vizuális és akusztikus elválasztást is megkövetel. Emellett napjainkban, egy gondos tervezési folyamat során nem feledkezhetünk meg a térség éghajlati adottságairól sem. Esetünkben forró hőmérséklet és erős napsugárzás dominál, tehát fontos az általuk okozott felmelegedés minimalizálása. Szociális otthonok létesítésekor üdvözlendő követelmény a leendő lakók kiadásainak korlátozása. A lakás fenntartásának költségeit helyi anyagok használatával, a helyiségek és nyílászárók előnyös tájolásával és megfelelő árnyékolással fogjuk vissza.

Illeszkedés az építészeti örökségbe

Budaházi Fanni

Konzulens: Daragó László PhD, Fehér Krisztina

A nyár során, július 14. és 26. között az Építészettörténeti és Műemléki Tanszék egy workshopot szervezett L'Isle-sur-la-Sorgue-ban, egy provence-i kisvárosban, Dél-Franciaországban. A számunkra érdekes hely a város déli, periférikus részén elhelyezkedő városrész volt, Velorgues. Itt áll egy kis középkori kápolna, ma kortárs épületek közt, egykor azonban lakótornyokkal és középkori városfallal körbevéve.

A jelenlegi telek sajnálatosan kicsi, csak a régészeti feltárás területét foglalja magában az épület körül. Rajtunk, a résztvevőkön múlt, milyen telekkel szerettünk volna dolgozni: a jelenlegivel, egy bővítéssel, melyhez a szomszédos telek is csatlakozik, vagy város méretű léptékben a velorgues-i városrészsel.

A munkámhoz a bővített telket választottam, mert ez több lehetőséget nyit, mint közösségi hely. Létfonosságúnak tartottam a hely történeti értékeinek megőrzését és kiemelését, eközben modern elemek bevonását is. A tervemben a telek a kápolnától legmesszebb eső része leválasztásra került, ide szociális lakások sora épül. Ezzel együtt is marad elég hely egy kis központ szerű tér létrehozásához, melyet a helyiek különböző alkalmakkor használatba vehetnek. A telek ezen része helyet ad egy látogatóközpontnak egy kis kiállítótérrel, egy szabadtéri színpadnak, a melegebb időszakok alatti nagyobb rendezvények számára, és egy emlékezeti térnek, mely az ásatások során feltárt középkori sírok helyén kerül elhelyezésre.

A változás szinterei

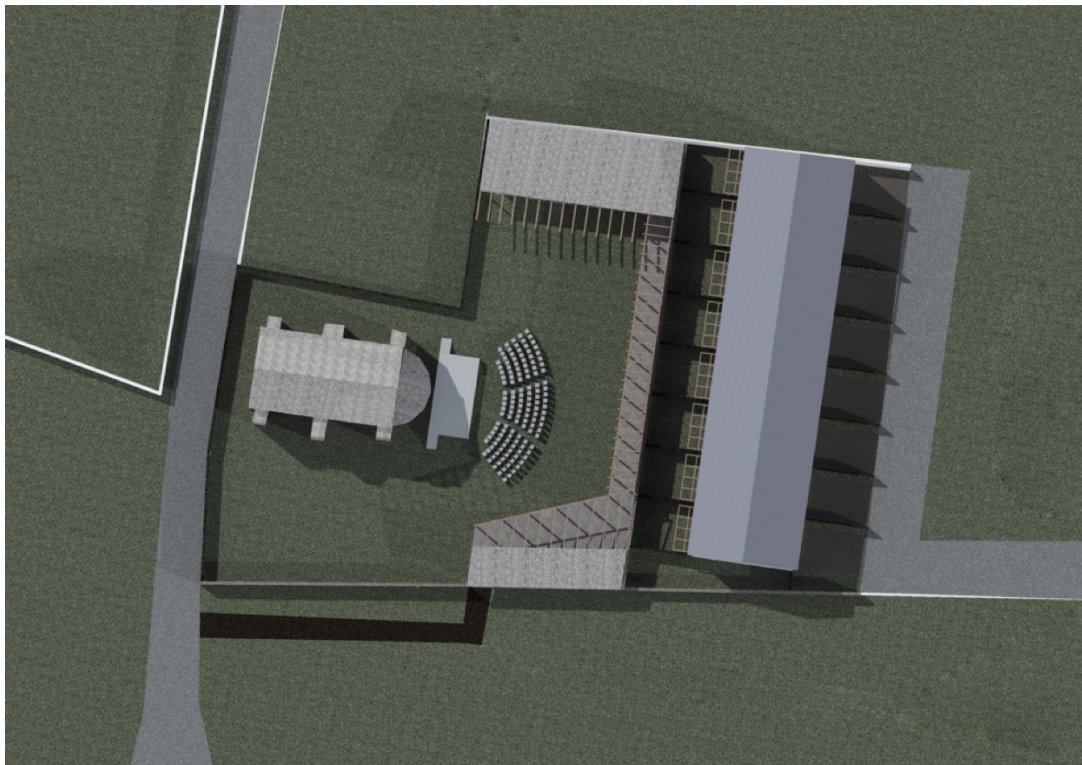
Gyöngyösi Eszter

Konzulens: Daragó László PhD, Fehér Krisztina

2019. július 14-26 között az Építészettörténeti és Műemléki tanszék szervezésében egy workshopon vettünk részt Provence-ban. A feladat a l'Isle sur la Source városához tartozó Velorgues községen található középkori kápolna környezetének tervezése volt. Az ottani vezetőnk, François segítségével megismertük az épület és a város történelmét. A kápolna kis telken helyezkedik el, ezért az önkormányzat a szomszédos területek megvásárlásán gondolkodik. Ennek függvényében csapatunk egy része a meglévő és a megnövelt telekkel, valamint Velorgues városépítészetével is foglalkozott.

A helyszín egy alvó kertváros, ahol a lakók többségében nem ismerik egymást, épp ezért is tartottuk fontosnak, hogy egy olyan teret hozzunk létre, ami kiszolgálja az egyre növekvő közösség igényeit. A tervezés során figyelembe kellett venni a szomszédos telken épülő szociális lakásokat. A projekt folyamán a kibővített területű helyszínt vettem alapul.

A TDK-mban a múlt és jelen építészeti kapcsolatának kérdésével foglalkoztam. Fontos volt számomra, hogy integráljam a kisváros középkori emlékeit az új koncepcióba, mint például a városfal, mely a település és a korok közötti határvonalat jelképezi. A terv lényegi eleme a kápolna, ami köré minden szerveződik. A tervezett épületegyüttes körülöleli a meglévő szakrális tömeget, kellő távolságot tartva tőle, tiszteletben tartva így a ránk hagyott örökséget. Egy közösség identitásának meghatározó eleme a kulturális örökség továbbadása a következő generációknak rendezvények útján. Ennek enged teret a színház a maga több ezer éves hagyományával. Olyan mobilis színpad elhelyezésén gondolkodtam, ami az udvar több pontjára és a kápolnába is elhelyezhető, ezzel is igazodva az igényekhez. Az ehhez tartozó látogatóközpont szerves egységet képez a városfallal. A tervemben egy olyan korokon átívelő közösségi helyet szerettem volna létrehozni, amely ezentúl egy újabb csomópontot jelent a kertváros vérkeringésében.

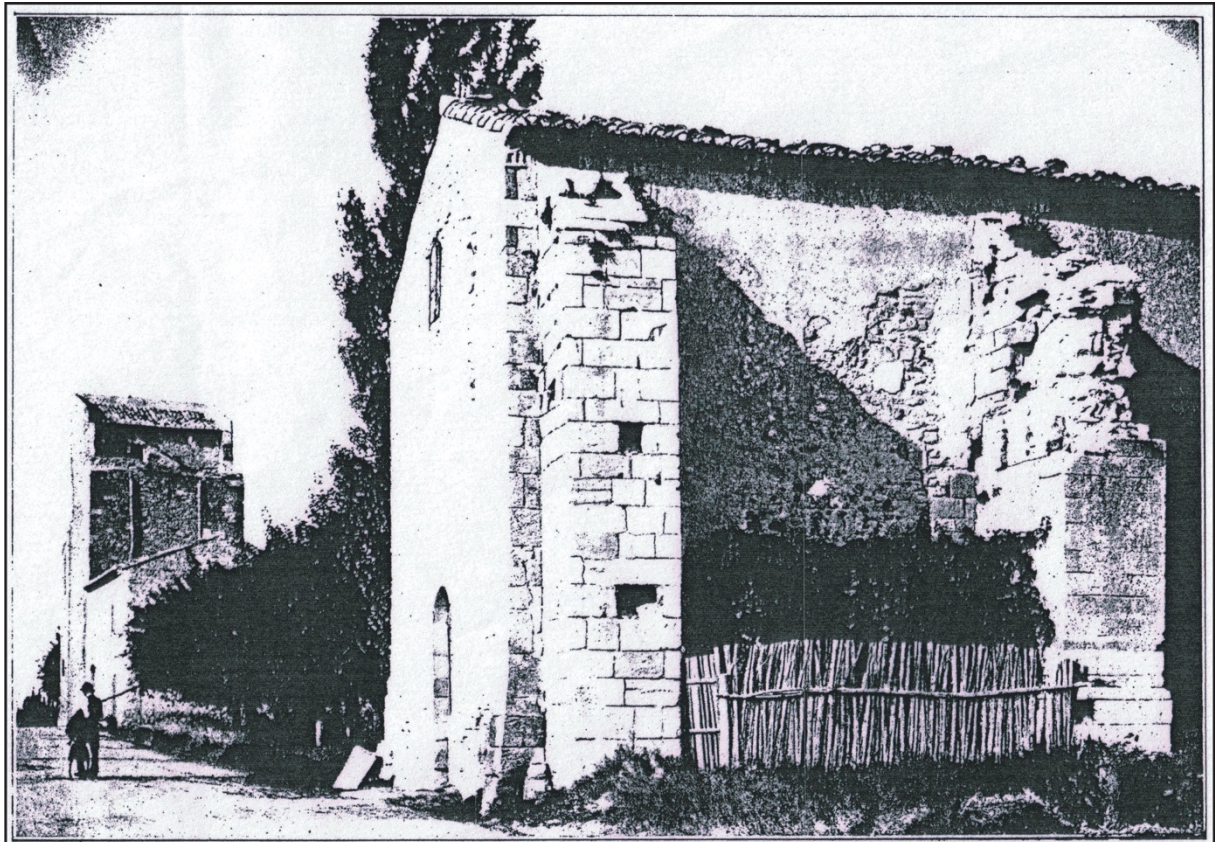
Kövekbe zárt emlékezet – a velorgues-i Saint Andéol kápolna revitalizálása

Völgyesi Péter Zoltán

Konzulens: Daragó László PhD, Fehér Krisztina

A provence-i Velorgues egy jelenleg igazi központ nélküli, „szatellit” típusú alvó település, melynek déli határán található egy használaton kívüli, a XI. században a bencések által alapított, majd az évszázadok során többször is átépített, egyhajós dongaboltozatos kápolna. A helyieket egyre inkább összekovácsoló közösségi szellem és identitás erősítésére, valamint a lakosság igényeinek kiszolgálására adottá vált a lehetőség, hogy a kápolna környezetében egy kis léptékű, multifunkciós közösségi központ jöhessen létre a kápolna terének hasznosításával és környezetének újragondolásával.

Tervemmel egy lehetséges építészeti víziót kínálok a kápolna épületének hasznosítására, annak közvetlen környezetének rendezésére a jelenleg fennálló telekhatárok és területi viszonyok figyelembevételével. A megoldások keresésénél és a tervezői döntések során egyaránt alkalmaztam konzervatív-rekonstrukzív, valamint kortárs építészeti elveket is. A legfontosabb tervezési szempont az épületet is meghatározó „antikizálás” kihangsúlyozása jelentette - az „antik”, mint regionális identitás-alkító szellemiség és annak ünneplése megjelenik a kövek használatánál, apszissal bővített homogén téralakítás, valamint boltozott szerkezetek formájában is. A környezetalakítás legfőbb rendezőelemeként a középkori városfal nyomvonalát alkalmaztam, a kápolna kiszolgáló egységeit magába foglaló épületegyüttes tervezése során pedig a mértékletesség és gazdaságosság volt a célom.

Velorgues - Layers of history

Jobbik Eszter

Konzulens: Daragó László PhD, Fehér Krisztina

A provence-i L'Isle-sur-la-Sorgue részét képező Velorgues egyik legjelentősebb történelmi múlttal rendelkező épülete a Saint Andéol kápolna, mely jelenleg funkció nélkül, kihasználatlanul áll a településrész szélén. A gazdag történelemre visszatekintő helyszín egyes részletei már csak régészeti vizsgálatokkal igazolhatóak, mely feltárások nagy része a közelmúltban lezajlott.

A tervezési feladat célja a kápolnában olyan új funkció létrehozása, mely a későbbiekben hozzájárul majd a településrész lakóinak közösséggé formálásához, és Velorgues turisztikai és kulturális szerepének erősítéséhez. A programom alaptézise szerint mindössze a kápolna jelenlegi telke szolgál tervezési helyszínül, és a parkolás kérdése a telken kívül megoldottnak tekintett. Így a kápolnához kapcsolódóan egy olyan egységes, új „épületperiódus” megalkotását szeretném elérni, ami magában foglal egyfelől egy a terület és a templom múltja felé forduló memoriális funkciót, másfelől az új feladatok ellátásához szükséges előadó- és közösségi tereket, természetesen a szükséges kiegészítő helyiségekkel együtt.

A múlt maradványainak egy része már a földbe van temetve. Az egykori temető sírköveit és a kápolna szentélyének leleteit szeretném in-situ bemutatni, olyan módon, hogy a temetőt fedő üvegfüdém rendszer egyben a „legújabb épületperiódus” kültéri előadásit kiszolgáló nézőteret is jelenti. A középkor emlékeinek másik része a falszövevből olvasható ki. A hajdani karzat és oldalkápolna nyomait kortárs építészeti elemekkel, installációszerűen tenném a laikus szemlélő számára is egyértelművé. Egyes korai elemek, a városfal és a nyugati templomkapu idézete az új funkcióban is szerepet kapna. Az általam tervezett beavatkozások egésze anyaghasználatában kapná meg azt az egységes arculatot, mely a tervet különálló elemek halmazából egy egységes épületperiódussá teszi, melyben a memoriális és használati funkciók viszonyának mindenkori helyzethez alakításában a fények használata játszik kiemelt szerepet.

Scale transformations / Urban Design and Public Spaces

2019.11.12. 9:00 – 12:10 K. II. 93.

Head of the Jury: Fodil Fadli PhD, architect, assistant professor

Comittee: Éva Beleznay, architect, Hungarian BIM Alliance
Annamária Orbán PhD, associate professor, Department of Urban Planning and Design

Secretary: Annamária Babos, PhD student, Department of Urban Planning and Design

---

Introduction by the Head of the Jury	9:00
The housing policy in São Paulo and the correlation with the social housing production	9:10
Author: Silva Dantas Gabriel Supervisor: Árpád Szabó DLA, associate professor, Department of Urban Planning and Design	
Skyscrapers as a vertical methodology in the urban adaptability.	9:40
Author: Nasser Anas Supervisor: Árpád Szabó DLA, associate professor, Department of Urban Planning and Design	
Tourism related problems and possibilities of towns and/or historical research of tourism development in Budapest	10:10
Author: Silva Pereira Maíra Supervisor: Bálint Kádár PhD, associate professor, Department of Urban Planning and Design	
Coffee break	10:40
Vulnerability in the social dimension of spatial development in a time of crisis - Case Study: Rural Damascus- Syrian Arab Republic.	11:00
Author: ALKHABBAZ KHATIB LANA Supervisor: Bálint Kádár PhD, associate professor, Department of Urban Planning and Design	
New quality of creative and public spaces. Connection between the arts and architecture.	11:30
Authors: Fesenko Valentina, Kasatkina Karina, Dolzhikova Alena Supervisor: Árpád Szabó DLA, associate professor, Department of Urban Planning and Design	
Closing remarks	12:00

The housing policy in São Paulo and the correlation with the social housing production

Silva Dantas Gabriel

Supervisor: Árpád Szabó DLA

The housing situation in Brazil is a matter of great relevance, especially regarding the social and economic scenario of the country. Historically, the housing deficit and the strategic policies aimed at this field have a great impact on the quality of life and the variation of social inequality in the country. Brazil's housing environment is directly related to governmental social housing actions.

Today, the state of São Paulo has significant economic strength and socio-cultural representativeness, and for this reason it can be considered one of the most important mobilizing centers of initiative, whether public or private, in the country. Therefore, this study aims to analyze the guidelines that lead the housing policies in the country and their repercussions on population movement and (re)construction of Brazilian urban centers, however, based on the scenario of the city of São Paulo.

Despite the great advances experienced since the 2000s, the current political circumstances have guided the country towards stagnation in housing production and the rehabilitation of consolidated urban centers. Recent indicators show the rapid growth of the housing déficit, with special emphasis on the city of São Paulo. However, taking this scenario into consideration, innovative initiatives are being taken by the local government in an attempt to take control of housing policies, including the social interest.

Analyzing the strategies, difficulties and success stories in this topic, in the social, economic and cultural context of the city of São Paulo, is intended to help to understand and envision a scenario for the future of this field in the rest of the country in the next years.

It is also important to mention the case analysis of the rehabilitation of Parque Novo Santo Amaro through the construction of new housing and the reconstitution of the urban fabric of a consolidated slum area. Urban intervention measures such as these are proving to be effective in solving the housing problem and in fostering the local economy. Promoting the improvement of deteriorated urban areas and the maintenance of low-income populations in central locations, facing the transformative force of the real estate market, is also a challenge that the city government and social movements have to constantly deal in Brazil.

In some examples such as this, the state has positioned itself as a mediator between the social and private interests, actions that are reflected in the city's new Urban Development Plan, outlining new urban designs and architectural patterns. This study also seeks to highlight the differences that exist between the national urban policies, which are currently in the process of decreasing, and the local policies developed by the state of São Paulo, especially with regard to architectural quality and urban insertion.

Understanding the social and spatial reality generated by the new housing policies in the city of São Paulo can enable a coherent prospecting about the next panoramas for the other large Brazilian cities. For this reason, it is important to draw this parallel, based on analytical observations of the collected data, from the perspective of urban, architectural and social aspects.

Skyscrapers as a vertical methodology in the urban adaptability.

Nasser Anas

Supervisor: Árpád Szabó DLA

1904 Imre Steindl built the gothic revival, baroque, renaissance and the largest building in Budapest which is the governmental Parliament. The following year 1905 Miklos Ybl built the neoclassical St. Stephen's Basilica, which is the most important religious house of god in the country. the story of these two buildings has more meaning than the great architectural form, they are equally high with 96 meters (314 ft.), and they are the highest two buildings in the Hungarian capital. The equality in the high-rise of these massive blocks came to ensure people that, both government and religion are equal in this country, and nothing is more important. These establishments carried this message for over a century. Until 2021 they will keep dominating the urban environment with their height, their unique architectural form, and their functional value, making sure they are the sole dominance in Budapest silhouette. in 2017 against the ban of having taller buildings than the ones I mentioned earlier, the Hungarian government broke that rule, giving permission to the newest tallest tower ever in the country, and the most innovative skyscraper in central Europe, which is the new headquarter for the MOL group (one of the most important companies in Hungary on the international level for gas and oil). This change was occurring next to Dombóvári út, on the Buda side bank of the Danube, and supposedly will finish in 2021, deleting the most charming city promise of the equality between religion and politics. This building will be slightly far away from the city center. However, this authoritative project will be visible to people from different locations, bossing all the building on the Danube River, and printing a new style regarding its architectural form. The effect of this building might seem normal if you look at it as unite, but on the urban environment in this city generally, and the surrounding area specifically, it will have a huge impact. Since this change will affect the shape of the city to more modernity. This paper will argue how this change will affect the urban fabric, and how will it respond to the urban needs we are having at the moment. Whether it will be an asset or it will be a wrong detour in the way of a better shape city. Looking into the case as if this shift in the urban forms, the urban fabric, and the whole city environment, will adapt to what the city and people's economic, cultural and social needs. Covering some theoretical approaches regarding the changing in the urban forms, the urban fabric and the whole concept of how the city adapt to the demands we need. Moreover, the research will imply the most efficient way to create an adaptable skyscraper, to make sure that we get the most benefit from such a massive project. Taking some interesting cases in several countries, where such an experience happened or was banned, to learn from their experiences on how to manage to benefit totally from this massive shift in this decision. Sweden -Malmö tower-, Copenhagen, Abu Dhabi, and Krakow have different scenarios, opinions, and reasons for skyscrapers. Looking to their architecture, cultural background, history and their evolution in accepting or rejecting the concept of the high-rise buildings in their country, as a way to see the influence of iconic architecture in shaping the city into modernity. The paper will also focus primarily on Budapest and the new MOL group tower and the effect of its presence on the urban environment in general and on how this path will adapt to the need of the city of Budapest.

Tourism related problems and possibilities of towns and/or historical research of tourism development in Budapest

Silva Pereira Maíra

Supervisor: Bálint Kádár PhD

This article has as its priority to analyze the current situation of tourism in Budapest taking into account the positive and negative aspects for the city and for the residents. Find out the consequences that this tourist movement can have on the quality of life of its inhabitants, such as the price of housing, products, transportation, etc. This analysis will be based on reading articles, news and experience as a resident of the capital. Also make a brief analysis of new mechanisms that attract tourists, such as Airbnb, Lime (scooters), etc. Budapest has attracted many tourists for years due to its architectural and historical beauty, being considered one of the most beautiful capitals in the world. Even during the communist regime the city was regarded as a "refuge" for the communist bloc, where people from neighboring countries could come and enjoy a certain "freedom". And for the capitalist bloc it was a way of experiencing life in a place of different political regime. But with the fall of the communist bloc in the late 1980s and early 1990s, there was also a fall in the tourist movement in the Hungarian capital. This fall is due to several factors, such as the opening of new cities that were once part of the communist bloc to the world and the freedom of the population to come and go. From the 2000s, Budapest has been rediscovered for tourism, attracting more tourists each year to the Hungarian capital. This growing tourist movement is due to its architectural and historical beauty as well as its well-known nightlife, with its famous ruins bars. With this increase in tourism there have also been changes in real estate, security, cleaning, transportation, etc. These changes were both possessive and negative in many ways. According to an article of BBC about the Airbnb, in Barcelona this kind of temporary housing is dealing with some issues as tenant expulsions, harassment and daily disruptions. Besides that the Barcelona council says that Airbnb "creates speculation and illicit economies and its activities leave nothing positive for local neighbors, causing nuisance and complaints" (GUTTENTAG, 2018). Not only in Barcelona this is being a problem, in Boston, Los Angeles and in other parts of the world, this new way of hosting is causing a rising in the local rents. So in many cases gentrification is being a dilemma that now the locals have to deal. One US study suggested a 10% increase in Airbnb listings led to a 0,42% increase in rents and a 0,76% increase in house prices. (GUTTENTAG, 2018) But it is not only bad experience with the Airbnb or similar platforms. This can be also positive when you think about the local economy and a cultural exchange that can bring sometimes to the neighborhood. As well bring more life to those distant areas or with a "bad" reputation, when they try to attract more tourists. Another point is the scooters that are being use in the cities, most by tourists that do not have the properly knowledge about the rules and the traffic of the city. The pedestrians and the scooters are fighting for a space in the sidewalk when was suppose to be using different areas. But this many times occurs because they do not know the rules or just do not care about it.

**Vulnerability in the social dimension of spatial development in a time of crisis - Case
Study: Rural Damascus- Syrian Arab Republic.**

ALKHABBAZ KHATIB LANA

Supervisor: Bálint Kádár PhD

The social dimension is one of the dimensions of sustainable development. It focuses on the human being, the essence of development and its ultimate goal, and the pursuit of quality of life is the goal of achieving comprehensive economic and social development.

The research begins with the concept of quality of life within urban communities, and provides a theoretical review of the indicators of quality of life, in addition to the cities prosperity indicator and the of human development indicator.

The research deals with the social and human dimensions of quality of life and its relation to the prosperity of cities and their role in achieving sustainable development and comprehensive spatial development, from the level of the individual to the level of cities and regions.

According to the fact that spatial dimension is a reflection of all other aspects geographically had to address the index of the prosperity of cities as it directly reflects the level of development on the urban environment built spatially and seeks to promote the prosperity of cities, thus improving the quality of life and move to the concept of quality.

The study will deals with the concept of vulnerability in all its of types with the reference to its components (exposure, sensitivity and ability to adapt), and the emphasis on the concept of social vulnerability (social risks, consequences on the individual and places levels, as well as identifying the measurement indicators which according to it will determine the level of vulnerability of the study area, and the reality of spatial development according to it.

The study will examine the social situation in Syrian arab republic (then detailed study for the rural Damascus as a case study) and analyzing the vulnerability aspects in it in two periods (pre and during Syrian crisis and war), its problems, reality, the state of vulnerability which occurs due to exposure to social risks and the lack of adaptive, and its spatially reflection on the area, with emphasizing on one aspect of social vulnerability (health sector as an example), low services that have happened and urgent solutions, then the research will develop a proposal and a strategy for the future development in order to achieve comprehensive development on all the scales.

New quality of creative and public spaces. Connection between the arts and architecture.

Fesenko Valentina, Kasatkina Karina, Dolzhikova Alena

Supervisor: Árpád Szabó DLA

Theoretical basis for finding main principles of creating and redesigning (activating, rethinking) public spaces based on the comprehensive analysis of the existing study in psychogeography, emerging arts and faced-paced developing technologies.

Study of an existing connection between research subjects and public spaces, their mutual influence, the usage of arts as a tool in public spaces to evoke various emotional states. A definition of Art and the Arts; a brief history of performative arts; Information age influence on the performative arts; categorization of the contemporary digital performative arts with examples of it.

Movement as a creativity force for space shaping. Architecture education through dance in Bauhaus school. Life experience in connection between architecture and music. Its' historical background and repetition today. Analysis of similar-based notions and thinking processes in music and architecture. Mutual reshaping of space belonging to arts and architecture fields.

Review of successful examples of existing activated public spaces by application of the performative arts.

T D K 2 0 1 9